

Skagen Fuglestation

Årsskrift 2025

Skagen Fuglestation - Årsskrift 2025

ISSN 2794-7327 Online udgave

©2026 Dansk Ornitologisk Forening

Bedes citeret: Skagen Fuglestation - Årsskrift 2025. Dansk Ornitologisk Forening 2026.

Udgivet af: Skagen Fuglestation
Fyrvej 36
9990 Skagen

Redaktør: Peter Kristensen

Korrektur: Hans Christophersen

Forsidefoto: Pomeransfugl, Kandestederne. 24. maj 2025. Foto: Erik Christophersen

Bagsidefoto: Observatører på Flagbakken. 7. maj 2025. Foto: Knud pedersen

Indholdsfortegnelse

Forord	5
<i>Af Niels Eriksen og Simon S. Christiansen</i>	
Årets gang set fra bestyrelsen	6
<i>Af Niels Eriksen</i>	
Observationer ved Skagen Fuglestation	8
<i>Af Knud Pedersen, Hans Christophersen, Anders Østerby og Simon S. Christiansen</i>	
Ringmærkning under Skagen Fuglestation	27
<i>Af Henning Ettrup og Simon S. Christiansen</i>	
Farvemærkede måger	40
<i>Af Knud Pedersen og Egon Østergaard</i>	
Formidlingsaktiviteter	46
<i>Af Simon S. Christiansen</i>	
Hvaler og sæler omkring Skagen Odde	49
<i>Af Anders Østerby</i>	
Tophvæpsevåge	52
<i>Af Alex Sand Frich</i>	
Kejserørn og Steppeørn	57
<i>Af Lars Paaby</i>	
Cettisanger	60
<i>Af Simon S. Christiansen</i>	
Blå Glente	63
<i>Af Lars H. Mortensen</i>	
Natråvn	66
<i>Af Lars Bo Jacobsen</i>	
Orkide-markerne ved Hulsig	69
<i>Af Knud Pedersen</i>	
Moth-trapping	73
<i>Af Hanelie Sidhu</i>	
The year at the Bird Observatory	76
<i>Red. af Niels Eriksen</i>	

DOF-Ung i Skagen

Af Frederik Busk

85

DOF-Nordjylland på Fuglefestival

Af Gitte Holm

87

Fra gæst til medspiller

Af Karen Marie og Søren Leth-Nissen

88

Mit Forår

Af Tue Baaner

91

Rovfugleobs Damstederne, 29. marts 2025.

Foto: Olli Lilja.

Forord

Af Niels Eriksen, formand for Skagen Fuglestations bestyrelse

Uanset tidspunkt på året kan Skagen-området byde på mange fine fugleoplevelser. Det bliver man bekræftet i, når man læser dette årsskrift, eller hvis man gennem året har læst dagbogsoptegnelserne fra assistenterne på fuglestationens hjemmeside. Skagen skuffer meget sjældent. Ikke mindre end 388 fuglearter er set ved Skagen gennem tiden. Et imponerende antal og intet sted i Danmark er der set så mange forskellige arter. To nye arter er også kommet til i 2025 og dem kan I læse om i dette årsskrift.

Årsskriftet er dokumentation af Skagen Fuglestations daglige arbejde med ringmærkning og træktællinger. Derudover er der suppleret med en række spændende artikler om sjældne fugle, farvemærkede måger, havpattedyr, orkideer mv. Årsskriftet er blevet til på baggrund af et langt forløb, der starter i fuglestationens bestyrelse i efteråret og forløber frem til udgivelsen i maj. Mange har leveret i processen, og i sidste ende er det redaktøren, der sørger for opsætningen og udgivelsen. Der skal lyde en stor tak til alle bidragyderne.

Også en stor tak til Lions Club Skagen, der har doneret cykler, cykelhjelme og pandelamper. En stor tak til personalet i Blink og i Det Grå Fyr for godt samarbejde. Assistenterne har især værdsat, når der har været lidt tilovers fra køkkenet. Samarbejdet med DOF og Naturbutikken i København og DOF Nordjylland, ikke mindst i forbindelse med Fuglefestivalen, har været værdsat. En særlig tak til de lokale ornitologer, der har bidraget ved optællinger, ringmærkningen, praktisk hjælp og i skoling af de unge assistenter på fuglestationen. Samme tak rettes til de DOFere, der på ugebasis har boet i lejligheden samt til årets turledere og oplægsholdere. Vores samarbejdspartnere på universiteterne i Aalborg, Aarhus og København vil vi også gerne takke.

De mange assistenter, der i årets løb har boet og arbejdet for fuglestationen skal modtage en meget stor anerkendelse for deres bidrag. Det gælder følgende 29 unge:

Amira Neuseibeh, Miles Sheuering, Florian Hatt, Lise Mastrup, János Shadl, Sarah Partridge, Gabriel Axelsson, Óscar Pachá Guerras, Selina Veng, Barbara Leone, Youri Van der Horst, Simon Kiesé, Louise Buksti-Ladefoged, Markus Kemp Clément, Rosemary Fricke, Cora Köberle, Mio Brix, Hanelie Sidhu, Emma Fabré, Pauline Nähring, Andrew Jacobs, Tue Baaner, Lucas Corneliussen, Rasmus Matthiesen-Juhl, Christopher Moser-Purdy, Mara Glane, Aske Salling Guldborg, Janna Ouedraogo, Roman Spildooren.

Årsskriftet vil fortsat være at finde på Skagen Fuglestations hjemmeside og må meget gerne deles med interesserede.

God læselyst.

Simon S. Christiansen
Naturvejleder og forstander

Niels Eriksen
Formand for bestyrelsen for Skagen Fuglestation

Årets gang set fra Skagen Fuglestations bestyrelse

Af Niels Eriksen, formand for Skagen Fuglestations bestyrelse

2025 var et godt år på Skagen Fuglestation. Aldrig før havde så mange unge assistenter assisteret på kerneområderne, ringmærkning og trækobservationer. Fuglefestivalen blev atter en stor succes og endnu et flot årsskrift blev udgivet. Fuglestationen markerede sig også flot i pressen, i DOF-systemet og gennem de sociale medier. Alligevel var der grund til bekymring for fuglestationen mødte også modgang. Det vender jeg tilbage til sidst i min beretning.

På årets første bestyrelsesmøde i februar gjorde bestyrelsen status og fastlagde mål for 2025. Status for 2024 tog udgangspunkt i, hvor mange af de fastlagte opgaver, der reelt blev nået, årsregnskabet, formidlingsomfanget, miljøet på stationen, projekterne m.m. Det resulterede i, at både bestyrelsen og forstanderen kunne konkludere, at 2024 havde været et godt år. For 2025 blev en ny monitoringsplan godkendt. Den er en beskrivelse af de faglige opgaver og mål, der prioriteres i året med udgangspunkt i de resurser, der er til rådighed lige fra forstander og assistenter til de frivillige. Dertil kommer første udgave af bestyrelsens øvrige mål, forberedelse af Fuglefestival, guidede ture m.m. Strategien for 2025-29 var allerede godkendt, men de konkrete mål skulle fastlægges i året.

Fuglestationen har registreret en stigende interesse for at blive assistent på fuglestationen. Således har 21 assistenter opholdt sig 1-5 måneder i løbet af året. Dertil kommer yderligere 16 overnattende assistenter med 1-3 uger. Det er ny rekord. De unge har været hurtige til at tilegne sig ny viden uanset hvilken funktion, de har haft under opholdet. Det kan de ældre erfarne ornitologer i Skagen bevidne. Når så mange har været en del af School of Birds, så har der været fyldt op på stationen. Samtidigt har assistenterne både i første halvår og i andet fungeret rigtig godt sammen. Det rygtes blandt unge og kan forklare den stigende interesse for Skagen Fuglestation. Succesen er klart et resultat af forstander Simon S. Christiansens store

arbejde med at vurdere og udvælge blandt de mange ansøgere.

Livet på fuglestationen, både de daglige observationer, ringmærkningen og det sociale liv kan følges via hjemmesiden. Godt hjulpet af flotte fotos eller videoer fra felten. Rigtigt mange følger dagbogsopslagene og glædes over det liv, der formidles fra de unge på stationen.

I ringmærkningen blev godt 8500 fugle mærket gennem hele 2025. Det er ikke en rekord, men dog pænt. Foråret gav ellers et bekymrende lavt tal. Mindre end 1500 fugle blev mærket i forårs-standard-perioden. Til gengæld blev året reddet af efterårets tal på knap 5000 i standard-perioden, hvor en enkelt dag blev den hidtil bedste dag nogensinde i Skagen. Den 6. oktober vil alle ringmærkerne huske. Samlet blev der ringmærket 866 fugle med 743 ved Kabeltromlen og 143 ved Jennes Sø.

Forårets rovfugletræk og årets træk af havfugle er genstand for en stor og omfattende databearbejdning af medlemmer i bestyrelsen. Talmaterialet vil fremgå af en større artikel i årsskriftet. Til gengæld kan nogle af årets highlights blive nævnt. To nye DK-arter er registreret i foråret. Det drejer sig om Tophvæpsevåge og Cettisanger. Blandt de mere sjældne arter fra foråret kan nævnes 7 Blå Glenter (rekord), Lille Rørsanger (ringmærket), Scopolis Skråpe, Slangeørn, 2 Steppeørne, 2 Dværgørne og Rødhovedet Tørnske. I andet halvår kom en Ørnevåge forbi i juli, en Rosenterne i august, Tajgapiber i oktober, Gråsejler og Himalayasanger i november. Dertil 2 Brun Løvsanger som udgør 3. og 4. fund for Skagen. Medlemmer af bestyrelsen har opdateret artslisten for Skagen. Den er ved udgangen af 2025 på 388 arter - det største antal for et lokalområde i Danmark.

Projekterne har ikke fyldt så meget som tidligere. Der er dog gennemført Mallebuk-vandring, CES-

ringmærkninger ved Skarvsøen, NOVANA-tællinger, indsamling af purpurnegle, lidt radiotelemetri og så har fuglestationen hjulpet med at sætte sendere på Tårnfalke i sommer. Sidstnævnte er en del af et internationalt projekt, ICARUS Birds Kestrel, hvor godt 1.000 sendere er monteret, heraf 125 i Danmark. Data er endnu ikke offentlig tilgængelige, men de danske unge Tårnfalke er kommet vidt omkring. Nogle til Spanien og Sicilien.

Fuglefestivalen er fuglestationens største udadvendte aktivitet. Åbningen på førstedagen med kaffe og brød, finansieret af Det Grå Fyr, tiltrak mange og var en meget fin start på festivalen. Over de tre dage blev der gennemført daglige guidede ture for både voksne og med Ørneklubben som arrangør for børn. De seks foredrag på pladsen ved Det Grå Fyr var velbesøgte, fra 26 til 52 deltagere per foredrag. Der var godt gang i formidlingen og salget fra DOF-Nordjylland, Naturbutikken og de forskellige kikkertfirmaer, der kunne fremvise de nyeste produkter.

Samlet for året har fuglestationen gennemført guidede ture for næsten 700 personer og givet interview til radio, TV, Ritzau og aviser.

De fleste husker, at DOF kom ud med et chokerende underskud i 2024. Det resulterede i besparelser, og alle dele af DOF blev berørt. Indskrænkninger på Vesterbrogade, reduktioner i tilskud til lokalafdelinger, grupper og fuglestationer m.m. Hele vejen rundt dog med accept og vilje til at rette op. For fuglestationen, frygter vi, at vi får færre unge danske på fuglestationen. Det skyldes blandt andet, at lokalafdelinger har stoppet tilskuddet til danske unge, der burde tilbydes et fuglestationsophold. Ordningen havde fuglestationerne arbejdet hårdt for at igangsætte. Nu er håbet, at økonomien retter sig i løbet af få år, og at ordningen kan blive genoptaget lokalt, samt at DOFs nye strategi med bl.a. temaet ”Fornyelse og fornyelse” kan medvirke til en fælles forståelse om at støtte unge danske økonomisk.

Den pressede økonomi har også medført, at Skagen Fuglestations forstander har fået en endnu større rolle i forbindelse med nye DOF-projekter (bl.a. SUPRE – Seabirds under pressure) og dermed er reduceret i tid til fuglestationsarbejdet i Skagen.

Den allerstørste udfordring for fuglestationen står Naturstyrelsen imidlertid bag. I 2017 da fuglestationen blev etableret i Det Grå Fyr var det med en 20-årig uopsigelig samarbejdsaftale mellem DOF og Naturstyrelsen. Aftalen opsagde Naturstyrelsen imidlertid ved indgangen til 2025 uden en begrundelse, DOF kunne anerkende. Det meste af året er så gået med forhandlinger mellem DOF og Skagen Fuglestation på den ene side og Naturstyrelsen på den anden side. Meget kort er det endt med, at parterne har indgået en erhverlejekontrakt, der stiller DOF økonomisk meget ringere end efter samarbejdsaftalen. Den nye kontrakt forringer Skagen Fuglestations økonomi med minimum 100.000 kr. årligt og har været meget svær at sluge. Det er dog håbet, at det lokale samarbejde mellem Det Grå Fyr og Skagen Fuglestation vil bestå og vil kunne udbygges fremover.

For bestyrelsen starter 2026 således med en række nye og især økonomiske udfordringer, så på den baggrund har 2025 ikke været et ubetinget godt år. Sidst på året kunne vi dog glæde os over, at Lions Club Skagen donerede os tre cykler, cykelhelme og pandelamper til en værdi over 15.000 kr.

Ved indgangen til 2026 vil bestyrelsen bestå af Niels Eriksen (formand), Hans Christophersen (næstformand), Knud Pedersen, Anders Østerby, Lisa Vergin, Peter Lund Kristensen (redaktør for årsskriftet), Henning Ettrup, Oluf Lou og Egon Østergaard (erstatte Dan Bruhn). Uden stemmeret: Simon S. Christiansen (forstander og referent) og Jacob Jensen (chef for Naturfaglig Afdeling i DOF).

Nye Cykler og hjelme, doneret af Lions Club, Skagen. Foto: Skagen Fuglestation.

Observationer ved Skagen Fuglestation

Af Knud Pedersen, Hans Christophersen, Anders Østerby og Simon S. Christiansen
bestyrelsesmedlemmer for Skagen Fuglestation

Dværgfalk adult hun, Grenen, 9. april 2025.
Foto: Knud Pedersen.

Aktiviteter og materiale

Fra midten af januar til starten af februar holdt en enkelt observatør skansen på fuglestationen, indtil de næste ankom i slutningen af februar - klar til sæsonstarten 1. marts. Herefter var stationen fuldt bemanded indtil den 7. december. 30 assistenter fra Danmark og resten af verden overnattede og arbejdede gennem året på fuglestationen, hvor fire-seks assistenter dagligt kunne gennemføre feltarbejdet sammen med forskellige praktikanter, lokale folk og gæstende ressourcerpersoner.

Fuglestationens observatører har indtastet i alt 33.630 fugleobservationer i DOFbasen i løbet af 2025. Hertil kommer lidt over 50.000 observationer fra lokale og gæstende observatører, der gennem deres indtastninger i DOFbasen har bidraget til dækningen af trækket gennem sæsonen. Fuglestationens træktællere har indtastet morgenobservationer, startende fra solopgang, for i alt 244 dage i DOFbasen, hvoraf 230 er morgenobservationer gennemført indenfor standardperioderne forår og efterår 1. marts – 15. juni og 15. juli – 30. november.

De mange bidrag i DOFbasen har muliggjort, at vi har kunnet sammenstille årets observationer og publicere resultaterne heraf i denne artikel. Der skal lyde en meget stor tak til alle observatører, der har bidraget med nøgternt at indtaste deres observationer i DOFbasen eller har hjulpet fuglestationens frivillige i felten. Vi vil i denne henseende også henlede opmærksomheden på fuglestationens vejledninger i ”Retningslinjer for træktælling af rovfugle”, ”Retningslinjer for træktællinger af havfugle” og ”Retningslinjer for tælling af indlandstræk”, som fuglestationen har udarbejdet sammen med lokale observatører. Vejledningerne ligger offentligt

tilgængelige i monitoringsplanen på fuglestationens hjemmeside. De giver bl.a. rigtigt gode tips til tællinger af forskellige artsgrupper. Informationer om fuglenes adfærd er afgørende for sammenstillingerne af de mange observationer. Husk derfor meget gerne at indtaste tidspunkter, trækretning, metode og anden relevant information, når du indtaster observationer i DOFbasen.

I gennemgangen af observationerne fra Skagen er data i 2025 kun hentet fra DOFbasen – dog suppleret med ynglefugletællinger fra SGAV (Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø – tidligere Miljøstyrelsen). Skæringsdatoen for indtastninger har været 31/12 2025. Observationer, som ikke er indtastet i DOFbasen, indgår ikke i materialet, da det er en uoverkommelig opgave at indhente observationer, der ligger sporadisk på andre medier, og hvor der ikke nødvendigvis findes de gængse oplysninger bag observationerne. Det er derfor vigtigt, at observationerne indtastes i DOFbasen for at sikre sig, at de indgår i materialet.

Dags-, måneds- og årstotaler er udarbejdet efter samme princip som tidligere år. På den måde kan summeringerne mellem årene bedst sammenlignes. For dage med store forekomster er der for nogle arter også nævnt observationer, som har fulgt andre optællingsmetoder, end der bruges af fuglestationen, som f.eks. intervaltællinger. Dagstotaler estimeret på intervaltællinger indgår dog ikke i tabellerne for at bevare sammenligningen mellem år. For observationer af sjældne arter (SU-arter) gælder, at godkendte fund er markeret med (G). Endnu ikke afgjorte fund er markeret med (U), og ikke indsendte fund er angivet med (E). Betegnelserne gælder for fundenes status ved redaktionens afslutning i marts 2026.

Observationer første halvår

Rovfugle og falke

Månedsoversigt og de bearbejdede og sammenstillede rovfugle- og falketal fra perioden 1. marts til 30. juni 2025 fremgår af tabel 1. Periodens største dag(e) samt mediandato for trækket er også angivet.

Tallene er som i tidligere år beregnet ud fra summen af antal fugle pr. dag renset for gengangere. Der er derimod ikke taget højde for eventuelle gengangere fra dag til dag. Undtaget er dog de meget fåtallige arter Kongeørn og Lille Skrigeørn samt alle SU-arter, hvor der er tale om specifikke individer, som godt kan være observeret på flere datoer.

	Marts	April	Maj	Juni	Total	Mediandato	Største dag
Fiskeørn	3	182	141	10	336	26/4	23/4 (40)
Blå Glente	0	5	2	0	7		2/4 (2)
Hvepsevåge	0	0	517	198	715	19/5	19/5 (138)
Tophvepsevåge	0	0	1	0	1	-	-
Slangeørn	0	0	0	1	1	-	-
Lille Skrigeørn	0	1	5	0	6	-	-
Dværgørn	0	1	1	0	2	-	-
Steppeørn	0	1	1	0	2	-	-
Kongeørn	0	2	2	(1)	4	16/5	-
Spurvehøg	198	1374	829	63	2464	24/4	24/4 (127)
Duehøg	10	22	12	2	46	10/4	28/3 og 5/4 (3)
Steppehøg	0	42	12	0	54	21/4	16/4 (6)
Blå Kærhøg	29	315	169	3	516	24/4	17/4 (34)
Hedehøg	0	0	6	3	9	10/5	8/5 og 10/5 (2)
Rørhøg	24	185	263	58	530	8/5	10/5 (24)
Rød Glente	73	183	205	129	590	8/5	20/5 (31)
Sort Glente	0	49	44	16	109	3/5	23/4 (6)
Havørn	12	54	70	19	155	8/5	27/4 (18)
Fjeldvåge	23	78	69	2	172	26/4	10/5 (7)
Musvåge	744	1603	1723	433	4503	27/4	26/4 (227)
Tårnfalk	50	335	350	49	784	1/5	11/5 (43)
Aftenfalk	0	0	3	1	4	-	-
Dværgfalk	4	112	172	7	295	7/5	11/5 (19)
Lærkefalk	0	19	197	25	241	15/5	7/5 (18)
Vandrefalk	7	52	46	0	105	27/4	23/4 og 26/4 (6)
Sum	1177	4615	4840	1019	11651		

Tabel 2 viser summen af rovfugle og falke i marts-juni i årene 2015-2025 med gennemsnit for tiåret 2015-2024 for de observerede arter.

Samlet set blev forårstrækket af rovfugle og falke (11.651) lidt under gennemsnittet (-9 %) set i forhold til gennemsnittet for tiårsperioden 2015-2024 (12.817). Vejrmæssigt var foråret 2025 karakteriseret ved at mangle stabile perioder med vind fra østlige retninger og høje temperaturer. Især i maj havde vejrforholdene negativ indflydelse på antallet af sene trækkende arter som bl.a. Hvepsevåge, Hedehøg, Aftenfalk og Lærkefalk.

Table 1. Summen af de enkelte rovfuglearter og falke i Skagen marts-juni 2025 samt største dage og mediandato.

Tabel 2. Sum af rovfugle og falke ved Skagen i marts-juni i årene 2015-2025 med gennemsnit (gns.) for tiåret 2015-2024.

Art/år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Gns 2015-2024	2025	Afvigelse i % 2025
Fiskeørn	150	384	285	499	687	455	389	484	459	611	440	336	-24%
Blå Glente	0	1	0	0	2	0	0	1	0	1	-	7	-
Hvepsevåge	134	1518	419	3635	845	1400	1079	717	999	2873	1362	715	-48%
Tophvepsevåge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	1	-
Lammegrib	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	-	0	-
Gåsegrib	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	-	0	-
Slangeørn	0	0	0	1	1	2	0	1	2	2	1	1	-
Stor Skrigeørn	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	-	0	-
Lille Skrigeørn	0	1	1	1	0	4	3	3	6	5	2	6	-
Dværgørn	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	-	2	-
Steppeørn	0	0	0	0	0	3	0	1	1	1	-	2	-
Kejserørn	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	-	0	-
Kongeørn	1	4	2	0	3	5	3	4	3	4	3	4	-
Høgeørn	0	0	0	0	0	1	2	1	2	0	-	0	-
Spurvehøg	2563	2749	2905	3134	4676	2533	3138	3184	4378	2520	3178	2464	-22%
Duehøg	30	17	14	23	30	36	19	31	23	31	25	46	+84%
Steppehøg	5	95	56	38	45	39	37	50	56	140	56	54	-4%
Blå Kærhøg	152	480	304	222	430	387	428	374	579	741	410	516	+26%
Hedehøg	11	30	14	19	11	14	22	17	36	32	21	9	-57%
Rørhøg	195	619	456	416	468	364	515	550	512	526	462	530	+15%
Rød Glente	157	294	304	385	333	452	402	492	434	634	389	590	+52%
Sort Glente	34	64	64	107	79	99	80	118	126	148	92	109	+19%
Gulnæbbet Glente	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	-	0	-
Havørn	28	67	76	135	81	149	194	152	154	279	132	155	+17%
Fjeldvåge	161	378	135	334	426	275	157	200	250	162	248	172	-31%
Musvåge	2213	3880	4350	5682	2884	2542	6154	4470	3729	4421	4033	4503	+12%
Ørnevåge	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	-	0	-
Lille Tårnfalk	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	-	0	-
Tårnfalk	495	1687	1175	1348	1481	917	1038	1210	964	1275	1159	784	-32%
Aftenfalk	3	37	4	72	40	17	20	20	47	120	38	4	-89%
Dværgfalk	187	414	317	262	427	258	351	291	322	471	330	295	-11%
Lærkefalk	81	378	348	341	348	261	271	199	328	662	322	241	-25%
Vandrefalk	129	201	193	201	216	167	149	90	126	143	162	105	-35%
Jagtfalk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-
Slagfalk	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	-	0	-
Alle arter	6234	13299	11424	16855	13515	10383	14454	12664	13539	15803	12817	11651	-9%

Tabel 3 viser afvigelsen i procent for de enkelte arter i 2025 set i forhold til tiårsgennemsnittet for 2015-2024.

For 10 af arterne blev det et forår med mere end 10% under gennemsnittet. Ud over de ovenfor nævnte arter var antallet af Fiskeørn, Spurvehøg, Fjeldvåge, Tårnfalk og Vandrefalk markant under gennemsnittet. For Vandrefalk (106) var det fjerde år i træk med færre fugle end gennemsnittet (162) og forårets forekomst

Tabel 3. Rovfugle og falke, afvigelse i procent i 2025 i forhold til tiårsgennemsnittet for 2015-2024.

2025 - over gennemsnit (> 10 % afvigelse)	Afvigelse i procent 2025 beregnet i forhold til gennemsnittet for tiårsperioden 2015-2024
Duehøg	+84%
Blå Kærhøg	+26%
Rørhøg	+15%
Rød Glente	+52%
Sort Glente	+19%
Havørn	+17%
Musvåge	+12%
2025 - gennemsnitlig (<10% afvigelse)	
Steppehøg	-4%
2025 - under gennemsnit (>10% afvigelse)	
Fiskeørn	-24%
Hvepvåge	-48%
Spurvehøg	-22%
Hedehøg	-57%
Fjeldvåge	-31%
Tårnfalk	-32%
Aftenfalk	-89%
Dværgfalk	-11%
Lærkefalk	-25%
Vandrefalk	-35%
2025 - sum af alle arter	-9%

var det næstlaveste antal set i forhold til tiårsperioden 2015-2024.

Til gengæld lå forårstotalerne for arterne Duehøg, Blå Kærhøg, Rød Glente, Sort Glente og Havørn pænt over gennemsnittet. Særligt for Duehøg (+84%) var det et godt forår, men antallet afspejler i virkeligheden nok større aktivitet og synlighed blandt de lokale fugle end fugle på regulært træk.

Steppehøg var eneste art som ramte en gennemsnitlig forekomst. Af forårets 54 fugle blev de 42 set i april og 12 i maj. Første fugl (3K+ han) blev set 3/4. Mediantatoen (21/4) faldt 14 dage tidligere end i 2024 (5/5). Det pæne apriltræk - faktisk artens største forekomst i Skagen i april nogensinde - var domineret af gamle fugle (3K+) med følgende fordeling på alder og køn: 3K+ han (17), 3K+ hun (21), 2K (0) og 3K+ hun/2K (4). Alders -og kønsfordelingen i maj var: 3K+ han (1), 3K+ hun (3), 2K (7) og 3K+ hun/2K (1). Årsagen til de relativt få fugle i maj (især ungfugle) var sikkert en kombination af månedens ustabile vejrforhold og et mindre godt yngleår i sommeren 2024.

Sjældne rovfugle og falke

Der er generelt langt imellem fund af nye rovfuglearter i Danmark. Det skete så overraskende den 1. maj 2025 ved Nordstrand og Grenen. En adult hun Tophvepsevåge (G) viste sig kortvarigt, men fint - først for en større gruppe af observatører ved Nordstrand og få minutter senere også for tre observatører på Grenen. Til ærgrelse for mange valgte den et målrettet udtræk over Skagerrak og blev ikke set igen. Begivenheden er nærmere beskrevet i en særskilt artikel i dette årsskrift.

Ellers var det et rekordstort antal af Blå Glente, som karakteriserede forekomsten af sjældne rovfugle ved Skagen i foråret 2025. Hele syv forskellige Blå Glente blev det til i perioden 2/4 til 21/5 (G). Månedsfordelingen var april (5) og maj (2). Bortset fra to fugle 2/4 (G) var der tale om enkeltfugle på 11 datoer, hvoraf fire af fuglene blev set på mere end en dato. Forekomsten er beskrevet i en særskilt artikel i dette årsskrift.

Steppeørn optrådte med to fugle i foråret. Først en gammel kending i form af den nu 4K Steppeørn (G), som blev set første gang i Skagen som 2K i juni 2023.

Steppeørn 2K, Hulsig Hede, 11.maj 2025.

Foto: Knud Pedersen

Den tilbragte vinteren 2023-24 i området sydvest for Frederikshavn. I foråret 2024 blev den set regelmæssigt i Skagen i perioden 17/4 til 10/6. Vinteren 2024-25 var den igen på plads sydvest for Frederikshavn. Det var derfor helt som forventet, at den dukkede op over Skagen 8/4. Denne gang blev det dog til et lidt overraskende kort ophold. Allerede 10/4 trak den ud over Grenen og blev ikke set igen. En ny Steppeørn dukkede op over Hulsig Hede 11/5 (G). Denne gang en 2K som gjorde trækforsøg over Skagen både 11/5 og 12/5, men herefter forsvandt den fra området.

En 2K Kejsjørn (G) blev opdaget sammen med den omtalte 2K Steppeørn ved Hvide Klit og Råbjerg Hede sidst på eftermiddagen 12/5. Fuglen rastede i området og blev set igen ved Lodskovvad Mile om morgenen 13/5. Fundet er omtalt i en særskilt artikel i årsskriftet.

Bemærk, at fundet ikke indgår i forårets rovfuglestatistik fra Skagen, da lokaliteterne hvor fuglen blev observeret ligger uden for det geografiske område, som medtages i Skagen Fuglestations rovfuglestatistikker, som alene dækker områderne nord for Tornbakkerimmen ved Hulsig. I DOFbasen er områderne angivet under ”Større område: Skagen”.

Slangeørn er en sjælden, men næsten årlig gæst ved Skagen. Årets eneste fugl (4K+) blev set fra Pælebakke Klit 13/6 (G), hvor den fouragerede over Hulsig Hede. Dagen efter blev den rapporteret fra Hvide Klit og formodentlig samme fugl sås 18/6 ved Lille Vildmose.

En Dværgørn 3K lys form dukkede op over Flagbakken midt på eftermiddagen 17/4 (G). Herefter en uge uden observationer før den igen blev set på

formodentlig udtræk over Grenen 24/4 (G).

En ny Dværgørn mørk form 3K+ blev opdaget fra Pælebakke Klit sidst på dagen 11/5 (G). Tidligt om morgenen 12/5 trak den forbi Flagbakken og ind over Skagen By til området ved Storsig og Grenen. Her opholdt den sig i flere timer, før den trak retur ved Flagbakken kl. 14.55. De to fund af Dværgørn fra foråret 2025 er henholdsvis det 14. og 15. fund fra Skagen. Seneste fund er fra 20-21/5 2022.

Det var et godt forår for Lille Skrigeørn med seks fugle i perioden 28/4-11/5. Forårets første dukkede op på trækforsøg 28/4. Der var tale om en ældre fugl (4K+). Næste fugl blev set 7/5 og var en 2K+.

Hele tre nye fugle sås samtidig på trækforsøg 10/5. De blev aldersbestemt til to adulte og en 3K. Dagen efter (11/5) noteredes endnu en adult fugl, som afveg fra de to adulte fra dagen før ved at have et markant hak midt i halen. Alle forårets Lille Skrigeørn blev fotodokumenteret og de gode fotos var en vigtig kilde til at skelne de enkelte individer. Dagen før den første fugl i Skagen blev der desuden observeret to fugle ved Lodskovvad lidt syd for området 27/4. Som det fremgår af tabel 2, har arten været årlig på forårstræk ved Skagen siden 2020. I 2023 blev der også set seks forskellige fugle.

Forårets første Kongeørn blev set 13/4 og den sidste så sent som 21/6. Der blev i løbet af foråret set Kongeørn på 16 forskellige datoer fordelt på fem datoer i april, ni datoer i maj og to i juni. Bedømt ud fra fotos var der tale om mindst fire forskellige fugle fordelt på aldersgrupperne 2K (2), 3K (1) og 3K+ (1).

Havfugle første halvår 2025

Månedsfordeling, største dag og mediandato for udvalgte havfugle i første halvår fremgår af tabel 4.

Tabel 5 viser summen i første halvår af udvalgte havfugle i perioden 2015-2025 samt gennemsnittet for tiårsperioden 2015-2024.

Den samlede forekomst af Almindelig Kjove (237) var på et gennemsnitligt niveau. Det samme gjaldt den tidsmæssige fordeling med flest fugle i slutningen af april. Første blev noteret 24/3 og største dag blev 22/4 (58). Eneste Lille Kjove blev set 7/6. Der var tale om en adult (4K+), som først blev observeret ved Grenen, men kort tid efter også ved Nordstrand og Højen Fyr. Mellemkjove noteredes på tre datoer. Den første 10/5 (3K+ mørk form) trak mod nord ved Nordstrand. Den næste var en adult lys form 30/5, som trak mod sydøst ved Grenen og sidste blev 10/6, hvor en mørk 2K+ trak nordvest ved Grenen.

Tabel 4. Havfugle, månedsfordeling Skagen januar-juni 2025.

Art / måned	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Sum	Største dag	Mediandato
Almindelig Kjove	0	0	3	115	57	62	237	22/4 (58)	1/5
Lille Kjove	0	0	0	0	0	1	1	-	-
Mellemkjove	0	0	0	0	2	1	3	-	-
Storkjove	0	0	0	0	1	0	1	-	-
Lunde	1	0	1	0	0	0	2	-	-
Alk	6975	16	223	43	34	23	7314	20/1 (2497)	20/1
Søkonger	1	0	0	0	0	0	1	-	-
Lomvie	7398	78	3254	135	42	18	10925	14/1 (2116)	20/1
Lomvie/Alk	2170	48	362	153	34	14	2781	14/1 (1500)	14/1
Ride	5131	30	290	67	294	475	6287	14/1 (3123)	14/1
Rødstrubet Lom	2098	77	2095	6672	2994	363	14299	23/4 (1517)	22/4
Islom	2	0	4	6	41	1	54	11/5 (7)	11/5
Hvidnæbbet Lom	0	0	0	2	3	0	5	-	7/5
Sortstrubet Lom	7	1	14	44	94	30	190	8/6 (13)	11/5
Mallemuk	13	1	7	186	3404	7510	11121	3/6 (2568)	3/6
Scopolis Skråpe	0	0	0	0	0	1	1	-	-
Sodfarvet Skråpe	0	1	0	1	0	1	3	-	-
Almindelig Skråpe	0	0	0	0	1	13	14	25/6 (11)	-
Sule	1095	10	5438	4877	1889	1092	14401	18/3 (985)	6/4
Topskarv	14	0	95	48	13	6	176	20/3 (32)	24/3

Eneste Storkjove trak nordvest ved Grenen 6/5. Man skal helt tilbage til 2001 for at finde et første halvår med kun én fugl i Skagen! Fra danske farvande er yderligere kun en Storkjove rapporteret i DOFbasen i første halvår af 2025 (25/4 Vigsø Bugt).

Ynglebestanden i Nordatlanten blev meget hårdt ramt af et udbrud af fugleinfluenza i ynglesæsonerne 2021 og 2022. Konsekvenserne har været særdeles markante med en nedgang i ynglebestanden på mindst 80% på De Britiske Øer, og nu er der langt imellem observationer af Storkjove i vores farvande.

Det blev blot til to fund af Lunde i første halvår. En død (2K) blev fundet på Grenen 19/1, og 16/3 trak en 2K forbi Grenen og ind i Kattegat. For Alk (7.314) noteredes 95% af forekomsten i januar. Største dag blev 20/1 (2.497), som også var mediandatoen for arten i første halvår. Lomvie (10.925) kulminerede også i januar med 7.3198 fugle. Største dag blev 14/1 (2.116). Marts (3.254) blev næstbedste måned og med 16/3 (1.210) som største dag. Det blev kun til et enkelt fund af Søkonger, og det var desværre af en død fugl i Skagen Havn 13/2.

For Ride (6.287) blev januar klart bedste måned med 5.131 fugle. Største dag var 14/1 (3.123). Bemærkes skal også de relativt mange fugle i juni (475) i forbindelse med blæsevejsdage fra vestlige vindretninger. Største dag blev 30/7 med 174 fugle.

Antallet af Rødstrubet Lom (14.299) var under normalen. Meget få fugle i februar (77) trak vinterforekomsten ned. Hovedperioden for forårstrækket i april-maj med en total under 10.000 fugle var skuffende. Største dag blev 23/4 (1.517).

Efter det lidt skuffende antal af Islom i 2024 (45) blev totalen for første halvår (54) af mere normal størrelse set i forhold til standarden i de seneste år. Hovedtrækket af nordvesttrækkende og overvejede adulte fugle fandt typisk sted i maj med 41 fugle. Største dag 11/5 (7). Sidste fugl noteredes 2/6.

Forårstotalen for Hvidnæbbet Lom var i den lave ende. Blot fem fugle blev noteret i april-maj. Alle fugle var adulte, og de var fordelt på følgende dage: 21/4 1 Ø Nordstrand og Grenen; 30/4 1 Ø Nordstrand og Grenen; 7/5 1 NV Grenen og Nordstrand, 17/5 1 Ø Nordstrand og 21/5 1 rastende Nordstrand og Grenen.

Forekomsten af Sortstrubet Lom (190) var på et normalt niveau. Det var typisk, at halvdelen af periodens fugle blev observeret i maj (94). Største dag blev dog noteret i juni med 8/6 (13), heraf 10 fouragerende ved Tranestederne.

Mallemuk (11.121) havde et usædvanligt godt første halvår. Langt de fleste fugle noteredes i juni (7.510), og største dag blev 3/6 (2.568). Baggrunden for den store forekomst i juni og til dels maj var flere perioder med blæsende vejr fra vest. En østtrækkende Atlantisk/Scopolis Skråpe blev om morgenen 3/6 først set ved Buttervej, men efterfølgende også set og videofilmet fra Grenen. Videooptagelsen viste bl.a. en undervingetegning som afgjorde, at det var en Scopolis Skråpe (U). Der var tre fund af Sodfarvet Skråpe i første halvår. Den første rastede 27/2 ved en lokal fiskerjolle tæt på Det Grå Fyr. Den næste trak vest ved Grenen 4/4 og den sidste ligeledes vesttrækkende ved Grenen 13/6. I forbindelse med flere dages kraftige vestlige vinde i slutningen af juni blev der 25/6 sat ny dagsrekord for Almindelig Skråpe med 11 fugle. Desuden noteredes en fugl 11/5 ved Grenen og 2/6

blev to fugle set ved Højen.

Det blev fjerde år i træk at antallet af Sule (14.401) lå markant under niveau i forhold til årene før sommeren 2021, hvor arten blev hårdt ramt af fugleinfluenza. De fleste Suler blev set i marts-april og største dag var 18/3 (985).

Topskarv (176) optrådte talrigt i første halvår. Sæsonrekorden fra første halvår 2019 (166) blev således slået med 10 fugle. Typisk forekomst med udtræk fra Kattegat til Skagerrak af adulte fugle i yngledragt allerede fra januar og med kulmination i marts og starten af april. Største dag blev 20/3 (32) og mediandatoen blev 24/3. Sidste fugl blev set 13/6.

Almindelig Kjove, Grenen, 26. juni 2025.

Foto: Andrew Jacobs.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Gns 2015 -2024
Almindelig Kjøve	214	184	198	154	280	202	272	291	250	279	237	232
Lille Kjøve	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0,5
Mellemkjøve	30	4	4	2	3	5	1	1	3	1	3	5
Storkjøve	80	18	117	35	66	65	30	51	7	7	1	48
Lunde	3	20	0	0	1	1	8	11	4	3	2	5
Alk	11192	4533	18349	57	8571	1950	2372	4120	5661	3135	7314	5994
Søkonger	14	2	1	1	4	0	3	2	0	2	1	3
Lomvie	3355	35723	5347	15609	16794	6670	5379	11771	4402	34425	10925	13948
Ride	5996	8550	5137	5995	8298	2591	2095	6103	3638	3549	6287	5195
Rødstrubet Lom	14662	17300	15402	10998	17319	19967	19550	18697	18059	21021	14299	17298
Islom	31	22	32	58	22	42	64	52	63	45	54	43
Hvidnæbbet Lom	4	9	5	5	5	7	7	6	16	9	5	7
Sortstrubet Lom	100	142	131	154	136	128	185	141	400	249	190	177
Stillehavslom	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,1
Sortbrynet Albatros	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0,1
Stor Stormsvale	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1
Mallemuk	8628	3800	5568	703	1938	2930	542	3275	789	2466	11121	3064
Scopolis Skråpe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Sodfarvet Skråpe	0	0	1	0	1	0	0	2	2	1	3	0,7
Almindelig Skråpe	8	1	14	2	1	1	1	9	1	3	14	4
Sule	13132	23187	27174	30702	26207	22510	35102	14575	11840	11942	14401	21637
Topskarv	6	29	26	4	166	51	118	27	63	86	176	58

Tabel 5. Sum af havfugle i første halvår 2015-2025 med gennemsnit (gns) for tiåret 2015-2024.

*Alk 2K, Skagen Havn 28. januar 2025.
Foto: Knud Pedersen.*

Strandskade, Nordstrand, 23. april 2025.

Foto: Erik Christophersen.

Øvrige observationer i første halvår

Trækket af Sangsvane i første halvår gav 2663 fugle med flest 6/3 med 511. Iblandet var 16 Pibesvaner. Bramgås blev noteret trækkende i perioden 2/3 til 21/5 med samlet 5187 fugle – heraf 1520 trækkende 10/5. I halvåret blev 2133 Grågæs set på træk. I perioden 27/2 til 2/4 trak 569 Blisgæs med maks. 7/3 294 og i perioden 4/3 til 25/4 trak 1008 Kortnæbbet Gås. Nilgås blev iagttaget med to på trækforsøg både 15/4 og 27/5 foruden tre østrækkende 4/6. Fra andefuglene i øvrigt skal nævnes et kort besøg af Amerikansk Sortand, der blev set 7-8/5. En han Brilleand rastede ved Grenen 13/5, og hele to langtdsstationære Kongeederfugle blev set i første halvår – en 2K han i perioden 2/1 til 6/4 (overvintrende fugl fra 2024) fik selskab af en adult han fra 15/1 til 8/4. Flere gange blev fuglene set sammen. Lille Skallesluger er en fåtallig art ved Skagen, så fire fugle i perioden 16/2 til 14/4 er faktisk mange her. Bjergand blev set med 15 fugle i første halvår, flest den 7/4 4 ex. Grenen. Forårstotal for Taffeland var otte fugle set på kun fire datoer mellem 6/3 – 2/5. De første Atlingænder ankom 23/3 2 Ø Nordstrand. I alt blev der set 24 ex. på træk foruden et rastende par i Nederrose 30/4-16/5, Pælebakke Klit 24/3-11/5 (3 par 31/3), Skarvsøen 31/3 – 24/5 (5 fugle 10/4) og Gyvelmarkerne 28/3. Bedste dag for trækkende Skeand var 13/4 21 ex. Nordstrand.

Første Plettet Rørvagtel dukkede op ved Gyvelmarkerne 1/5. Den fik få dage efter følgeskab af endnu en fugl, hvor de kunne høres synge duet indtil 7/5. En tredje fugl blev hørt i den nordlige del af Hulsig Hede 30/6. Første Vagtel blev hørt 5/5 Gyvelmarkerne. Derudover blev enkeltindivider i første halvår hørt ved Storsig, Brovanderne, Hulsig Hede, Damsted, Højen, Tranestederne, Kandestederne, Vesterby og Grenen. For andet forår i træk blev der set Gråsejler, idet en fugl blev set over Ellekrattet 26/5 (G). Det er blot det tredje maj-fund fra landet. Turteldue blev set på tre datoer – 16/5, 18/5 og 30/5. 16/5 blev en død Engsnarre fundet ved Grenen. De sædvanlige småflokke af Traner blev noteret, flest 23/4 med 45 udtrækkende. En Nordisk Lappedykker opholdt sig i havnen 11-12/1, og en blev set rastende ved Grenen 14/4 og 18/4.

Trækket af Strandskade kulminerede med en stor dag 23/4 513 ex. Nordstrand, og igen i midten af maj var der gode dage med op til 196 ex. 18/5. To lokalt sjældne Klyder blev set i foråret med observationer 29/3 og 28/5. Fra 22/5 til 25/5 rastede der op til ti Pomeransfugle ved Troldkær og 22-24/5 en rastende ved Kandestederne. Derudover var der 19/5 3 Ø Højen Fyr og Nordstrand. Fem Enkeltbekkasiner blev set i

Gulhovedet Gul Vipstjert, Grenen, 3. maj 2025.

Foto: Tue Baaner.

perioden 29/3 til 27/4 foruden to rastende Tredækkere – 13/5 på Grenen og 21/5 i Nederrose. En meget tidlig Odinshane trak forbi Grenen 1/5. Fraregnet gengangere blev det til blot 97 Småspover på forårstrækket fra 13/4 – 9/6 med flest 21/4 25 ex. Trækket af Storspove kulminerede medio april med bl.a. 18/4 378 ex. og 21/4 287 ex. En Stor Kobbersnepe blev set trække sydvest på Grenen 26/5, og samme dato blev to fugle set raste ved Hulsig. I alt 10 Temmincksryler blev observeret mellem 6/5 og 29/5. To sene Sortgrå Ryler blev set ultimo maj med sidste observation 28/5 Grenen.

Fire Rovterner blev set i perioden, hvilket er noget færre end året før (2024: 9 fugle) – enkeltfugle blev observeret 21/5, 29/5, 31/5 og 17/6. 8/6 trak en Sandterne sydøst ved Grenen – det første fund siden 2014. Sortterne blev set på kun seks datoer – samme fugl rastede ved Skarvsøen og Grenen i perioden 26-30/5 samt enkeltfugle 6/6 og 14/6. Et stort antal Fjordterner rastede omkring Grenen i slutningen af juni, således blandt andet 4200 27/6. Årets første Havterne blev observeret 13/4 Grenen, og bedste dag var 26/4 med en flok på 29 Ø Nordstrand og Grenen. Omkring 25 Dværgterner blev set i første halvår med første observation 1/5 Grenen. I perioden 28/5 til 7/6 blev seks Sorthovedet Måge noteret. I alt kun 23 Dværgmåger blev noteret i første halvår, hvoraf 15 blev set i vintermånederne. De resterende otte fugle blev observeret på forårstræk mellem 21/4 – 31/5. Minimum fem Hvidvinget Måge blev set i perioden – 8/1-20/3 1 ad., 14/1-4/4 1 2K, 25/1 1 2K, 26/1 1 3K og 25-28/5 1 3K. Gråmåge blev noteret gennem hele

perioden, men måske blot 3-4 forskellige fugle. En 3K+ Middelhavssølvmåge rastede på Grenen 27/5. Totalen for Kaspisk Måge i første halvår lå på 84 ex. regnet som fugle per dag uden hensyntagen til gengangere mellem de enkelte dage. Bedste dag var 25/1 9 ex. En Baltisk Sildemåge ringmærket 2018 i Sømna, Nordland i Norge blev aflæst på Skagen Havn 4/6.

En Sort Stork blev 5/5 set trækforsøgende ved Flagbakken og Hulsig Hede. I perioden 9/4 til 4/6 blev Hvid Stork set på 12 datoer (i alt 10-12 forskellige fugle). Skestork blev set på fem datoer i perioden 26/4 til 17/6 – i alt 11 ex. Sølvehjre blev set mange dage i perioden 23/3 til 14/6 – flest 26/5 og 28/5 med 4 ex.

Mosehornugle blev set mange dage foråret igennem, men altid blot enkeltfugle bortset fra 14/4 2 rastende og 17/5 2 NØ. 6/3 blev resterne af en død Slørugle fundet ved Nordstrand. En Hærflugt rastede ved Kandestederne 27/4. Den første Biæder dukkede allerede op 29/4, men med en kølrig maj måned blev der frem til 7/6 blot set ca. 16 fugle. Største forekomst var 29/4 og 11/5 med 3 ex. En Isflugt rastede 8/3 i Batteriskoven. I perioden 16/4 til 13/5 blev der set seks Vende-hals. Grønspætte blev observeret 24/3 Ellekrattet, 27/4 Højen, 30/4 Hulsig og 2/6 Ellekrattet. Årets første Gøg ankom 4/5 Gyvelstien.

Største dag for Hedelærke på træk var 9/3 18 ex. Grenen. Første Landsvale ankom 29/3, første Digesvale 3/4 og første Bysvale 13/4. For første gang siden 2020 blev der ikke set Rødrygget Svale.

Også forekomsten af Pirol var meget moderat, og i perioden 10/5 til 4/6 blev det til blot ca. 12 fugle med største dag 1/6 med 2-3 ex. Forekomsten af Stor Tornskade var meget fåtallig, og ingen dage blev der med sikkerhed set mere end én fugl. Rødrygget Tornskade blev set med 22 fugle på Grenen 28/5, mens Skagens fjerde Rødhovedet Tornskade blev set ved Damsted 7/5 2K hun (G). Vinterens største flok af Silkehale var på blot 50 ex. 10/2 Skagen By. Arten blev herudover kun noteret på fire datoer i forårsmånederne, den sidste 17/5 Grenen.

Af Alliker på træk blev der i første halvår registreret 45.328 fugle med største dag 18/3 6420 på Grenen. Største dag for Ravn var 20/3 18 trækforsøgende Grenen.

Lille Rørsanger,
Grenen, 8. juni 2025.
Foto: Erik
Christophersen.

8/6 blev en Lille Rørsanger (G) ringmærket på Grenen (11. fund for Skagen). Drosselrørsanger blev hørt syngende ved Skarvsøen 31/5 og på Grenen dagen efter. Tre Buskrørsangere blev hørt: Skarvsøen 26/5, Grenen 5-6/6 og Grenen 12/6. De to sidste fugle blev ringmærket. Den hidtil tidligste Græshoppesanger blev hørt syngende 16/4, perioden gav i alt syv fugle. En ventet ny art for landet var Cettisanger, der blev ringmærket 27/5 (G) – se særskilt artikel om fundet. Ankomstdato for Løvsanger var 14/4, Gærdesanger 16/4, Sivsanger 22/4, Tornsanger 24/4, Skovsanger 25/4, Rørsanger 1/5, Gulbug 4/5, Havesanger 7/5 og Kærsanger 10/5. Rødtoppet Fuglekonge blev set med minimum ni fugle i første halvår. Herunder et vinterfund 12-30/1 Batterivej. Største forekomst var 18/4 med 3 ex. i Batteriskoven.

Største observationer af Ringdrossel blev 21/4 med 99 trækkende ved Højen Fyr og 68 på Grenen. Samlet blev der set 493 Ringdrossler foråret igennem i perioden 3/4 til 31/5. Den første Grå Fluesnapper ankom 26/4 Batteriskoven. To Sydlig Nattergal blev det til i foråret - begge på Grenen 27/5 1 syngende og 10/6 1 ringmærket. Ved Bankes Marker hørtes Nattergal 1/6, hvilket var den eneste nord for Klitplantagen. Eneste Sydlig Blåhals blev set 6/4 på Grenen. Tre Nordlig Blåhals blev ringmærket 21/5 foruden en rastende fugl 30/5. Ubestemte Blåhalse 17/5 og 28/5 omhandlede sandsynligvis også den nordlige underart. De første Bynkefugle havde ankomstdato 16/4. En rastende han Lille Fluesnapper ved Stald Grenen 28/5 blev forårets eneste. Forekomsten af Broget Fluesnapper var meget fåtallig,

således ingen dage med over ti ex. i området. Første fugl ankom 15/4 Grenen. Spætmejsje blev set på Grenen 28/3 og 24/4. Desuden tre observationer fra Hulsig og en fra Skagen by 1/4.

To Citronvipstjerter blevet observeret med 2/5 1 ad. han Grenen og 12/5 1 ad. han Gyvelmarkerne. Der var flere fund af Gulhovedet Vipstjert med måske tre forskellige fugle fordelt på fem datoer i perioden 27/4 til 8/5. Især marts gav en del trækkende Bjergvipstjert – flest 28/3 med 31 ex. Sortrygget Vipstjert blev set med minimum 17 fugle i perioden 7/3 til 30/5 – blandt andet han og hun sammen på Grenen 9/4. Et vinterfund af vores egen Hvid Vipstjert blev noteret på Grenen 13/1, hvorefter den næste først ankom 4/3. Forekomsten af Bjergpiber var med blot én fugl i januar og én i marts meget fåtallig. Største dag for Skærpiber på træk var 26/3 58 ex. Grenen.

Kernebider er med årene blevet mere og mere almindelig i området. 19/5 noteredes op til 93 fugle. Gulirisk blev set på seks datoer med ankomst 15/4 Grenen. To fugle blev set ved Poul Eeg Camping 21/5. Den første Karmindompap blev set 18/5, og flere dage blev der set op til fire fugle. 30/1 rastede en Krognæb på Batterivej (G). Der var blot rapporteret tre iagttagelser af Stor Korsnæb, 4/3 5 Grenen, 29/4 1 Tornbakkerimmen og 27/5 5 i Klitplantagen. Bomlærke blev set trækforsøgende på Grenen på fire datoer: 13/4 (1 ex.) 29/5 (1 ex.), 1/6 (3 ex) og 2/6 (2 ex.). Endelig skal det bemærkes, at hverken Lapværling eller Hortulan blev set i foråret.

Observationer andet halvår

Havfugle

Tabel 6 viser forekomsten måned for måned samt største dag og mediandato for udvalgte havfugle i andet halvår af 2025. Tabel 7 viser en oversigt over summen af udvalgte havfugle i andet halvår i perioden 2015-2025 samt gennemsnit for tiåret 2015-2024.

Efter sæsonerne 2023 og 2024 uden observationer af Thorshane, blev det til to fugle i 2025. Den første trak mod øst ved Nordstrand 24/10 og 2/11 trak en fugl mod øst ved Grenen.

Almindelig Kjove (222) lå klart over gennemsnittet på 129 fugle for tiårsperioden 2015-2024. Den største dag blev 7/8 med 17 fugle og mediandatoen blev 13/8. Første 1K blev noteret 18/8 og blot 16 af efterårets fugle blev bestemt til 1K, heraf 10 i oktober. Sidste fugle (2 1K) blev set 27/10. Lille Kjove optrådte med 10 fugle i perioden 19/8 til 23/9. Alle fund var af 1K fugle og ingen dage med mere end en fugl. Mellemkjove havde igen et rigtigt dårligt år med kun en observation 23/8, hvor en mørk 3K+ blev set ved Grenen. Vi skal helt tilbage til 2019 (22) for at finde en efterårssæson med et to cifret antal. Endnu værre gik det igen for Storkjove som fortsatte de seneste års dramatiske tilbagegang efter fugleinfluenzaens hærgen

i ynglesæsonerne 2021-2022. I andet halvår blev det således til blot 52 fugle. Det skal sammenlignes med gennemsnittet på 836 fugle i tiåret 2015-2024 og topår som 2017 (1841), 2018 (1889) og 2019 (1659). Største dag blev 23/9 (7).

Lunde var sjældnen i efteråret med blot to fund fordelt på henholdsvis 19/10 og 25/10. Alk (55.373) havde derimod et gennemsnitsår. Typisk blev oktober og november de største måneder med kulmination i dagene 25-26/10 og største dag 25/10 (12.374). Lomvie (16.360) havde et efterår med over dobbelt så mange fugle som gennemsnittet for tiårsperioden 2015-2024 (7.328). Største dag blev så sent som 1/12 (2.497). Mediandatoen blev 18/11 - altså ca. tre uger senere end for Alk (26/10). Forekomsten af Søkonge (73) blev lidt højere end normalt. Den første efterårsfugl blev set 15/10 og de fleste blev noteret i dagene 27-28/10 med 30 fugle og den sidste 23/11.

For Ride (16.318) blev halvårets sum lidt lavere end gennemsnittet for tiårsperioden 2015-2024 (17.697). Tidsfordelingen typisk med over halvdelen af fuglene i november. Største dag 22/11 (2.037). Det blev til tre Sabinemåge fordelt på følgende dage: 23/8 1 2K+ NV

Sule, Grenen, 21. september 2025.

Foto: Erik Christophersen.

Grenen, 18/9 1 1K NV-R-NV Grenen og Højen og 20/9 1 1K NV Grenen.

Forekomsten af Rødstrubet Lom (5.907) i andet halvår af 2025 var næsten 1000 fugle større end gennemsnittet for tiårsperioden 2015-2024 (4.936). November (2.627) blev igen største måned, og største dag noteredes så sent som 30/11 (760). Med 49 fugle havde Islom igen et godt efterår. Samme sum noteredes også i både 2022 og 2023. Typisk månedsfordeling med langt de fleste i oktober (29) og november (25). Største dag blev 25/10 med seks fugle. Efter de seneste tre års store forekomster af Hvidnæbbet Lom optrådte arten langt mere fåtalligt i 2025. I alt syv fugle blev det til i oktober og november. Første fugl blev set 13/10 og den sidste 23/11. Også Sortstrubet Lom (88) optrådte i

Tabel 6. Havfugle, månedsfordeling Skagen juli-december 2025.

Art / måned	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Sum	Største dag	Mediandato
Thorshane	0	0	0	2	0	0	2	-	-
Almindelig Kjove	34	98	54	36	0	0	222	7/8 (17)	13/8
Lille Kjove	0	2	8	0	0	0	10	-	16/9
Mellemkjove	0	1	0	0	0	0	1	-	-
Storkjove	0	17	17	13	4	1	52	23/9 (7)	23/9
Lunde	0	0	0	2	0	0	2	-	-
Alk	24	422	195	32301	21849	582	55373	25/10 (12.374)	26/10
Søkonge	0	0	0	48	25	0	73	27/10 (16)	28/10
Lomvie	9	25	318	1937	10100	3971	16360	1/12 (2497)	18/11
Lomvie/Alk	13	38	333	7602	8549	385	16920	22/11 (1773)	3/11
Ride	260	723	876	4919	8967	573	16318	22/11 (2037)	8/11
Sabinemåge	0	1	2	0	0	0	3	-	-
Rødstrubet Lom	162	339	568	1019	2627	1192	5907	30/11 (760)	18/11
Islom	0	0	0	20	25	4	49	25/10 (6)	1/11
Hvidnæbbet Lom	0	0	0	3	4	0	7	-	2/11
Sortstrubet Lom	11	0	17	27	26	7	88	20+25/10 (4)	24/10
Lille Stormsvale	1	4	0	0	0	0	5	2/8 (2)	-
Stor Stormsvale	0	0	2	0	0	0	2	-	-
Mallemuk	24	2608	213	609	16	0	3470	18/8 (600)	17/8
Sodfarvet Skråpe	0	4	10	6	5	0	25	18/9 (4)	23/9
Almindelig Skråpe	6	7	0	0	0	0	13	4/7 (5)	6/8
Sule	2093	4921	10008	8186	4523	1062	30793	19/9 (1202)	23/9
Topskarv	0	3	2	2	0	1	8	8/8 (2)	15/9

klart lavere antal end i de tre forudgående år og under gennemsnittet på 104 fugle. Forekomsten afspejler dels oversomrende fugle i juli og dels regulært efterårstræk i september-november. Største dage med trækkende fugle blev 20/10 og 25/10 med fire ex.

Natfangst flere netter med lokkekald og spejlnet efter Lille Stormsvale ved Det Grå Fyr i juli-august gav hele fem fugle, og det er rekord for denne aktivitet. Den første blev fanget lige før midnat 29/7. Næste fangstdag var 2/8 med to fugle, og 12/8 blev endnu en fugl ringmærket. Det sidste fund fra 22/8 var atypisk ikke en ringmærket fugl, men en fugl som fløj omkring ved nettene sidst på natten og kunne ses i termisk kikkert. Alderen på alle de ringmærkede fugle var 3K+.

Stor Stormsvale blev set fra Grenen 22/9 og 23/9. Begge dage trækkende mod nordvest efter dage med kraftige vestlige vinde.

Antallet af Mallemuk (3.470) toppede i august med 2.608 fugle. Den samlede forekomst var dog mere end halveret i forhold til forekomsten i 2024 med 7.824 fugle. Største dag var 18/8 (600). I september blev bedste dag 23/9 (153), og i oktober var største dag 12/10 med 479 fugle.

Efter den store forekomst af Sodfarvet Skråpe i 2024 (84) blev det til et mere gennemsnitligt antal i efteråret

Tabel 7. Havfugle, årssum andet halvår Skagen 2015-2025 med gennemsnit 2015-2024.

Art / år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Gns. 2015-2024
Thorshane	1	3	4	2	0	2	1	2	0	0	2	2
Almindelig Kjove	165	102	89	155	94	67	46	128	251	192	222	129
Lille Kjove	1	46	0	1	7	10	4	5	10	6	10	9
Mellemkjove	12	4	3	3	22	7	2	9	8	2	1	7
Storkjove	300	390	1841	1889	1659	708	1223	159	108	84	52	836
Lunde	1	7	4	4	0	2	4	6	25	8	2	6
Alk	36070	77505	27310	91938	71457	47867	23935	39396	65631	29832	55373	51094
Søkonge	72	19	15	64	123	52	45	57	178	19	73	64
Polarlomvie	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0,2
Lomvie	11705	9871	4403	6779	8027	11897	4814	2379	9124	4285	16360	7328
Lomvie/Alk												
Ride	26147	35121	19663	21443	16096	14188	6980	4357	23040	9935	16318	17697
Sabinemåge	0	1	2	0	1	1	3	0	0	2	3	1
Rødstrubet Lom	9859	6603	4334	3453	3287	5359	3101	2466	6378	4517	5907	4936
Islom	13	10	19	19	19	34	29	49	49	30	49	27
Hvidnæbbet Lom	8	2	7	9	6	23	4	24	30	22	7	14
Stillehavslom	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0,1
Sortstrubet Lom	54	54	66	106	58	78	86	129	220	174	88	103
Sortbrynet Albatros	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1
Lille Stormsvale	0	0	1	0	1	0	4	3	4	1	5	1,4
Stor Stormsvale	2	0	1	3	1	5	1	2	2	2	2	2
Mallemuk	7828	4312	4470	3384	3113	1634	610	2564	3727	7824	3470	3947
Scopolis Skråpe	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0,1
Atlantisk/Scopolis Skråpe	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0,4
Sodfarvet Skråpe	32	23	8	8	4	6	16	28	20	83	25	23
Almindelig Skråpe	16	3	7	7	21	11	15	21	40	6	13	15
Middelhavsskråpe	3	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0,5
Brun Sule	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0,1
Sule	50679	55743	51012	53835	37929	26148	40341	28701	21985	45349	30793	41172
Topskarv	1	0	5	8	17	6	12	12	9	13	8	8

Sorthovedet Måge 1K farvemærket i Tyskland i juni 2025, Grenen, 27. juli 2025.

Foto: Erik Christophersen.

2025. I alt 25 fugle blev set i perioden 7/8 til 22/11. September var bedste måned med 10 fugle og største dag 18/9 (4). Almindelig Skråpe (13) blev kun noteret i juli (6) og august (7), hvilket også er tidstypisk for arten i andet halvår. Største dage var 4/7 (5), 6/8 (2) og 7/8 (3).

Antallet af Sule (30.793) tog et dyk nedad efter sidste års efterårssum på 45.349. Over halvdelen af efterårets sum blev noteret i september og oktober, hvilket er helt normalt. Største dag blev 19/9 (1202), og det var eneste dag med over 1000 fugle. 27/10 blev der dog indtastet 1407 Suler ved intervaltælling.

Med otte fugle havde Topskarv en normal forekomst for dette halvår. Det første fund var usædvanligt ved at være af en død ungfugl (1K) fundet på Sønderstrand 4/8. Fuglen, som var i frisk tilstand, blev indleveret til Fuglestationen. Bortset fra to fugle 8/8 var der efteråret ud fem datoer med en enkelt fugl, den sidste blev set 12/12 ved Grenen. Lidt usædvanligt blev der ikke rapporteret om rastende fugle i Skagen Havn i dette efterår.

Sodfarvet Skråpe, Grenen, 6. november 2025.

Foto Knud Pedersen.

Sortstrubet Lom adult, Grenen, 14. september 2025.

Foto: Florian Hatt.

Hvepsevåge adult han, Skagen, 15. juli 2025.

Foto: Erik Christophersen.

Øvrige observationer i andet halvår

I andet halvår blev Sangsvane noteret med 1016 trækkende fra 3/10 suppleret med tre Pibesvaner 18/10. I perioden 18/9 til 9/11 trak 278 Bramgæs. I perioden fra juli til november blev der set 2084 Grågæs på træk med hovedparten omkring månedsskiftet oktober/november, og fra 16/10 og året ud blev der set 72 Blisgås. Endelig blev der i perioden 17/9 til 24/10 noteret 1122 Kortnæbbet Gås. En Brilleand han rastede ved Grenen 3/7. Bjergand blev set på kun to datoer 2/11 og 5/11 2 ex. Grenen. Tre Lille Skalleslugere blev set 19/11 Nordstrand som de eneste. Spidsand havde nogle gode trækkedage i første halvdel af september med bl.a. 5/9 72 ex. og 21/9 31 ex.

En trækkende Vagtel blev hørt over Hulsig Hede 1/7, og dagen efter var der en syngende fugl både på Hulsig Hede og ved Gyvelmarkerne. Sidste observation af arten var 12/7 2 ex. Kandestederne. 29/7 rastede en Nordisk Lappedykker ud for Grenen og 4/12 endnu en ud for Grenen Camping.

En Pomeransfugl trak SV over Grenen 7/9. En Enkeltbekkasin 5/9 var tidlig. Derudover blev der noteret otte fugle mellem 2/10 og 4/11, hvoraf seks blev fundet med termisk kikkert ved Ellekratsøen. Skovsneppe blev set fra 16/10. Med termisk kikkert blev der bl.a. talt 12 ex. ved Ellekratsøen 12/11 og 11 ex. Bankes Marker 30/11. En enkelt Temmincksryle dukkede op på Grenen 17/8, desuden kun omkring syv Dværgryle noteret under året mellem 26/7 og 22/9.

Første Sortgrå Ryle var at finde 10/10 Grenen, mens største antal blev noteret til kun 11 ex. 15/10 ved Det Grå Fyr.

Fire Sortterne blev set i perioden, 11/7 2 ad. Grenen, 6/8 1K Skarvsøen og 19/9 1K Grenen. 10/8 blev Skagens anden Rosenterne fundet ved Grenen – en adult fugl (G). Største flok af rastende Fjordterne i andet halvår på Grenen blev noteret 3/7 (211 ex.), mens bedste dag med trækkende Fjordterne blev 7/8 med 310 trækkende og 28 rastende Grenen. Hen i september blev der dog stadig set gode antal med flest 19/9 205 ex. Sidste Fjordterne blev set 23/10 1K Højen Fyr. Af Havterne blev der observeret i alt 191 fugle med flest 26/7 50 ex. trækkende Grenen, men også en god flok på 22 ex. rastede på Grenen 12/8. Enkelte unge Havterne har det med at dukke op meget sent på sæsonen, hvilket også var tilfældet i 2025, da årets sidste 1K blev set 6/11. Dværgterne blev set med op til tre fugle i juli. Derudover kun to fugle i august, 5/8 1 ad. og 8-9/8 1K Grenen.

I alt noteredes 294 Dværgmåger i efteråret. Største dag var 5/10 med 109 fugle. Fem Sorthovedet Måge blev set i efteråret, hvilket er væsentligt færre end året før med en sum på 108 fugledage. Kaspisk Måge blev set næsten dagligt efteråret igennem, omregnet til fugle

Gråsejler 1K, Nordstrand, 6. november 2025.
Foto: Knud Pedersen.

per dag, uden hensyntagen til gengangere dagene imellem, blev der registreret 372 fugle i andet halvår. Der var flere dage med 8-10 rastende, og største dag var 9/11 med 14 rastende. Ingen Hvidvinget Måge blev set i efteråret, og blot en enkelt Gråmåge blev set, en 1K fugl blot i dagene 4-6/11. 28-29/10 rastede en adult Baltisk Sildemåge på Grenen, og Middelhavssølvmåge blev set som følger – 17/7 1 ad., 27/8 1 2K, 2/10 1 2K og 3/10 2 1K.

De største noteringer af Sølvhejre var 14/8 6 Ø og 13/9 8 Ø. 17/9 blev en Skestork set ved Skarvsøen. Årets sidste Natravn blev set 15/9 Jennes Sø. En 1K Gråsejler blev set 6-7/11 Nordstrand og 10/11 Grenen (G). Om aftenen 9/11 blev en sejler set flyve omkring Det Grå Fyr i skumringen, som angiveligt var samme fugl. 23/10 blev en ubestemt Gråsejler/Mursejler set ved Kandestederne. Halvåret bød på otte iagttagelser af Mosehornugle.

Lysbuget og Mørkbuget Knortegås adulte, Grenen, 28. november 2025.
Foto: Knud Pedersen.

Græshoppesanger syngende, Grenen, 1. juli 2025.
Foto: Knud Pedersen.

Hos rovfuglene skal nævnes en 2-3K Kongeørn, der blev set ved Råbjerg og Hulsig 11/7 og 25/7. 19-22/7 blev en 2K Ørnevåge set på trækforsøg (G), hvilket er det første fund siden 2020. Den første Fjeldvåge blev set 28/9 – to fugle blev set 24-25/10 og 2/11. Der var en del spredte iagttagelser af Havørne i løbet af efteråret, flest 18/10 med 3 NØ. Endelig blev Sort Glente set over Nedermoste 12/7, og 20/7 sås 24 Rød Glente på trækforsøg.

En Hærfugl blev set i byen 9/9 og 14/9. En trækforsøgende Biæder blev set på Grenen 25/7. Isfugl blev set på ni datoer i efteråret, heraf blev én ringmærket 25/9. Sidste Gøg blev observeret 17/9 1K Skarvsøen. Vendehals ses ikke ofte om efteråret, men en fugl blev ringmærket 11/9. For første gang siden 2020 blev der observeret Lille Flagspætte i området, idet en fugl blev set på trækforsøg 18/8 og 2/9, foruden en rastende i Råbjerg Mose 14/12. Grønspætte blev observeret ved Tranestederne og Hulsig i juli/august, foruden en på trækforsøg 16/7 ved Grenen. Desuden holdt mindst en fugl til i Skagen By fra 13/8 til 5/10. En 1K Aftenfalk trak øst ved Grenen 12/9, og syv Lærkefalk blev set i perioden 13/7 til 30/9 mod fem Vandrefalke i efteråret – heraf to fugle 20/10.

Den første Stor Tornskade blev set 29/9. I alt 6751 Allike blev set på træ i efteråret (regnet i fugle per dag), med største dag 20/10 (1346 ex.). 17/12 blev der set 55 Ravne trække SV over Skagen By, hvilket er ny dagsrekord.

Efteråret bød på mange iagttagelser af Pungmejsje. Op til fem fugle blev set i dagene 20/7 – 29/7, foruden en fugl 8/9 og en sen sidste observation 6/11. Et par store træk dage for Blåmejsje var 2/11 med 1175 og 3/11 med 1727 trækforsøgende. Mange Halemejsjer fandt vej til Skagen i oktober og november, bl.a. blev der noteret 42 ex. 18/10 Grenen. Spætmejsje blev set med op til to fugle i Byfogedskoven, desuden observationer fra Ellekrattet 11/9, Grenen 2/10, Batteriskoven 18/10, Nordstjernevej 27/10 (1 ringmærket) og 15/11 samt mange observationer fra Hulsig-området. Skægmejsje optrådte i to cifrede antal på mange dage i oktober og november med højeste antal 27/10 31 ex. Grenen og 7 ex. Jennes Sø. En Toplærke rastede på Grenen 6/7. Den første Bjerglærke blev set tidligt 22/9, og største forekomst var 7/11 med 10 fugle. En Digesvale 28/10 var meget sen. Sidste Landsvale blev set 7/11 og sidste Bysvale 13/11.

To Skovsangere blev observeret hhv. 11/8 ringmærket Det Grå Fyr og 16/8 Ellekrattet. Hvidbrynet Løvsanger blev set med 3-4 ex. – to tidlige fugle 16/9 Ellekrattet og 17/9 Byfogedskoven var efterårets første observationer af arten i Danmark samt 8/11 1-2 ex Batterivej og Nedermoste. En Himalayasanger rastende ved Stald Grenen 10-11/11 (G) var fjerde fund af arten i Skagen. Sibirisk Gransanger blev ringmærket 22/10 og 10/11 foruden yderligere to fugle 11-12/11 Stald Grenen og 21/11 Buttervej. En Fuglekongesanger blev fundet ved Buttervej 26/10, første fund siden 2022 i Skagen. Brun Løvsanger blev ringmærket på Grenen 24/10, og 9-10/11 blev endnu en fugl set ved Nedermoste. 12 Rødtoppet Fuglekonge blev noteret, heraf 10 i ringmærkningen med største dag 29/10 3 ex. 6/10 blev der ringmærket 871 fugle i Skagen, hvilket er rekord, af disse var 412 Fuglekonger. Tre 1K Høgesangere blev noteret på Grenen, 31/8 2 ex. (heraf en ringmærket) og 3/9 1 ex. ringmærket. To sene Gærdesangere blev set 26/10 Jens Vævers Vej og 15/11 Grenen. De kunne potentielt være af østlig oprindelse dog uden de kunne bestemmes til underart.

Et minimum af seks Ringdrosler blev set i efteråret. Første observation 24/9 3 ex. Grenen og sidste 6/11 Nedermoste. Årets sidste Bynkefugl blev noteret 13/10 Buttervej Industriområde. Den første Silkehale ankom 14/10 og herefter blev der set et mindre influks. Største flok var 29/11 65 rastende i byen. En 1K Sydlig Nattergal blev ringmærket i mørket 28/8, hvilket er kun andet efterårsfund af arten i Skagen (første fund var 8/9 2014). Hele seks Blåhalse blev noteret (heraf fem ringmærket) i perioden 14/7 til 18/8. Fuglen 14/7 var en Sydlig Blåhals i juvenil dragt. En Lille Fluesnapper rastede i Ellekrattet 16/9.

En 1K Citronvipstjert blev set mellem 11/9 og 21/9 på Grenen og ved Skarvsøen. 20/11 blev en Sorttrygget Vipstjert set på Fyrvej. En Storpiber blev set på Grenen 7/11 og en Tajgapiber 29/10 (G). To Rødstrubet Piber blev set – 18/9 og 15/10. Den første Bjergpiber blev set 24/10 – de største forekomster var 17/10 14 og 31/10 15 trækforsøgende.

Stor Korsnæb blev set på seks datoer i perioden 13/10 til 2/11 – i alt 14 ex. Karmindompap blev set på fire datoer, senest 9/8. Årets eneste Lapværpling rastede på Grenen i dagene 22-25/10. Dværgværpling blev observeret 3/10 og 30-31/10 – begge rastende fugle. Første Snepurv blev set allerede 22/9 og største forekomst var 23/11 55.

Himalayasanger, Stald Grenen, 11. november 2025.
Foto: Florian Hatt.

Ynglefugle Skagens Odde

I Skarvsøen er der registreret tre par af Gråstrubet Lappedykker, hvor det ene par mistede reden – formodentlig på grund af høj vandstand efter regn. På Hulsig Hede blev fundet et par med en unge, mens et par i søen ved hotellet i Hulsig fik to unger. Lille Lappedykker har ynglet i Skarvsøen (2 par), desuden ynglefugle i bl.a. Nedermoste, Vester Engklit, Milesøerne og Råbjerg Hede

Styrelsen (SGAV) har optalt Trane på odden syd for Skagen. Hulsig Hede topper med syv par, derefter følger området Råbjerg Mile-Bunken Klitplantage-Lodskovvad og Råbjerg Mose med hver 6 par. Tolshave Mose har to par, mens Kandestederne og Napstjært Mose har hver et par. Desuden var der to par i Reservatet og et par i Nedermoste.

Op til tre par territoriehævdende Viber blev observeret ved Gyvelmarkerne, dog uden der blev set udflyjende unger. Hos Storspøve er der ikke angivet sikre ynglefund, men fire ynglefugle i parringsadfærd på Hulsig Hede, fire ynglefugle på Råbjerg Hede og en syngende på Råbjerg Mile, hvor der før har været flere par. Er spøven på vej til at forsvinde som ynglefugl fra odden – forhåbentlig kan grundigere eftersøgning resultere i flere og sikrere ynglefund.

Der er ikke fundet tegn på yngel hos Lille Præstekrave, mens der hos Stor Præstekrave er fundet par med unger på Skagen Havn, Grenen (tre par), Damsted og Tranestederne. Syngende/territoriehævede Skovsneppe er hørt/set ved Tranestederne og i Ålbæk Klitplantage.

Op til 85 par Skarver yngede i Skarvsøen, dog var der ved udgangen af maj kun 77 aktive reder tilbage hvorfor nogle par har opgivet. Kolonien fik minimum 152 udflyjende unger.

Fordelingen af territoriehævdende Rørdrum var tre på Grenen/Ellekrattet og mindst to ved Nordstrand/Skarvsøen/Nedermoste/Jennes Sø – i alt fem

Lille Lappedykker adult, Grenen, 18. maj 2025.
Foto Tue Baaner.

territoriehævdende. Desuden var der observationer fra Hulsig Hede af en fugl sent i foråret, der kan tyde på yngel her.

Natravnen er ikke optalt systematisk i 2025, og derfor ikke muligt at give et godt bud på bestanden i området. Der er i ynglesæsonen meldt om syngende fugle fra Skagen Klitplantage, Bunken Klitplantage, Ålbæk Klitplantage, Lodskovvad, Råbjerg Plantage, Hulsig, Tranestederne, Skiveren, og Simon Skriveres Klit. Største tælling er fra 20/7 i Ålbæk Klitplantage med 23 ex.

Skovhornugle har haft ynglesucces i Skagen Klitplantage og Kandestederne, mens to fugle holdt til i Ellekrattet i maj. Desuden et muligt ynglefund fra Batteriskoven. Natugle er hørt ved Gyvelstien/Gyvelmarkerne, hvor både han og hun er hørt på en enkelt dato. To ynglefugle er set ved Skiveren et par dage sidst i april. Stor Hornugle er fotograferet i skumringslys ved Napstjært 26/5, hvilket er det eneste fund af arten. Kunne være en ynglefugl fra Ålbæk Klitplantage. Et par Slørugle har ynglet nær Ålbæk.

Havørn ved Skiveren byggede en ny rede, hvorfra de fik en unge på vingerne.

Der er mange syngende Hedelærke rundt omkring på odden, men estimeret på antallet ynglepar er ikke opgjort. Sydlig Blåhals er hørt syngende ved Troldkær og Grenen uden nærmere tegn på yngel. Rødrygget Tornskade er fundet med yngleadfærd på 12 lokaliteter – det er ikke mange, men skyldes nok at der ikke er foretaget grundig eftersøgning af ynglepar. Bjergvipstjært gjorde yngleforsøg ved Flagbakkevej, hvor de havde bygget rede i en carport. Det er første yngleforsøg i Skagen dog uden udflyjende unger. Ud over at der blev set en Karmindompap samle redemateriale 11/6 ved Sandormspøret, er der ikke angivet anden yngleaktivitet hos denne art.

Ringmærkning under Skagen Fuglestation

Af Henning Ettrup og Simon Sigaard Christiansen, bestyrelsesmedlem og formand for Skagen Fuglestation

Ringmærkning ved Kabelromlen 19. juli 2025. Foto: Skagen Fuglestation.

Som tidligere år havde fuglestationen i 2025 igen besøg af en række erfarne og mindre erfarne ringmærkere fra både Danmark og resten af verden. Det viser, at Skagen Fuglestation er et populært sted, som ornitologer fra det meste af verden gerne vil besøge.

Både assistenterne på fuglestationen og mange gæster udefra deltog i ringmærkningen. Det blev i år til 45 forskellige ringmærkere fordelt på Danmark (25), Tyskland (9), USA (3), Storbritannien (2), Canada (2), Schweiz (1), Holland (1), Sverige (1) og Frankrig (1).

Ringmærkning under Skagen Fuglestation blev foretaget året igennem, men den intensive standardmærkning af trækfugle startede ved "Kabelromlen" på østsiden af Sandormevej på Grenen 20/3 og fortsatte frem til 20/11 med en kort sommerpause fra 21/6 til 19/7 (se tabel 1). Der blev mærket på i alt 166 dage ved Kabelromlen i standardperioden. Afhængigt af vejrforhold blev der som tidligere år benyttet op til 260 netmeter på de enkelte fangstdage ved Kabelromlen. Ved den anden vigtige lokalitet, Skarvsøen, blev der foretaget

standardiseret CES-mærkning. Der mærkedes her 12 gange med 120 meter net i perioden primo maj til ultimo august. Foruden disse to lokaliteter mærkedes efter særligt Gråsisken ved Jennes Sø og Nordstjernevej med op til 90 meter net og uregelmæssigt i Fyrhaverne med 20 meter net. I Grenen-området blev der desuden fanget med lys og ketcher efter rastende fugle i klitterne eller på stranden, ligesom der blev fanget med net, hvor Stormsvaler og Natravne var målet om natten. Nævnes skal også, at der enkelte gange blev foretaget målrettet mærkning flere steder i Nordjylland af særlige arter.

Der er siden fuglestationens start i 2017 foretaget ændring af området for standardmærkning og CES-mærkning. Standardmærkningen blev i perioden 2017 frem til sommeren 2019 foretaget i "Sardinkrattet", men blev fra efterårssæsonen 2019 flyttet til Kabelromlekrattet ca. 250 meter længere mod NV, hvor betingelserne for fangst blev vurderet at være bedre. CES-mærkningen blev foretaget ved Jennes Sø frem til 2021, hvor den måtte opgives. Den blev derfor flyttet til ny lokalitet ved Skarvsøen længere mod nord, hvor den blev genoptaget i 2023.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antal fangstdage (hele året)	267	239	211	226	254	243
Antal fangster	10277	7786	7405	8674	7569	9709
Antal mærkede fugle	8745	6868	6530	7696	6638	8531
Antal aflæsninger/genfangster	1532	918	875	978	931	1178
Antal arter og underarter fanget	102	95	95	98	92	99
Antal fangstdage i standardperioden	142	146	129	143	183	166
Antal fangster i standardperioden	7565	5948	5282	6009	5268	7390
Antal arter fanget i standardperioden	76	74	66	78	74	76
CES fangster			-	405	323	364

Tabel 1. Fangstaktivitet under Skagen Fuglestation fordelt på år i perioden 2020-2025. Standardperiode angiver fangst af fugle i perioden 20. marts - 20. juni og 20. juli - 20. november i Kabeltromlekrattet. Antal arter inkluderer underarter.

Årets resultater

Årets fangst og ringmærkning blev fordelt på i alt 243 dage med et resultat på i alt 9709 fangster (tabel 1) eller mere end 2000 flere end i 2024 på trods af 11 færre fangstdage. Totalen dækker over 8531 mærkninger, 163 aflæsninger af fugle mærket tidligere år eller andre steder i Danmark, 13 aflæsninger af fugle mærket i udlandet samt 1002 genfangster af fugle mærket samme år i Skagen. Der blev mærket i alt 90 arter (racer fraserteret).

Ved Kabeltromlen blev det til i alt 7663 fangster, hvoraf de 1010 allerede var ringmærket. 313 (hvoraf 56 var med ring) blev fanget uden for standardperioden, mens CES-mærkning ved Skarvsøen gav 364 fangster (heraf 65 med ring). Fangsterne ved Jennes Sø gav 1155 fugle, på Nordstjernevej 357 og i Fyrhaverne ved fuglestationen blev fanget 96. De sporadiske fangster i Skagen by og på havnen, i Ellekrattet, i Klitplantagen og om natten på Grenen gav samlet 55 fugle. Endelig blev der ved specialmærkninger på fem lokaliteter i Nordjylland (Vaarst, Fristrup, Jerup Strand, Sønder Saltum og Volsted Kær) fanget i alt 19 fugle.

Med mærkning 243 dage, svarede dette til gennemsnittet (239 dage) for perioden 2020-2024 (tabel 1). Fangstaktivitet på 166 dage indenfor standard-perioden 20/3 - 20/6 og 20/7 - 20/11 i Kabeltromlekrattet ligger lidt højere end gennemsnittet i samme periode (149 dage). Antallet fangster i 2025 er kun overgået af 2020.

Som i de forudgående år er det relativt få arter, som fanges i et antal på mere end 100 fugle. Hvis der ses bort fra fugle fanget mere end en gang i løbet af året, blev 19 arter fanget i et antal på mindst 100 fugle. De udgør 85,6% af de fangede fugle (2024: 85,5%). Hyppigst mærket eller aflæst var Blåmejse med 1302 fugle, efterfulgt af Fuglekonge med 880 fugle, mens Gransanger med 699, Munk med 658 og Rødhals med 578 mærkede eller aflæste fugle kom på de følgende pladser. Som en overraskelse kom Halemejsen med på toplisten med 132 fugle. 36 arter (inkl. racerne Sibirisk Gransanger samt Nordlig og Sydlig Blåhals) blev fanget i et antal på 1-3 fugle, hvilket udgør mindre end 0,7% af de fangede fugle. Opsummering af årets fangster fraserteret fugle, som blev fanget mere end én gang, fremgår af tabel 2.

Art	Første halvår	Andet halvår	Års total
	Total	Total	
Sortand		1	1
Vandrikse	3	4	7
Strandskade		1	1
Stor Præstekrave	4	5	9
Enkeltbekkasin		4	4
Skovsneppe		2	2
Tredækker		1	1
Dobbeltbekkasin		2	2
Rødben		2	2
Islandsk Ryle		2	2
Almindelig Ryle		5	5
Fjordterne		1	1
Sølvmåge	2	1	3
Rødstrubet Lom		1	1
Lille Stormsval		4	4
Natnavn		21	21
Mursejler		1	1
Slørugle		8	8
Spurvehøg	1	1	2
Isfugl		1	1
Vendehals		1	1
Stor Flagspætte		10	10
Stor Tornskade		1	1
Rødrygget Tornskade	5		5
Skovskade	4	1	5
Blåmejse	29	1273	1302
Musvit	43	227	270
Sortmejsen		191	191
Topmejsen	30	20	50
Skægmejsen	4	64	68
Sanglærke		7	7
Gulbug	38	16	54
Sivsanger	10	4	14
Lille Rørsanger	1		1
Buskrørsanger	2		2
Kærsanger	69	57	126
Rørsanger	100	154	254
Landsval	1	4	5
Bysval		3	3

Art	Første halvår	Andet halvår	Års total
	Total	Total	
Halemejsen		55	55
<i>Halemejsen, Nordlig</i>		40	40
<i>Halemejsen, Sydlig</i>		37	37
Cettisanger	1		1
Skovsanger	2	1	3
Brun Løvsanger		1	1
Løvsanger	153	75	228
Gransanger	291	408	699
Gransanger, <i>Sibirisk</i>		2	2
Havesanger	32	13	45
Munk	181	477	658
Høgesanger		2	2
Gærdesanger	96	106	202
Tornsanger	95	317	412
Rødtoppet Fuglekonge	1	10	11
Fuglekonge	47	833	880
Spætmejsen		1	1
Træløber	1	75	76
Gærdesmutte	88	454	542
Sangdrossel	54	35	89
Vindrossel	15	57	72
Solsort	58	69	127
Sjagger	2	8	10
Ringdrossel	1	1	2
Grå Fluesnapper	6	8	14
Rødhals	245	333	578
Sydlig Nattergal	1	1	2
Blåhals	1	4	5
<i>Blåhals, Nordlig</i>	2		2
<i>Blåhals, Sydlig</i>		1	1
Broget Fluesnapper	8	19	27
Husrødstjert	1		1
Rødstjert	33	44	77
Bynkefugl		1	1
Sortstrubet Bynkefugl	2	1	3
Stenpikker	22		22
Jernspurv	16	71	87
Skovspurv	2	23	25
Gråspurv		7	7

	Første halvår	Andet halvår	Års total
Art	Total	Total	
Bjergvipstjert	2	1	3
Hvid Vipstjert		1	1
Skovpiber	4	4	8
Kvækerfinke	1	77	78
Bogfinke	69	91	160
Kernebider	7		7
Karmindompap	3		3
Dompap	5	44	49
<i>Dompap, Stor</i>	1	76	77
<i>Dompap, Lille</i>	11	102	113
Grønirisk	16	72	88
Bjergirisk		8	8
Tornirisk		1	1
Gråsisken	1	2	3
<i>Gråsisken, Nordlig</i>		7	7
<i>Gråsisken, Lille</i>	10	298	308
Lille Korsnæb		1	1
Stillits		7	7
Grønsisken	9	88	97
Rørspurv	46	112	158
Gulspurv	15	22	37
Sum	2003	6704	8707
Antal arter	57	82	90

Tabel 2. Årstotaler for alle arter og racer fanget i 2025. Sum af mærkede og aflæste fugle i første halvår (frem til og med 30/6) og andet halvår (fra 1/7). Fugle fanget mere end en gang er ikke medtaget. Racer er markeret med kursiv og tæller ikke med i summen af arter.

Årets topscorer blev Blåmejse med det hidtil højeste antal fangede fugle på 1302 (tabel 2). Det skyldes en invasionsagtig forekomst i efteråret med 1273 fugle mod blot 29 i foråret. Den 3/11 alene blev der fanget 200 fugle ved Kabeltromlen. Efteråret var ligeledes god for arter som Fuglekonge, der blev fanget i et antal på 880 fugle, fordelt med 833 fugle om efteråret og 47 om foråret, Gærdesmutte med i alt 542 fugle fordelt på 454 fugle i efteråret og 88 i foråret, Sortmejse med 191 fugle, alle fanget i efteråret og Lille Gråsisken med

308 fugle, hvoraf de 298 blev fanget i efteråret. Nævnes må også Halemejse, hvoraf der af de to racer blev fanget 132 fugle alle om efteråret, Musvit 270 heraf 227 om efteråret og Dompap 17 om foråret og 222 om efteråret.

Der er i 2025 fanget væsentligt flere fugle i efteråret end i foråret, også sammenlignet med de foregående år. Til sammenligning blev der i 2024 omvendt fanget over tusind flere fugle i foråret end i efteråret. Den høje efterårsforekomst tyder på en god ynglesucces i 2025 for mange af kort – og mellemdistancetrækfugle. Andre forhold kan dog også have påvirket hyppigheden. Lav fødetilgang og deraf højere konkurrence om føden mod nordøst kan initiere invasioner af mejser og finker om efteråret.

Ser man på andelen af ungfugle 1K i efteråret, viste det generelt en god ynglesæson med en samlet andel på 90,7% (fraregnet fugle med ubestemt alder (1K+), som ikke er set højere siden fuglestationens start. Blandt fugle med mere end 100 fangede fugle (frasorteret fugle fanget flere gange) havde Sortmejse og Gærdesanger højeste andel ungfugle på 96,2% efterfulgt af Tornesanger med 92,7%, mens de øvrige alle lå på mere end 80%, bortset fra Rørsanger med 73,8%.

Blandt de hyppigst fangede fugle i perioden 2020-2025 ses det, at antallet har været relativt stabilt for mange arter i perioden (se tabel 3). Flere arter afveg dog fra det generelle billede i 2025. Udover de mange førnævnte Blåmejsere og Fuglekonger fortsatte Gransanger (699 fugle) og Gærdesmutte (542 fugle) deres fremgang siden 2022. Modsat gik det for langdistancetrækkerne, hvor Havesanger med 45 fugle fortsatte nedgangen siden 2020, hvor der blev fanget 155 fugle samt for Løvsanger (228 fugle), som fortsatte nedgangen efter 2021. Blandt de typiske invasionsfugle kunne ses en total mangel på Nordlig Gråsisken (7 fugle) efter de mange fugle i 2023 og 2024. Modsat optrådte Sortmejse i et højt antal for første gang siden 2020 med 191 fugle (tabel 3). Overraskende er antallet af Rødhals, som kunne forventes højere med tanke på det gode efterår for flere andre kortdistance-arter.

Art	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Blåmejse	498	325	332	512	251	1302
Bogfinke	154	200	182	154	118	160
Dompap	133	87	191	218	100	239
Fuglekonge	604	407	281	607	682	880
Gransanger	539	535	431	506	548	699
Gråsisken, Lille	475	490	678	489	278	308
Gråsisken, Nordlig	74	20	290	1158	898	7
Gærdesanger	295	290	238	232	196	202
Gærdesmutte	376	375	340	395	496	542
Havesanger	155	111	118	97	66	45
Jernspurv	166	220	82	84	84	87
Kærsanger	115	78	84	100	85	126
Løvsanger	650	685	425	324	464	228
Munk	800	458	489	595	601	658
Musvit	230	246	162	208	122	270
Rødhals	820	700	466	551	409	578
Rørsanger	220	191	158	241	287	254
Rørspurv	359	115	169	136	87	158
Sangdrossel	115	66	67	49	45	89
Solsort	124	141	131	157	180	126
Tornesanger	442	424	378	199	142	412
Sortmejse	160	16	14	20	38	191
Fangstdage	267	239	211	226	253	243

Tabel 3. Antal mærkede og aflæste fugle i perioden 2020-2025 for arter/racer, hvor der mindst ét år blev fanget mere end 100 fugle. Årets genfangede fugle er frasorteret.

Den 6/10 blev lidt af en historisk dag med en fangstrekord på 743 mærkede fugle ved Kabeltromlen, mens der samme dag blev mærket 123 fugle ved Jennes Sø. I alt blev der mærket 866 fugle, hvilket er det største antal fugle ringmærket på én enkelt dag i Skagen.

Genfangster og aflæsninger

Der blev genfanget 1002 (828 i 2024) af de fugle, der fik ring på i 2025 svarende til 11,5% hen over alle arter (tabel 4). De fordelte sig på 41 arter, som blev genfanget i meget forskelligt antal. Hyppigst genfanget antalsmæssigt blev Fuglekonge (179 fugle), Blåmejse (147 fugle) og Gransanger (104 fugle). Andelen af genfangede fugle varierede ligeledes meget med

Fuglekonge (16,9%), Tornesanger (15,7%) og Solsort (13,6%), mens færrest (af fugle med mere end 100 fangede) blev genfanget af Løvsanger (2,6%), Kærsanger (6,7%) og Munk (7,1%).

Der blev foretaget egen-aflæsninger af 163 fugle fra tidligere år (106 fugle i 2024) fordelt på 25 arter. Samlet blev der således aflæst 1,9% af de fangede fugle, som dækker over stor variation mellem arterne (tabel 4). Flest aflæsninger blev foretaget af Rørsanger (23 fugle), Blåmejse og Tornesanger (18 fugle) fulgt af Musvit (16 fugle). De tre relativt hyppigst fangede blev Rørsanger (7,9%), Solsort (7,5%) og Musvit (5,3%). Heller ikke i år blev året for aflæsning af Løvsanger mærket tidligere år i Skagen, hvilket kan undre for en relativt hyppigt fanget art.

Art	Gen.	% Gen.	Afl.	% Afl.
Stor Præstekrave	3			
Natravn			1	
Vendehals			1	
Stor Flagspætte	2			
Blåmejse	147	10,1	18	1,2
Musvit	32	10,6	16	5,3
Sortmejse	4		1	
Topmejse	5		2	
Skægmejse	6		3	
Gulbug	14		1	
Kærsanger	9	6,7		
Rørsanger	36	12,4	23	7,9
Landsvale	1			
Halemejse sp.?	17			
Halemejse, Nordlig	12			
Halemejse, Sydlig	1			
Løvsanger	6	2,6		
Gransanger	104	13,0	14	1,7
Havesanger	9		1	
Munk	50	7,1	2	0,3
Gærdesanger	27	11,8	11	4,8
Tornsanger	77	15,7	18	3,7
Rødtoppet Fuglekonge	8		1	
Fuglekonge	179	16,9	4	0,4
Træløber	5			
Gærdesmutte	47	8,0	9	1,5
Sangdrossel	1			
Vindrossel	7			
Solsort	20	13,6	11	7,5
Rødhals	76	11,6	13	2,0
Blåhals sp.?	1			
Rødstjert	4			
Stenpikker	2			
Jernspurv	17			
Skovspurv			1	
Kvækerfinke	9			
Bogfinke	5			
Dompap	3		2	
Dompap, Stor	9			
Dompap, Lille	19			
Grønirisk	1		2	

Art	Gen.	% Gen.	Afl.	% Afl.
Gråsisken, Lille	7		1	
Rørspurv	16	9,2	2	1,1
Gulspurv	4		5	
Sum	1002	11,5	163	1,9
Antal arter	41		25	

Tabel 4. Antal fugle genfanget mindst en gang i 2025 (Gen), samt %-andel genfanget, hvor mere end 100 fugle er ringmærket (venstre side). Antal mærket tidligere år, men aflæst i 2025 (Afl), samt %-andel aflæst, hvor mere end 100 fugle er ringmærket (højre side).

Natfangster, både med hjælp af termisk kikkert og ketsjer samt med spejlnet blev igen foretaget, og resulterede i fangst af arter, som normalt kun fanges meget fåtalligt herhjemme. Der var målrettet fangst om natten efter bl.a. Tredækker i Himmerland, Stormsvaler på stranden ved Grenen samt efter Natravn i Fyrhaverne og i Klitplantagen.

Disse fangster gav 1 Tredækker, 21 Natravn (inklusive en aflæsning af en fugl mærket i 2024) og 4 Lille Stormsvaler – det hidtil største antal mærket på en sæson. Derudover gav natfangsten en række bonusarter i form af Sortand (1), Strandskade (1), Stor Præstekrave (9), Dobbeltbekkasin (2), Enkeltbekkasin (4), Islandsk Ryle (2), Alm. Ryle (5), Rødben (2), Skovsneppe (2), Fjordterne (1) samt Rødstrubet Lom (1) (se tabel 2). Også lidt småfugle blev fanget mere eller mindre tilfældigt på natfangsterne, bl.a. Sanglærke (7). Sen aften 28/8 blev der meget overraskende fanget en Sydlig Nattergal i Fyrhaverne, mens nettet var oppe til natravnefangst. Den fløj i på samme runde som en Natravn.

I juli tog ringmærkerne på udflugt til det sydvestlige Vendsyssel for at mærke to kuld Slørugler (i alt 8 pullus). I samme ombæring blev der i Nord-Vendsyssel også mærket et kuld Mursejler og et kuld Tårnfalke sammen med Lars Bo Jacobsen, der havde medbragt ringene hertil. Sidstnævnte art fik desuden sendere på fra det tyske ICARUS-projekt.

Året bød på nogle overraskende sjældenheder, bl.a. den første Cettisanger fra Danmark, som blev fanget 27/5, en Lille Rørsanger 8/6 og en Brun Løvsanger 24/10. Alle fanget i Kabeltromlekrattet.

Det var første gang en Brun Løvsanger blev ringmærket i Skagen.

Sydlig Nattergal 1K, Det Grå Fyr, 28. august 2025.
Foto: Simon Kiesé.

Brun Løvsanger 1K, Grenen 24. oktober 2025.
Foto: Knud Pedersen.

Herudover kan nævnes andre fåtallige ringmærkningsarter eller racer for Skagen. Det var Rødtoppet Fuglekonge (11 inkl. en mærket i 2024), så endnu et rekordår for en art under spredning, Sibirisk Gransanger ssp. tristis (2), Skovsanger (3), Høgesanger (2), Karmindompap (2), Sydlig Nattergal (2), Isfugl (1), Mursejler (1), Ringdrossel (2), Bjergvipstjert (3), Vendehals (1), Sortstrubet Bynkefugl (3), Blåhals (8), heraf Sydlig Blåhals (1), samt Stor Tornskade (1), Spætmejse (1), Bjergirisk (8) og Buskrørsanger (2).

Art	Dato for mærkning	Mærknings lokalitet	Alder ved mærkning	Dato for aflæsning	Lokalitet for aflæsning	Afstand km	Dage
Blåmejse	31-10-2025	Klitmøller	1k	07-11-2025	Kabeltromlen	150	7
Blåmejse	14-10-2025	Agger Tange	1k	06-11-2025	Kabeltromlen	184	23
Blåmejse	30-10-2025	Tved, Thisted	2k+	03-11-2025	Kabeltromlen	140	4
Blåmejse	30-10-2025	Tved, Thisted	2k+	06-11-2025	Kabeltromlen	140	7
Blåmejse	31-10-2025	Tved, Thisted	2k+	21-11-2025	Kabeltromlen	140	21
Blåmejse	22-10-2025	Klitmøller	1k	03-11-2025	Kabeltromlen	150	12
Blåmejse	02-10-2025	Gedser by	1k	03-11-2025	Kabeltromlen	361	32
Blåmejse	24-09-2025	Kalingrad, Rusland	1k	23-10-2025	Kabeltromlen	687	29
Blåmejse	12-10-2025	Falsterbo, Sverige	1k	03-11-2025	Jennes Sø	295	22
Sivsanger	16-08-2024	Limburg, Holland	1k	14-06-2025	Kabeltromlen	768	302
Rørsanger	21-08-2024	Liège, Belgien	1k	05-06-2025	Kabeltromlen		288
Rørsanger	11-06-2023	Vestfold, Norge	2k+	12-06-2025	Kabeltromlen	732	147
Løvsanger	24-05-2025	Christiansø	2k+	01-06-2025	Kabeltromlen	388	8
Gransanger	05-11-2024	Hérault, Frankrig	1k	29-04-2025	Kabeltromlen	1679	175
Gransanger		Italien		17-06-2025	Kabeltromlen		
Gulbug	07-06-2025	Nidigen, Sverige	1k	06-07-2025	Kabeltromlen	90	29
Træløber	18-09-2025	Vaasa, Finland	1k	17-10-2025	Nordstjernevej	955	29
Dompap	04-11-2024	Gedser Fuglestation	2k+	30-05-2025	Kabeltromlen	363	207
Grønirisk	18-10-2025	Lyngdal, Norge	1k	20-11-2025	Nordstjernevej		
Gråsiskken, Lille	25-10-2024	Highland, Storbritannien	2k+	13-10-2025	Jennes Sø	880	353
Gråsiskken	08-08-2025	Sokndal, Norge	1k	06-10-2025	Jennes Sø	264	59
Skægmejse	12-06-2025	Tømmerby Fjord	1k	21-11-2025	Kabeltromlen	126	162
Skægmejse	05-06-2025	Tømmerby Fjord	1k	27-10-2025	Kabeltromlen	126	144

Art	Dato for mærkning	Mærknings lokalitet	Alder ved mærkning	Dato for aflæsning	Lokalitet for aflæsning	Afstand km	Dage
Aflæsning af farveringe							
Grågås	11-07-2023	Leka, Norge	2k+	01-02-2025	Troldkær, Ålbæk		
Pibesvane	13-08-2008	Gulf of Korovinskaia	?	28-02-2025	Sørig Enge	ca. 3000	
Skarv	28-05-2025	Græsholm, Hirsholmene	1k	03-08-2025	Grenen		
Stor Præstekrave	17-08-2019	Wig, Bangor, Wales, UK	1k	sommer 2025	Rugholm, Strandby		

Tabel 5. Aflæsninger af fugle mærket i udlandet eller andre steder i Danmark i 2025.

Aflæsninger af eksterne ringe

Der blev i 2025 aflæst 13 småfugle mærket med metalring i udlandet, mens 11 var mærket andre steder i Danmark (se tabel 5). De aflæste fugle fordelte sig på 11 arter (inklusive racen Lille Gråsiskken) og var mærket i ti lande i Europa, inkl. Danmark. Nævnes skal Træløber mærket 18/9 2025 i Finland og fanget på Nordstjernevej 17/10-2025, 29 dage senere næsten 1000 km længere mod SV. En anden interessant aflæsning er af Gulbug, som der ikke foreligger mange aflæsninger af. En Gulbug mærket på Nidingen i Sverige 7/6, blev aflæst en måned senere ved Kabeltromlekrattet 6/7. Endelig kan nævnes en Lille Gråsiskken, som blev mærket i Inverness i oktober 2024, og efterfølgende aflæst ved Jennes Sø et år senere, hvilket er den første danske aflæsning af Lille Gråsiskken fra Skotland.

Herhjemme fra blev det også til nogle interessante fund. I de første dage af november blev der fanget ikke mindre end seks Blåmejsler, mærket ultimo oktober i Thy. Nogle dage tidligere 23/10 blev en Blåmejse aflæst, som var mærket i Rybachiy ved Østersøen ca. 700 km mod SØ en måned tidligere. Hele to Skægmejsler fandt vej fra Tømmerby Fjord i Thy til Skagen. Begge mærket i juni 2025 og aflæst i det sene efterår. På Gedser Fuglestation blev der i november 2024 mærket en Dompap, som senere dukkede op i Skagen i ultimo maj 2025. En Løvsanger mærket på Christiansø 24/5 2025 blev aflæst kun otte dage senere i Kabeltromlekrattet.

Foruden ovenstående metalmærker kom en række aflæsninger af farvemærkede fugle, hvoraf fire fremgår

af tabel 5. En Pibesvane mærket helt tilbage i august 2008 i Sibirien ca. 3000 km mod NØ blev aflæst i Sørig Enge i februar 2025, 17 år senere. I 2012 og 2015 var samme fugl aflæst i henholdsvis Rejsby i Sønderjylland og i Store Vildmose. En Stor Præstekrave, mærket med farveringe i 2019 ved Bangor i Wales, havde slået sig ned på Rugholm, Strandby for at yngle. Farvemærkede måger og terner omtales i anden artikel i dette årsskrift.

Ringmærkning af et kuld Slurugler i Vendsyssel, 22 juli 2025.

Foto: Skagen Fuglestation.

Aflæsninger fra andre steder

Af de mærkede fugle under Skagen Fuglestation fik vi i løbet af året besked om 17 fugle aflæst andre steder (se tabel 6), hvoraf blot otte var fra udlandet fordelt på fire lande. I modsætning til sidste år blev de fleste fundet herhjemme fordelt over det meste af landet. En Rødtoppet Fuglekonge mærket ved Jennes Sø 3/11 2024 blev fotograferet blot 12 dage senere ved Crail,

Fife i Skotland, 815 km mod vest. En Gærdesanger, mærket i Kabeltromlektrattet 1/6 2024 og aflæst 3437 km længere mod syd i Jerusalem 13/4 året efter, var en af de mindre hyppige tilbagemeldinger. Ellers ligger de udenlandske aflæsninger indenfor normalen. Et par Fuglekonger mærket i oktober drog hastigt mod SØ, hvor de blev aflæst på henholdsvis Keldsnor syv dage senere og på Gedser Fuglestation 23 dage senere.

Tabel 6. Fugle mærket under Skagen Fuglestation, men aflæst i udlandet eller andre steder i Danmark i 2025.

Art	Dato for mærkning	Mærknings lokalitet	Alder ved mærkning	Dato for aflæsning	Lokalitet for aflæsning	Afstand km	Dage
Blåmejse	11-11-2023	Kabeltromlen	1k	01-10-2025	Telemark, Norge	139	690
Blåmejse	02-10-2025	Kabeltromlen	1k	11-11-2025	Thisted	150	40
Blåmejse	03-11-2025	Kabeltromlen	1k	05-12-2025	Dronning lund	71	32
Dompap, Nordlig	27-10-2025	Kabeltromlen	1k	14-11-2025	Jerup	27	18
Fuglekonge	06-10-2025	Kabeltromlen	1k	13-10-2025	Keldsnor, Langeland	335	7
Fuglekonge	15-10-2025	Kabeltromlen	1k	07-11-2025	Gedser Fuglestation	363	23
Grønirisk	02-03-2025	Nordstjernevej	2k	13-08-2025	Rogaland, Norge	345	164
Gærdesanger	01-06-2024	Kabeltromlen	2k	13-04-2025	Jerusalem, Israel	3437	316
Munk	01-05-2024	Skarvsøen	2k	01-03-2025	Odder	199	304
Musvit	27-09-2023	Kabeltromlen	1k	23-04-2025	Tårs	51	574
Rødhals	06-04-2024	Kabeltromlen	2k	20-03-2025	Zwolle, Holland	650	348
Rødhals	01-10-2025	Kabeltromlen	1k	18-10-2025	Dronten, Holland	653	17
Rødtoppet Fuglekonge	03-11-2025	Jennes Sø	2k+	15-11-2025	Fife, UK	815	12
Rørsanger	25-08-2025	Skarvsøen	1k	10-09-2025	Fanø Fuglestation	298	16
Rørsanger	03-09-2021	Grenen	1k	28-08-2025	Gelderland, Holland	683	1455
Rørsanger	06-06-2025	Kabeltromlen	2k+	20-07-2025	Tømmerby Fjord	126	44

CES fangst 2025 ved Skarvsøen

Den systematiske fangst af ynglefugle (CES) blev for tredje år afviklet ved Skarvsøen. CES gennemføres efter samme metode hvert år med 12 ringmærkningsbesøg i perioder opdelt på 10 eller 11 dage fra primo maj til ultimo august. Der fanges med samme antal net (ved Skarvsøen 120 meter), placeret samme sted hver gang. Se nærmere om CES på www.ringmaerkning.dk. Af tabel 7 fremgår fangsterne af alle fugle i 2023 - 2025 ved Skarvsøen. Der blev i 2025 fanget i alt 364 fugle, hvoraf 46 (12,6 % mod 13,6 % i 2024) blev fanget mere end én gang. Der blev således fanget 299 forskellige fugle fordelt på 24 arter. Fordeling på alder og periode for alle de fangede fugle fremgår af tabel 7. Den hyppigst fangede art var igen Rørsanger, som udgjorde knap halvdelen (46 %) af de fangede fugle efterfulgt af Gransanger og Tornsanger med 9 % og Gærdesanger og Munk med 6,3 %.

Fordelingen af fugle mærket eller aflæst på perioder (altså frasorteret fugle fanget mere end én gang) i 2025, fremgår af tabel 8. Den første ungfugl (Skægmejse) blev fanget i periode 4, og allerede fra periode 5 blev de fanget hyppigt. Der blev fanget lidt flere ungfugle (55%) end voksne, så ynglesæsonen ser ikke ud til at have været dårlig, hvilket understøttes af en sammenligning med andelen af ungfugle fanget i Kabeltromlektrattet i efteråret på 90 %. Der blev ikke i år fanget usædvanlige arter, men man kan konstatere, at det er en Rørsanger lokalitet.

Jerup Vildtplejestation

I 2024 indledte fuglestationen et samarbejde med Jerup Vildtplejestation, Dyrenes Beskyttelse og Ringmærkningsadministrationen om at ringmærke fugle indleveret til pleje, inden de blev udsat igen. Formålet er at få viden om, hvordan tilskadekomne vilde fugle klarer sig efter at have været i pleje. Lignende samarbejde foretages ved andre vildtplejestationer i landet. Ringene, som bruges på vildtplejestationer, er mærket med særlig kode for hurtig identifikation.

Det er hovedsageligt større fugle, der indleveres på Jerup Vildtplejestation, hvilket gav bekendtskab med arter, som normalt ikke fanges ofte i Skagen. 13 fugle fordelt på otte arter: Sule (1), Musvåge (2), Sølvmåge (3), Natugle (1), Ringdue (2), Tyrkerdue (1), Gråkrage (1) og Råge (1).

Efterskrift

Skagen Fuglestation ringmærker under licens fra Ringmærkningsadministrationen på Statens Naturhistoriske Museum. Ringmærkningen som foretages på Grenen og omkring Skagen sker under Skagen Fuglestations licens, hvorfor også afrapporteringen af årets ringmærkningsaktiviteter i området sker via fuglestationen. En stor og uvurderlig tak til alle frivillige, der har deltaget i ringmærkningen i løbet af året, og til dem som har gjort ringmærkerne selskab og givet praktisk hjælp i felten. Stor tak også til Ringmærkningsadministrationen ved Statens Naturhistoriske Museum og til vores partnere på Aarhus Universitet for samarbejdet.

Mærkning af et kuld Tårnfalke forberedes i Vendsyssel, 8. juli 2025.

Foto: Mark Desholm.

Art	2023			2024			2025		
	1k	ad	Total	1k	ad	Total	1k	ad	Total
Vandrikse		1	1	1		1			
Brushane	1		1						
Spurvehøg		1	1						
Vendehals	1		1						
Isfugl				1		1			
Sortmejse					2	2			
Topmejse	1		1	1		1	1		1
Blåmejse	10	3	13	12	1	13	9	2	11
Musvit	2	1	3				3		3
Skægmejse	1	3	4				8	1	9
Gulbug	1		1				2	6	8
Sivsanger		2	2		1	1		2	2
Buskrørsanger					1	1			
Kærsanger	1	7	8	4		4	6	1	7
Rørsanger	60	118	178	63	94	157	77	92	169
Landsvale				1	1	1		1	1
Skovsanger								1	1
Løvsanger	5	19	24	11	12	23	4	4	8
Gransanger	25	22	47	8	10	18	27	7	34
Sibirisk Gransanger					1	1			
Munk	7	14	21	4	15	19	12	10	22
Havesanger	1	3	4	3	1	4		1	1
Gærdesanger	11	16	27	6	18	24	17	6	23
Tornsanger	11	16	27	18	5	23	22	11	33
Fuglekonge		1	1		1	1			
Gærdesmutte		5	5					1	1
Rødhals		3	3	1	1	2	1		1
Blåhals*		1	1				2		2
Broget Fluesnapper	1		1					1	1
Rødstjert								1	1
Sangdrossel					1	1			
Solsort	1	8	9	2	2	4	3	7	10
Gul Vipstjert, Nordlig		1	1						
Bogfinke	2	3	5		5	5		3	3
Lille Dompap	1	1	2						
Lille Gråsiken	2	2	4		3	3			
Grønsiken	1		1						
Rørspurv	2	6	8	8	5	13	6	6	12
Sum	148	257	405	143	180	323	200	164	364
Antal arter			30			24			24

Tabel 7. Antal fangede fugle i CES i 2023, 2024 og 2025 fordelt på alder.

Blåhals*: 2023 nordlig race og 2025 ubestemt samt sydlig race.

Tabel 8. Fordelingen af fugle mærket eller aflæst i CES 2025 fordelt på periode og alder. Omfatter ikke fugle fanget flere gange i 2025.

Blåhals*: Fuglen fra periode 8 er bestemt til Sydlig race, mens fuglen fra periode 10 ikke er racebestemt.

Sarah Partridge mærker en Sjagger på Grenen 22. oktober 2025.

Foto: Skagen Fuglestation.

Måned	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total											
Art	1K	ad	1K	ad	1K	ad	1K	ad	1K	ad	1K	ad	1K	ad	1K	ad	alle							
Topmejse					1												1	1						
Blåmejse					1	1	1			1	3			3	1	9	2	11						
Musvit							2						1				3	3						
Skægmejse				1		4		3						1			8	1	9					
Gulbug				2	1	1	2								2		2	6	8					
Sivsanger	1	1																2	2					
Kærsanger				1								1	5				6	1	7					
Rørsanger	1	5	9	16	9	11	3	13	2	9	8	10	6	5	24	4	34	77	92	169				
Landsvale	1																		1	1				
Skovsanger	1																		1	1				
Løvsanger	4													1	3		4	4	8					
Gransanger	1		3		3	3	2	2	1	2			4	12	1	27	7	34						
Munk	1	1	3	1	2	1	1	1					3	7	1	12	10	22						
Havesanger			1															0	1	1				
Gærdesanger		1	1	2	2	4	1	1	2	1		1	3	4		17	6	23						
Tornsanger			3	1	1	3	4	3	2	1	1	5	4	5		22	11	33						
Gærdesmutte				1														1	1					
Rødhals															1		1		1					
Blåhals*								1			1						2		2					
Broget Fluesnapper	1																		1	1				
Rødstjert	1																		1	1				
Solsort		1	1	2	1	1	1	1						2		3	7		10					
Bogfinke			2												1		3		3					
Rørspurv	5										1	3	1	2		6	6		12					
Sum	17	9	23	1	26	7	15	15	18	12	21	12	10	12	11	20	5	46	5	75	4	200	164	364
Antal arter	10	5	8	9	9	9	9	8	8	5	7	10	12											24

Aflæsning af farvemærkede fugle i Skagen i 2025

Af Knud Pedersen, medlem af Skagen Fuglestations bestyrelse og Egon Østergaard, formand for Dansk Ornitologisk Forening

Resultater

Både i 2023 og 2024 blev der aflæst farvemærkede fugle som en del af Skagen Fuglestations aktiviteter. Tilsvarende tællinger blev foretaget i år, men nu også i et vist omfang i første halvår.

I 2025 blev der foretaget 854 verificerede aflæsninger af farvemærkede fugle i Skagen, primært på Grenen, men også få på havnen og ved Nordstrand. I første halvår blev der aflæst 64 fugle med første fugl 5. januar, og i andet halvår 790 med sidste fugl 17. december.

Aflæsningerne fordelte sig på seks arter måger (inkl. én hybrid), én terneart, én Skarv samt én Pibesvane, sidstnævnte dog fra Sørig Enge. En oversigt fremgår af Tabel 1.

Splitterne 1K, ringmærket i Polen den 15. juni 2025 og aflæst på Grenen den 20. september 2025. Foto: Knud Pedersen.

Art	Antal fugle		
	2025	2024	2023
Svartbag <i>Larus marinus</i>	273	260	212
Sildemåge <i>Larus fuscus</i>	217	212	47
Sølvmåge <i>Larus argentatus</i>	32	45	24
Splitterne <i>Thalasseus sandvicensis</i>	22	24	1
Ride <i>Rissa tridactyla</i>	29	20	16
Kaspisk Måge <i>Larus cachinnans</i>	4	7	0
Kaspisk Måge/Sølvmåge hybrid <i>cachinnans/argentatus</i>	1	0	0
Hættemåge <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	0	5	0
Fjordterne <i>Sterna hirundo</i>	0	2	2
Stormmåge <i>Larus canus</i>	0	1	0
Sorthovedet Måge <i>Ichthyaetus melanocephalus</i>	1	1	0
Almindelig Kjove <i>Stercorarius parasiticus</i>	0	1	0
Skarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	1	0	0
Pibesvane <i>Cygnus columbianus</i>	1	0	0
Total	581	578	302

Tabel 1. Artsfordeling af aflæste fugle. I 2023 og 2024 blev der kun aflæst fugle i 2. halvår.

Arterne

Bearbejdningen af Svartbag, Sildemåge, Sølvmåge og Ride bliver i år mere summarisk, da billedet af aldersfordeling, forekomst og mærkningssted ikke afveg betydeligt fra de foregående to år. Til gengæld bliver der mere fokus på de øvrige arter samt særlige aflæsninger.

Svartbag *Larus marinus*

Ligesom de to foregående år blev Svartbag den talrigeste art med farvemærkede ringe. 89 % af fuglene er aflæst i andet halvår. Fordelingen af 1K og 5K+ fugle sammenholdt med 2023 og 2024 fremgår af Tabel 2.

Svartbag	%		
	2025	2024	2023
1K	28	23	23
5K+	49	65	61

Tabel 2. Aldersfordeling af aflæste 1K og 5K+ Svartbager 2023-2025.

Den ældste Svartbag var 17K, da den blev aflæst.

Som det fremgår af Tabel 3, kom ca. 90 % af de aflæste fugle fra enten Hirsholmene eller Sydnorge fra strækningen mellem den svensk-norske grænse til sydspidsen af Norge. Samme mønster som i de to foregående år.

Svartbag	2025	2024	2023
Hirsholmene	59	52	50
Sydnorge	32	40	39
Øvrige	9	8	11

Tabel 3. Mærkningssted (%) for de aflæste Svartbager 2023-2025.

Af øvrige mærkningssteder var der fugle fra Læsø, Anholt, Strynø, Vestnorge og Sverige. 72 % af fuglene blev kun aflæst én dag, men én fugl blev aflæst hele 13 dage.

Der er meget stor overensstemmelse mellem de tre år, idet det fortrinsvis er fugle fra Hirsholmene og Sydnorge, der gæster Skagen, lige som over halvdelen er adulte fugle alle årene. Årets ungfugle (1K) udgør ca. en fjerdedel af alle aflæste Svartbager.

Sildemåge *Larus fuscus*

Ultimo juli til ultimo september passerer Sildemågerne Skagen med kurs mod overvintringsområderne, der fortrinsvis er på den Iberiske Halvø og i det nordvestlige Afrika. Se evt. mere herom i Østergaard & Pedersen (2024). Langt de fleste aflæsninger er af adulte fugle, som det fremgår af Tabel 4. 94 % af fuglene er aflæst i andet halvår.

Sildemåge	%		
	2025	2024	2023
Alder			
1K	4	8	9
4K+	85	85	85

Tabel 4. Aldersfordeling af aflæste 1K og 4K+ Sildemåger 2023-2025.

Den ældste, aflæste Sildemåge i år var en 30K, der var mærket på Hirsholmene som unge i 1996. Ringmærkningsadministrationen ved Statens Naturhistoriske Museum har oplyst, at fuglen er én af de ældste, kendte Sildemåger registreret i Danmark. I Dansk Trækfugleatlas (Bønløkke et al 2006) var den ældste fugl på daværende tidspunkt 28 år og 10 måneder, men senere er der registreret minimum to fugle, der er 31K.

Sildemågerne på Grenen er, som det fremgår af Tabel 5, i langt overvejende grad ynglefugle fra Hirsholmene, mens den resterende del af fuglene stort set kommer fra øen Nidingen ud for Göteborg og kystområderne i Sydnorge. De øvrige få fugle var mærket i Spanien (1), Storbritannien (1), Nordnorge (1), Vestnorge (1), Langli i Vadehavet (2) og Klægbanken (1) i Ringkøbing Fjord.

Sildemåge	2025	2024	2023
Hirsholmene	67	65	59
Nidingen (S)	17	15	22
Sydnorge	13	14	11
Øvrige DK	1	5	4
Øvrige	3	<1	4

Tabel 5. Ringmærkningssted (%) for de aflæste Sildemåger 2023-2025.

Særlige aflæsninger: En Sildemåge aflæst 4. juni 2025 viste sig at være en spændende fugl fra Svindraget nord for Trondheim. Den blev mærket som unge 27. juli 2018 som en Baltisk Sildemåge, der ellers er mest kendt for at yngle i landene omkring den Botniske Bugt og Østersøen. Der findes dog en kendt, men mindre og isoleret bestand i Nordvestnorge.

Det er nu andet år i træk, at en Baltisk Sildemåge med sikkerhed er blevet aflæst i Skagen. Fuglen i år blev aflæst i Skagen Havn 4. juni som en adult fugl.

Den britiske fugl var en 16K, der i 2011 var blevet ringmærket som 2K i udkanten af London.

Baltisk Sildemåge adult, Grenen, 29. oktober 2025.
Foto: Knud Pedersen.

Sølvmåge *Larus argentatus*

Aldersfordelingen og den geografiske oprindelse er nogenlunde samstemmende med de to foregående år, hvilket fremgår af Tabel 6 og Tabel 7. I år var der dog betydeligt færre 1K fugle end i 2023 og 2024. Over 75 % af de aflæste Sølvmåger stammer således fra ynglepladser langs kysten fra den svenske grænse til sydspidsen af Norge. 67 % af fuglene er aflæst i andet halvår.

Sølvmåge	%		
	2025	2024	2023
1K	9	22	29
4K+	59	44	59

Tabel 6. Aldersfordeling af aflæste 1K og 4K+ Sølvmåger 2023-2025.

Den ældste, aflæste Sølvmåge var 18K+.

Sølvmåge	2025	2024	2023
Syd norge	75	82	87
Hirsholmene	16	5	4
Øvrige	9	13	9

Tabel 7. Ringmærkningssted (%) for de aflæste Sølvmåger 2023-2025.

Særlige aflæsninger:

En 2K Sølvmåge viste sig at være mærket i Kandalaksha Reserve på Murmansk i Rusland i juni 2024, 1.500 km nordøst for Skagen. Også i 2024 blev der i Skagen aflæst to russiske sølvmåge fra det samme område. Her var der tale om en 7K fugl og en 18K fugl. Skagen besøges således måske årligt af få russiske Sølvmåger.

Den 15. august blev en adult Sølvmåge aflæst på Grenen, og det viste sig senere, at den var mærket i Den Botniske Bugt i Finland på lokaliteten Uusikaarlepeyy, og at den nu var 14K. Den har åbenbart fået smag på Danmark, for den blev også aflæst i Skagen i august 2024 og i Hvide Sande i både 2013 og 2022.

Ride *Rissa tridactyla*

I år tegner der sig samme billede som i 2024. Næsten alle fuglene stammer fra den svenske ø, Nidingen, ud for Göteborg. To af årets fugle var mærket på Bulbjerg i Thy, og begge var over 12 år gamle. Alle fugle er aflæst i andet halvår.

Ride	2025	2024	2023
Nidingen (S)	27	20	9
Bulbjerg	2	0	7

Tabel 8. Mærkningssted for aflæste Rider 2023-2025.

Den typiske livshistorie for Riderne er, at de kun aflæses på ynglepladsen i Sverige og i Hirtshals eller Skagen. Det skyldes uden tvivl, at fuglene stikker vest på, da Riderne er kendte for at overvintre på åbent hav i Nordatlanten.

Den ældste Ride var en 14K.

Kaspisk Måge *Larus cachinnans*

Der er aflæst fire forskellige fugle, tre om efteråret og én om foråret. Mærkningsdata viste, at én var 1K, én var 3K og to var 4K+, da de blev aflæst på Grenen.

Tre af fuglene var mærket i Polen, mens den fjerde, en 1K fugl, der blev aflæst 27. oktober på Grenen, viste sig at stamme fra Minsk, hovedstaden i Hviderusland, hvor den var mærket i en koloni på et hustag i maj 2025.

I 2024 blev der aflæst syv forskellige Kaspiske Måger i Skagen.

Sølvmåge/Kaspisk Måge, hybrid *Larus argentatus/cachinnans*

En 1K hybridtype med polsk farvering blev aflæst på Grenen 9. oktober. Fuglen var mærket i en blandingskoloni af Sølvmåge og Kaspisk Måge 30. maj 2025. Videooptagelser af fuglen dokumenterer, at der var tale om en hybrid med proportioner og dragt karakterer fra både Sølvmåge og Kaspisk Måge (se foto).

Kaspisk Måge 3K, ringmærket i Polen 2023, Grenen, 15. september 2025.
Foto: Knud Pedersen.

Hybrid Kaspisk Måge / Sølvmåge 1K, Grenen, 9. oktober 2025.
Foto: Knud Pedersen.

Splitterne *Sterna sandvicensis*

Der blev aflæst 22 forskellige fugle i år i perioden 1. juli - 21. september, men flest medio august. Den første årsunge blev aflæst 11. august. De fodres flittigt af forældrefuglene, og i perioden 7.-12. august kunne man se store flokke af skrigende Splitterner fouragere langs kysten og raste på stranden. Den 12. august taltes således 275 rastende Splitterner på Grenen. Dagen efter var de fleste fugle forsvundet, og resten af måneden og året ud sås dagligt ikke over 50 fugle. Sidste fugl blev iagttaget 17. november.

En 1K fugl fra naturreservatet Sands of Forvie nord for Aberdeen i Skotland var mærket 21. juni 2025 i en koloni indhegnet med elektrisk hegn for at beskytte kolonien mod prædatorer. Af den grund havde ynglesuccessen været god efter dårlige år med fugleinfluenza og prædation. Både denne ungfugl og en adult, mærket 26. august 2024 nær Edinburgh i Skotland, dukkede op på Grenen, henholdsvis 12. august og 9. august efter dage med kraftige vinde fra sydvest.

Der blev aflæst seks fugle mærket i Danmark, Krik Sandø ved Agger Tange (2), Agger Færgehavn (2) og Hirsholmene (2). Den ene 1K fugl var mærket på Krik Sandø, mens den anden blev mærket på Hirsholmene.

Den ældste aflæste Splitterne var 10K.

Mærkningsland/alder	1K	2K+
Danmark	2	4
Tyskland	0	3
Holland	3	5
Belgien	2	0
Storbritannien	1	1
Polen	1	0
Sum	9	13

Tabel 9. Mærkningslande og aktuel alder for Splitterner aflæst på Grenen i 2025.

Aflæsningerne af farvemærkede Splitterner (Tabel 9) viser igen i år, at fugle fra ynglebestanden i Danmark og lande, som grænser op til Nordsøen, bruger Grenen som rasteplads i juli-september. Efter yngletiden foregår der et spredningstræk til områder omkring Nordsøen med gode føderessourcer. De største koncentrationer af rastende og fouragerende fugle ved Skagen ses ofte i forbindelse med blæsende vejr fra vest. Fuglene søger læ og hvile på stranden, og årsungerne fodres stadig af forældrene.

Aflæsninger af to farvemærkede polske fugle i 2024 og den ene 1K fugl i år viser, at fugle fra Østersøen også bruger Grenen som rasteplads under efterårstrækket.

En fugl mærket som adult 23. juni 2019 i Holland blev aflæst på Grenen 11. august 2025. Den var også blevet aflæst i Namibia 20. marts 2022 og dokumenterer Splitternernes langdistancetræk med overvintringsområder i det sydlige Afrika.

Øvrige

Herudover blev der aflæst en Skarv, der var mærket som 1K fugl på Hirsholmene, og 27. juli en 1K Sorthovedet Måge fra Stade vest for Hamborg. Fra samme område aflæstes også en 1K fugl på Grenen i september 2024.

En 17K+ Pibesvane, der blev mærket i Rusland i august 2008, 2000 km øst for Skagen, blev aflæst i februar i Sørig Mose. Fuglen har i løbet af de seneste år overvintret i både Holland, Tyskland, Estland, Norge og i Nordjylland i 2015.

Gengangere

I løbet af de seneste tre år 2023-2025 er der nu aflæst sammenlagt 1.461 forskellige farvemærkede fugle i Skagen, 745 Svartbager, 476 Sildemåger, 101 Sølvmåger, 65 Rider og 47 Splitterner samt en række øvrige arter. De fleste fugle er kun aflæst ét år, men der er også andre, der er aflæst både to og tre år. For de fire arter: Svartbag, Sildemåge, Sølvmåge og Ride er 12-15 % aflæst mere end ét år, og det er et tegn på, at Skagen er en vigtig rasteplads for fuglene på deres træk mellem yngleområdet og vinterkvarteret. Ingen andre arter er set mere end ét år.

Sildemåge adult, Grenen, 18. maj 2025.
Foto: Erik Christophersen.

Gengangere	2023-2024	2024-2025	2023+2025	2023-2025	Sum
Svartbag	29	33	16	31	109
Sildemåge	5	42	5	6	58
Sølvmåge	4	6	2	0	12
Ride	3	3	1	2	9
Sum	41	84	24	39	188

Tabel 10. Antal fugle, der er set mere end ét år.

Afslutning

Også 2025 har budt på et spændende arbejde med at aflæse og bearbejde de mange farvemærkede fugle i Skagen. Efter tre års aflæsninger har vi nu et ganske godt indtryk af, hvor mågerne og ternerne i Skagen kommer fra, hvor gamle de er og at mange benytter området år efter år på et tidspunkt i deres årscyklus.

Hvis du aflæser en farvemærket fugl i Skagen, så få den registreret, så den kan indgå i fremtidige bearbejdningsarbejder. Du kan enten selv indtaste data i relevante databaser for farvemærkning og give os besked eller sende oplysninger til enten Skagen Fuglestation eller artiklens forfatter, så sørger vi for, at din aflæsning bliver registreret.

Tak

En stor tak til forstander for Skagen Fuglestation Simon S. Christiansen for at bidrage med optællinger og indhentning af mærkningsdata. Aarhus Universitet/Kjeld Tommy Pedersen og Jacob Sterup takkes for at fremsende mange mærkningsdata og Statens Naturhistoriske Museum/Amanda Johannisson og Jesper Johannes Madsen for at viderefremme

aflæsningsdata. Jørgen Hulbæk Christiansen og Erik Christophersen takkes også for levering af aflæsningsdata. Desuden en stor tak til øvrige frivillige på Skagen Fuglestation for at medvirke til aflæsningerne.

Litteratur

Bønløkke, J., Madsen, J.J., Thorup, K., Pedersen, K.T., Bjerrum, M. og Rahbek, C. 2006: Dansk Trækfugleatlas. Rhodos, Humlebæk. <https://dk.birdmigrationatlas.dk/>

Østergaard & Pedersen (2023): Farvemærkede måger og ternere på Grenen i efteråret 2023. - Skagen Fuglestation, Årsskrift 2023. https://www.skagenfuglestation.dk/images/arkiv/dokumenter_arkiv/publikationer/Aarsskrift_2023_online.pdf

Østergaard & Pedersen (2024): Farvemærkede måger og ternere ved Skagen i 2. halvår. - Skagen Fuglestation, Årsskrift 2024. halvår https://www.skagenfuglestation.dk/images/arkiv/dokumenter_arkiv/publikationer/%C3%85rsskrift_2024_web_2udgave.pdf

Fjordterner, Grenen, 27. juni 2025.
Foto: Erik Christophersen.

Formidlingsaktiviteter

Af Simon Sigaard Christiansen, Forstander & Naturvejleder for Skagen Fuglestation

I 2025 gennemførte fuglestationen 39 ture med i alt 687 deltagere hvoraf 170 var børn. Ni foredrag blev arrangeret, og mindst otte gange optrådte fuglestationen i aviser, netaviser eller TV. På fuglestationens hjemmeside blev der forfattet 289 dagbøger af assistenterne - alle prydet med dagsaktuelle billeder fra området. Assistenterne var desuden meget aktive på sociale medier med billeder og små historier ugentligt, hvilket fik et par tusinde nye til at følge os på mobilskærmen. Mindst 50 DOF-medlemmer tog imod tilbuddet om at bo i fuglestationens lejlighed, hvor de gennem deltagelse i aktiviteterne kunne tage masser af fuglefaglige og sociale oplevelser med sig hjem i rygsækken.

Årets fuglefestival løb som vanligt af stablen i Kr. Himmelfartsferien. Der var igen masser af ture, oplæg, telte og hygge på stedet. Læs mere om Fuglefestivalen i særskilt artikel herom andet steds i dette årsskrift.

Den næste fuglekigger

En besked tikker ind på telefonen fra et barn på ti år: "Kan jeg komme med ud at se på fugle med jer i morgen?". Svaret er selvfølgelig altid ja. Det sker, at både fugleinteresserede drenge og piger henvender sig, når de er på ferie med deres familie i Skagen og gerne vil ud at se ringmærkningen eller se på fugle med observatørerne. Mange er medlem af DOF's Ørneklub for børn. Der er heldigvis en lille stigning i antallet af sådanne henvendelser enten fra børnene selv eller deres forældre, hvilket kun er glædeligt. Alle på stationen synes, det er fedt at have børn, der er bidt af fugle, med ude. Det er også en nødvendighed, at vi får flere børn og unge med i felten. Både for DOF som forening, men også helt specifikt for fuglestationerne er det vigtigt, at vi får engageret flere børn og unge til at blive den næste fuglekigger, og de derigennem bevarer motivationen til at kende fuglene og bidrage til naturovervågning gennem observationer eller ringmærkning i fremtiden.

En måske kommende fuglekigger betragter en lille fuglekonge.

Foto: Mikkel Østergaard.

For 30 år siden var jeg selv ti år og fuglekigger, og her var det mere sjældent at se andre børn med samme interesse, end det var at se selv de sjældneste fugle. Der er derfor ingen grund til at hvile på laurbærrerne, selvom det ser bedre ud i dag. Der er stort behov for, at der på fuglestationerne og i DOF generelt er medlemmer, der lægger energi og tid i at tage børn og unge med i felten. Selvom vi til tider har børn med i felten eller som skolepraktikanter, så kommer de typisk fra andre landsdele, når de er på ferie i området. Helt lokalt har fuglestationen en udfordring med at finde børn i Skagen, der har lyst til at tage med ud at se på fugle i deres fritid. Det hjælper heller ikke, at antallet af børn i byen er faldende, men det skal ikke forhindre os i at prøve at engagere og rekruttere bedre lokalt de kommende år. Hvis man bor lokalt i Skagen og måske har et barn eller barnebarn med en lille fuglekigger gemt i maven, vil vi meget gerne tage jer med ud for at dyrke en sund interesse med masser af naturoplevelser og godt samvær.

Turene

På årets første tur i starten af april fik vi besøg af en gymnasieklasse fra Aalborg. I maj og juni var en håndfuld lejrskoler med til at se ringmærkningen, mens både et hold lærerstuderende og et hold pædagogstuderende fra Hjørring var på besøg og blev vejledt i udeundervisning. I november havde vi en flok gymnasielærere fra Norge med i felten, som var på kursus i Nordjylland.

Af private ture havde vi bl.a. ad to omgange krydstogtgæster med os rundt for at besøge forskellige lokaliteter i området. Et par familier besøgte også Grenen-området med os, både for at se ringmærkning og for at tage på naturvandring i området. I september kom en stor gruppe frivillige fra Nationalpark Thy, som besøgte fyrtårnet og gik med fuglestationen ud i området på fugletur. Både damerne og herrerne fra Lions Club i Skagen besøgte fuglestationen under året. Det var de så glade for, at de senere donerede både cykler og cykelhelme til vores unge assistenter. Tusind tak for det flotte og nyttige bidrag.

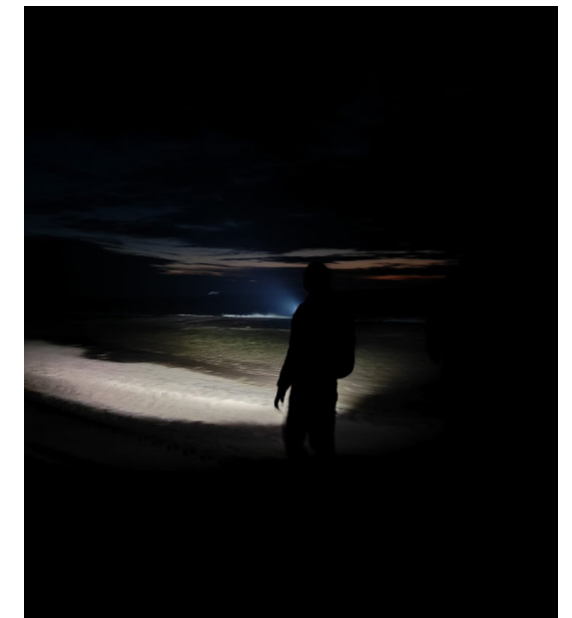
Særligt i ferierne og helligdagene blev der tilbudt offentlige ture som typisk gik ud til Grenen. Om sommeren og efteråret kom nattens dyr i fokus på de offentlige ture. Først med Natravne og stormsvale som tema i sommermånederne, mens der i efterårsferien blev opsøgt bl.a. ugler og pattedyr med termisk

Gymnasieklasse besøger observatørerne på Grenen.

Foto: Knud Pedersen

Tur om natten på Grenen.

Foto: Skagen Fuglestation

natkikkert. Yderst på Grenen lå der på stranden fluorescerende alger, der glimtede som små stjerner under fødderne på deltagerne.

Fugleambassadører

I efterårsferien gennemførtes også et kursus for DOF's fugleambassadører, der arrangerer ture for børn i Ørneklubben. 12 glade turledere fra hele landet kom på et tredages inspirationskursus, hvor de afprøvede forskellige aktiviteter og fugle-lege både med hinanden og med deltagerne på efterårsturene. Desuden kom den lokale fuglekunstner Jens Tomas Larsen forbi en af dagene og havde et tegnekursus. Kursisterne boede alle i samme sommerhus i byen, hvor der over middagsbordet var god tid til snak, hygge og godt humør.

Kursister på fugletegnekursus med Jens Tomas Larsen.
Foto: Mikkel Østergaard.

Bestyrelsesmedlem Knud Pedersen fortæller om bestemmelse af kærhøge.

Foto: Skagen Fuglestation.

Medier

Fuglestationens optræden i medierne spændte bredt med historier om bl.a. fuglefestival, fuglestemmer, hvaler, Halemejsler og en ny art for landet (Cettisanger). Det mest bemærkelsesværdige var dog nok, da vi en morgen ved ringmærkningen fik besøg af et dokumentarhold fra den nationale franske TV-station France 5. De lavede nogle rigtig fine optagelser herfra til et rejseprogram om Danmark. Programmet blev efterfølgende vist på fransk TV.

Foredrag

I februar fortalte Magnus Houen Lauritsen om at være frivillig på fuglestationen til et velbesøgt foredrag for DOF-Nordjylland i Frederikshavn. Magnus havde været på fuglestationen hele foråret 2024. Geolog Søren Munch Kristiansen fra Aarhus Universitet besøgte Det Grå Fyr i juni og havde ligesom året inden et spændende foredrag om Skagen Oddes geologiske udvikling og om fuglene i historisk perspektiv. Jeg selv blev i foråret indbudt af Naturstyrelsen til at holde et oplæg for deres brugerråd om faunaovervågning og om benyttelse og beskyttelse af naturen. Løbende gennem året lavede assistenterne oplæg med forskellige temaer for hinanden. Her blev der gået i dybden med fuglebestemmelse, rejsemål, fugleovervågning og biologi. Jeg selv og nogle bestyrelsesmedlemmer bidrog ligeledes med oplæg for assistenterne.

Hvaler og sæler omkring Skagens Odde

Af Anders Østerby, medlem af Skagen Fuglestations bestyrelse

Alle observationer nævnt i artiklen stammer fra DOFbasen. Arter.dk og Naturbasen.dk er også tjekket, uden at der blev fundet nævneværdige fund.

Sæler

Spættet Sæl (*Phoca vitulina*) og **Gråsæl** (*Halichoerus grypus*)

Mønstret for begge arter følger de foregående år – få dyr i første halvår, mens antallet hos Spættet Sæl vokser i sensommeren med ankomsten af årsunger. Sidst på efteråret kom der meldinger om syge sæler på Grenen – blandt finderne var der tale om, at det kunne være en ny sælepidemi, men Naturstyrelsens folk kunne konstatere, at dyrene var ramt af lungeorm.

Det sker, at der er fejl i artsidentifikationen blandt observationerne af sæler. En martsdag blev der i DOFbasen indtastet otte Gråsæl på sælbunker, samme dag som fuglestationens folk meldte om otte Spættet Sæl her. En kontakt til Gråsæl-observatøren resulterede i et fint foto af otte spættede. Observatøren havde fået artsbestemt sælerne via Arter.dk.... Det sidste års tid har en håndfuld ungdyr af Gråsæl holdt til på høfderne nord for Lønstrup – måske varer

Spættet Sæler på Sælbunker, 18. oktober 2025.

Foto: Anders Østerby.

det ikke længe, før vi hører om det første sikre ynglefund på et af Nordvendsyssels strande.

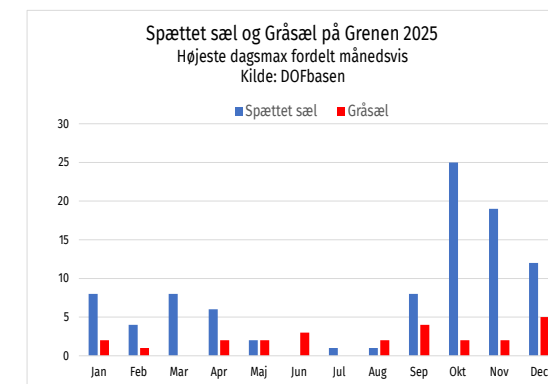

Table 1: Spættet Sæl og Gråsæl på Grenen 2025.

Hvaler

Spækhugger (*Orcinus orca*)

Efter kun to observationer i 2024, var der atter en række datoer med observation af Spækhugger ved Grenen, Nordstrand og Højen.

De 11 Skagen-observationer er derfor sammenstillet med de vestsvenske og sydnorske fund, der fremgår af henholdsvis artsportalen.se og artsdatbanken.no.

Observationerne i norsk farvand er for overblikkets skyld yderligere opdelt.

	Skagen	Lista	Arendal	Udfor Oslofjorden	Bohuslän
12. jan					4
24. jan					3
12. feb					3
26. feb	4				
2. apr				5	
5. apr		3			
6. apr		3			
16. apr	2				
17. apr					5
18. apr				2	
21. apr	4				
29. apr	4				
1. maj					2
8. maj					4
10. maj					8
11. maj					8
12. maj					6
15. maj		1			
18. maj		1			
22. maj	2				
23. maj	5				
15. juni					4
18. juni			3		2
27. jun				4	
7. juli			3		
12. aug	3				
24. sep	5				
3. okt	5				
12. okt	3				
21. nov	2				

Hvidnæse (*Lagenorhynchus albirostris*)

Der er ingen observationer af arten, der ellers har været den typiske delfinart i Nordsøen og Skagerrak førhen. Der er heller ikke indtastet observationer fra Sydnorge eller Vestsverige – nærmeste norske observation er gjort ud for Trondheim i juli.

Tabel 2. Spækhugger ex. pr. obsdag i Skagerrak 2025 fordelt geografisk.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Tendensen fra de senere år fortsætter med kun 1-10 ex. pr. observation – med maks. i maj og november – og ingen observationer juni-august. Samme mønster ses i øvrigt omkring Hirtshals, hvor der ikke var iagttagelser fra et efterår, hvor der ellers blev observeret jævnlige. Der kan opfordres herfra til at indtaste alle observationer fra området – også når der er tale om enlige eller få dyr.

Øresvin (*Tursiops truncatus*)

Fem observationer af 1-3 ex. Umiddelbart kan der være tale om det samme dyr i januar:

- 16. januar 1 ex. NV Det Grå Fyr
- 26. januar 1 ex. rst Skagen Havn
- 31. januar 1 ex. fou Damsted Klit – sprang flere gange fri af vandet
- 3. april 1 ex. svømmede fra Grenen mod havnen
- 14. april 2 ex. Ålbæk Bugt ud for Hulsig – en med stor og en med en lille rygfinne.

En heldig observatør ser på Spækhuggere fra Skagen Nordstrand 29. april 2025.

Foto: Lars Paaby.

Vågehval (*Balaenoptera acutorostrata*)

En observation: 5. maj, hvor 1 ex. blev set svømme mod vest ved Grenen. Til gengæld var observatørerne heldige at se dyret "springe" helt op af vandet en enkelt gang. Arten er kendt for - ligesom Pukkelhval - at lave spring ud af vandet flere gange efter hinanden – der er ikke nogen entydig forklaring på adfærden hos nogen af de to arter.

Bardehval sp. (*Balaenoptera/Megaptera* sp.)

En observation: 18. august 1 ex. trak NV ved Grenen – set springe op af vandet tre gange, hvor synlige brystfinner set, hvorfor der er formodning om, at det var en Pukkelhval.

Øresvin ved jolle udfor Hulsig, 14. april 2025.

Foto: Jakob Engelhard.

Tophvæpsevåge over toppen af Danmark – første fund i landet

Af Alex Sand Frich

*Tophvæpsevåge set fra Sandklit.
Foto: Alex Sand Frich.*

Den 1. maj 2025 sås en Tophvæpsevåge (*Pernis ptilorhynchus*) i Skagen, og det var første gang, at arten blev set i Danmark. Siden fundet i Skagen er artens danske navn blevet ændret fra Østlig Hvæpsevåge til Tophvæpsevåge, som modsvar til det engelske navn Crested Honey Buzzard.

Tophvæpsevågen var på gennemrejse og blev kun set fra Nordstrand, og Grenen i sammenlagt 12 minutter. Fuglen blev opdaget fra Nordstrand af Karsten Klausen (KK) klokken 10.13, og to minutter senere klokken 10.15 blev den, uden forvarsel fra Nordstrand, opdaget af undertegnede fra Grenen. Fuglen sås til sidst af mig fra Grenen klokken 10.25, og da forsvandt den af syne langt ude over Skagerrak.

Tophvæpsevågen blev i felten fejlbestemt til årets første Hvæpsevåge (*Pernis apivorus*) ved Nordstrand og på Grenen blev den fejlbestemt til ung Høgeørn (*Aquila fasciata*). To minutter efter den var forsvundet på Grenen, faldt brikerne på plads, for da viste fotos taget ved Nordstrand og Grenen, at der i stedet var tale om en Tophvæpsevåge og dermed en ny art for landet.

Fuglen var en udfarvet hun af den kanelfarvede type (cinnamon). En lignende dragt findes ikke hos vores egen Hvæpsevåge (Forsman 2016). Så ser du en dag en kanelfarvet "Hvæpsevåge", skal du kigge godt efter, for så kan det være en Tophvæpsevåge eller en hybrid med Hvæpsevåge - eller måske en ung Høgeørn.

Tophvæpsevåge ses stadigt hyppigere uden for dens normale udbredelsesområde. Der er næppe tvivl om, at et øget fokus på arten og kendskab til karakterer, der adskiller arten i forhold til Hvæpsevåge, er en væsentlig

forklaring på det stigende antal fund vest for udbredelsesområdet. Men der spekuleres også i, om arten er i færd med at udvide sit udbredelsesområde. Det bliver spændende at følge udviklingen i de kommende år, og jeg tror ikke, at årets fund bliver det sidste i Danmark.

En vild fortælling til historiebøgerne

Den 1. maj 2025 ankom jeg til Grenens P-plads ved solopgang, hvor jeg tilfældigt mødte Michael Borch Grell (MBG). Jeg havde dagen før aftalt med Henrik Højholm (HHØ), at vi sammen skulle tage næste dags morgenobs på "Sandklit" ved Sandormsvinget. Det fortalte jeg MBG, da vi mødtes, og så gik vi derud og fandt HHØ på klittens top. Det viste sig, at der ikke var bemanding på andre af de sædvanlige obsposter på Grenen, hvilket var ret besynderligt med en let vind fra sydvest.

Lidt hen på morgenen kom Søren Skov (SøS) forbi og slog sig ned, men han forlod os desværre i utide. Sigten over havet var ringe med dis, og ind imellem kom havgus rullede ind over odden, og i det fjerne kunne tågehorn fra skibene høres nu og da. Med disse vejrforhold vidste vi erfaringsmæssigt, at det kunne blive en god rovfugledag på Grenen, straks tågen lettede – hvis den lettede. Klokken 09.41 så vi det første tegn på, at det ville ske, da sollys kortvarigt brød igennem over Nordstrand. Da kunne vi se, at der var mange folk ved Nordstrand, og det var måske forklaringen på, at vi var så få på Grenen.

Klokken 09.47 meldte Simon Sigaard Christiansen (SSC) over Zello, at der rastede en Vendehals (*Jynx torquilla*) på stien ind til Skarvsøen. SøS kaldte straks

SSC over Zello for at høre, om Vendehalsen sad tættest på Grenen eller Nordstrand og fik svar om, at den sad tættest på Nordstrand. Fra klokken 09.52 begyndte det at klare op på Grenen, og tankskibenes tågehorn truttede, som var det en hyldest til "tågen letter", og klokken 09.57 lettede SøS anker og forlod obsposten på Sandklit. Klokken 10.02 kvækkede strandtudserne for første gang den dag, og når det sker, spørger vi tit med, at der snart kommer et hit. Det var måske det, der fik mig til at tage dagens bedste beslutning, da jeg klokken 10.09 tog mit kamera frem fra tasken og tog et par prøveskud for at sikre mig, at indstillingerne var, som de skulle være.

Klokken 10.13 opdagede jeg en fjern skrue med 20 Musvåger (*Buteo buteo*) i retning af Nordstrand. Vågerne forsvandt ind imellem i de stadigt lavt hængende skyer, og klokken 10.14 kom dagens første Sandorm forbi. Klokken 10.15 kigger jeg stadig på skruen med de 20 Musvåger, og da opdager jeg en større bredvinget rovfugl med plan vingestilling, som kommer ind i mit teleskopfelt fra højre, og jeg siger til HHØ og MBG: "Hvad fanden er det!". Min første tanke var en Havørn (*Haliaeetus albicilla*), da jeg opfattede, at fuglen var meget stor med brede firskårne vinger, men da jeg efter et par sekunder havde fået bedre styr på størrelsen og proportionerne, sagde jeg højt: "Jeg tror, det er en Høgeørn". Det var MBG hurtigt med på, og efter mindre end et halvt minut meldte jeg over Zello, at der ligger en Høgeørn og skruer mellem Sandklit og Nordstrand. HHØ havde endnu ikke fundet fuglen, men det fik vi snart rettet op på. Selv om bestemmelse alene var baseret på jizz og størrelse sammenlignet med Musvågerne, var vi alle tre enige om bestemmelsen. For der var bare ikke andre rovfugle i Europa, der passede på det vi så – du ved: Den der vingestilling, jizz, størrelse og form...ja ja ja.

I de første par minutter ser vi fuglen kredse langt væk, hvor det er umuligt at se dragtkarakterer, men efterhånden får vi dog set tegninger på oversiden, hvor overvingens tegning mindede om det, man ser hos adult Fjeldvåge (*Buteo lagopus*). Ved haleroden så vi en meget iøjnefaldende og skarpt afsat halvmåne med en underlig grå farve, som forvirrede mig. Jeg husker også, at jeg undervejs i forløbet med den kredsende fugl blev usikker på fuglens alder, uden at jeg kunne sætte ord på, hvad der gjorde det. Om det var

kontraster på undersiden eller fuglens proportioner husker jeg ikke længere. Klokken 10.18 begyndte fuglen at trække mod øst langs med kysten et stykke ude over Skagerrak. Fuglen sås under hele forløbet på stor afstand, men nu kom der blå huller i skydækket, og så bemærkede vi lyst hoved. På det tidspunkt undrede vi os over, at vi ikke havde hørt noget som helst fra Nordstrand.

Jeg siger til HHØ og MBG, at vi er nødt til at forsøge at tage fotos af fuglen nu, hvis den ender med at trække ud eller forsvinde på anden vis. For på det tidspunkt var jeg ret sikker på, at fuglen måtte være fløjet uset forbi Nordstrand, og uden fotos ville vi have dårlige kort på hånden. Heldigvis var mit kamera gjort klar, og da fuglen var tættest på os klokken 10.19, fik jeg taget 61 fotos i løbet af 25 sekunder. Fuglen ændrede herefter kurs til en mere nordøstlig retning, og klokken 10.21 meddelte jeg over Zello, at det ser ud til, at Høgeørnen trækker ud. Herfra fortsatte fuglen med at flyve væk fra os, ufortrødent og uden at tøve et sekund. Klokken 10.23 ringede min telefon i lommen, men jeg tog den ikke. Jeg var bange for, at jeg ville tabe fuglen af syne, hvis jeg forsøgte at besvare opkaldet. Klokken 10.25 forsvandt fuglen, der til sidst blot var en lille prik i mit teleskop, og da udsendte jeg min tredje melding på Zello: "Det er ude fra Grenen igen. Den (underforstået Høgeørnen, red) er lige nu forsvundet af syne i mit teleskop. Den ser vi nok ikke igen. Jeg håber I fandt den".

Her kunne historien være endt, hvis ikke der var blevet taget fotos af fuglen. Men det gjorde der som nævnt på Grenen og heldigvis også ved Nordstrand. Derfor er jeg nødt til at trække dig, kære læser, tilbage til kl. 09.47, da SSC meldte om Vendehalsen ved Skarvsøen. For derefter skete der betydningsfulde ting ved Nordstrand.

Erik Christophersen (EC) m.fl. valgte uheldigvis at forlade deres teleskoper for at gå ind mod Skarvsøen for at få billeder af Vendehalsen. Karsten Klausen (KK) valgte at blive ved Nordstrand, og klokken 10.13 sidder KK og kigger i sit teleskop. KK fortæller: "Klokken 10.13 opdagede jeg en større rovfugl, da den kom ud af en sky over Nedermoste sammen med to Musvåger. Mit første indtryk var Høgeørn, men da fuglen kom tættere på, og jeg så undervingerne, blev jeg i tvivl (manglende mørkt bånd på de store

undervingedækfjer). Jeg havde naturligvis billedet af Morten D.D. Hansens Høgeørn fra dagen før i Ebeltoft i tankerne og råbte derefter højt – hvad satan er det”. Først da blev de andre folk ved Nordstrand opmærksomme på fuglen, som nu var tæt på og ret over obsposten. Fuglen blev da bestemt af andre end KK til årets første Hvepsevåge, og Jørgen Hulbæk Christiansen (JHC) forsøgte at melde Hvepsevåge ud på Zello, men det mislykkedes. Kort efter, klokken 10.15, udsendte jeg min første Zello-melding om Høgeørnen, og det skabte naturligvis en vis uro på bakken ved Nordstrand, fortæller JHC.

EC hørte min melding om Høgeørnen, men da han ikke havde hørt noget om Hvepsevåge, tog han min melding med sindsro, for han vidste erfaringsmæssigt, at en Høgeørn ville vende om og trække retur. Han gik derfor tilbage mod Nordstrand og sin cykel i stedet for at kigge efter fuglen. EC ville nemlig være tæt på sin cykel, så han hurtigt kunne køre ind ad Batterivej for at få fotos af Høgeørnen, når den kom tilbage på returtræk. Da EC nåede tilbage til Nordstrand og hans efterladte teleskop, blev han mødt med ordene: *”Der har lige været en Hvepsevåge”* hvortil han undrende svarede: *”Hvorfor er den ikke meldt ud på Zello, det er da rekordtidigt for Skagen”*. KK svarede, at han havde taget fotos af fuglen. Da EC så disse, udbrød han resolut: *”Det er da en Østlig Hvepsevåge”*.

Herefter var det, at EC klokken 10.23 forsøgte at ringe mig op for at fortælle mig, hvad han havde opdaget, men jeg tog, som tidligere fortalt, ikke telefonen. To minutter senere klokken 10.25 udsendte jeg så min tredje Zello-melding (undskyld gentagelsen): *”Det er ude fra Grenen igen. Den (underforstået Høgeørnen, red) er lige nu forsvundet af syne i mit teleskop. Den ser vi nok ikke igen. Jeg håber I fandt den”*.

Straks kom der et meget overraskende Zello-svar fra Nordstrand. Det var Erik Christophersen (EC) og det lød sådan her: *”Jeg har lige misset nok en Østlig Hvepsevåge – var det den I så? Der er gode billeder her fra Nordstrand”*. ”Hold da kæft”, sagde jeg højt til HHØ og MBG, da nyheden landede lige i panden på mig, og derpå svarede jeg straks tilbage på Zello: *”Ha ha – jaa deet – nu skal vi i hvert fald osse ha kigget billeder. Det er spændende Erik. Jeg har billeder – jeg ved ikke, hvor gode de er. Men vi havde slet ikke den art i tankerne – den havde ret lyst hoved, så det kan sgu da godt være – spændende”*. Jeg fik hurtigt tjekket mine billeder og glæden var stor, da det viste sig, at jeg havde fået så gode billeder, at der kunne ses farver på fuglens underside, hvilket jeg aldrig nåede at se i felten. Derpå sendte jeg en sidste Zello-melding, der lød sådan her: *”Det er ude fra Sandklit på Grenen. Vi har nu kigget på billeder og vi synes også, det ligner en Østlig Hvepsevåge – det er vildt”*.

*Tophvepsevåge set fra Nordstrand.
Foto: Karsten Klausen.*

Som du nok allerede har gættet, så så EC desværre ikke Tophvepsevågen, men han fik æren af, at være den første, som bestemte fuglen korrekt. Det sidste glæder mig meget. Som du nok allerede har læst ud af historien, så kan små tilfældigheder gøre en stor forskel. Tænkt blot på hvis JHC havde haft held med at sende Hvepsevåge ud på Zello. Da havde EC helt sikkert ledt efter fuglen, for Hvepsevåger trækker altid ud, og jeg havde ikke fundet en ny art for landet, da jeg jo ikke ville være uvidende om fuglen, uanset at den var fejlbestemt. I fuglekredse hedder det, at der allerede var blevet sagt HOV! Og tænk, hvis der ikke var blevet taget billeder af fuglen, så var der ingen, der havde fundet ud af, at KK og jeg uafhængigt af hinanden havde fundet en ny art for landet og smidt den væk. Det er da en vild fortælling til historiebøgerne.

Tophvepsevåge og dens udbredelse

Tophvepsevåge består af seks racer, hvoraf kun racen ssp. orientalis er trækfugl og tilmed en langdistancetrækfugl. Racen orientalis er den største af de seks racer og væsentligt større end vores egen Hvepsevåge.

Tophvepsevåge yngler i det centrale og sydlige Sibirien mod øst til Amurland, Sakhalin, nordlige Kina, Japan og Korea. Trækket går gennem Mongoliet, Kina og det østlige Kasakhstan til overvintringsområderne hovedsageligt i det sydøstlige Asien, Indonesien og Filippinerne. Et stort antal fugle krydser Chokpak-passet i Kasakhstan om efteråret ca. 2000 km vest for kendte ynglepladser (BWP 1980, BWP 1998).

Alle informationer herunder om fund af Tophvepsevåge uden for dens normale udbredelsesområde, er fremskaffet fra frit tilgængelige kilder på internettet (se referencer).

Fund af Tophvepsevåge i Europa (fraregnet Georgien, Cypern og Tyrkiet øst for Bosporus)

I "Europa" er der i alt syv fund og kun fra Finland er der mere end ét fund.

Italien (Messinastrædet) 18. maj 2011
Grækenland (Lesbos) 2. maj 2018

Tyrkiet (Istanbul) 23. april 2021
Finland (Lappeenranta) 2. juni 2024
Finland (Parainen, Kirkkonummi, Inkoo og Espoo) 7. - 12. september 2024
Malta 24. september 2024
Danmark (Skagen) 1. maj 2025

Ved Falsterbo i Sverige sås der en Tophvepsevåge den 25. juni 2016. Dette fund regnes i dag for at dreje sig om en hybrid mellem Tophvepsevåge og Hvepsevåge.

Fund af Tophvepsevåge i Georgien, Cypern og Tyrkiet øst for Bosporus

I disse østlige "grænseområder" til Europa ses arten stadigt hyppigere og særligt om efteråret ved Batumi øst for Sortehavet ses arten i betydeligt antal. Tidspunkt for førstegangsfund er her angivet.

Tyrkiet (Borcka i Øst-Tyrkiet) september 1979 (4 fund øst for Bosporus t.o.m. 2024)
Georgien (Batumi) efteråret 2007 (>100 fund - se nedenfor)
Cypern (Akrotiri) 21. oktober 2012 (11 fund t.o.m. 2024)

Alene i efteråret 2024 sås hele 92 eks. (inkl. mulige hybrider) på træk ved Batumi i Georgien. Det var mere end dobbelt så mange, som den tidligere årsrekord, der blev sat året før.

Fund af Tophvepsevåge i Mellemøsten, på den Arabiske halvø, i Afrika og længere østpå mod artens normale udbredelsesområde

Første fund var i Israel (Eilat) den 14. maj 1994. Siden dengang er arten set i Israel i stigende antal på forårs- og efterårstræk og siden 2007 har Tophvepsevåge regelmæssigt overvintret i området med flere individer. En tilsvarende udvikling er set i andre lande i Mellemøsten, på den Arabiske halvø og omkring den Persiske Golf og sågar i Østafrika.

Følgende førstegangsfund har jeg kunnet finde frem: Oman (1997), Iran (1999), Kuwait (2001), Bahrain (2013), Qatar (2014) og Iraq (2018). Første fund i det

kontinentale Afrika er fra Egypten 9. maj 1996 og skal ses i sammenhæng med udviklingen i forekomsten i Israel på det tidspunkt. Første fund fra Østafrika er fra Kenya 26. september 2014.

Referencer

BWP, 1980: "Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. Vol. 2: Hawks to Bustards". Oxford University Press.

BWP, 1998: "The Birds of the Western Palearctic". Concise Edition. Vol. 1. Oxford University Press.

Birdguides, 2025: Internetsøgning juni 2025. Fund af Tophvæsevåge uden for dens normale udbredelsesområde. www.birdguides.com

ebird, 2025: Internetsøgning juni 2025. Fund af Tophvæsevåge uden for dens normale udbredelsesområde. www.ebird.org

Falsterbo Bird Observatory, 2016: "Tofsbivbråk sedd vid Falsterbo 25. juni 2016". Opslag på Facebooksiden: "Falsterbo Bird Observatory", den 27. juni 2016.

Forsman, D. 2016: "Flight identification of raptors of Europe, North Africa and the Middle East". Helm.

Frich, A. S., 2025: Kontinuerlig lydoptagelse fra Sandklit, Grenen, den 1. maj 2025 kl. 08.30-10.45, samt www.friggens.blogspot.com

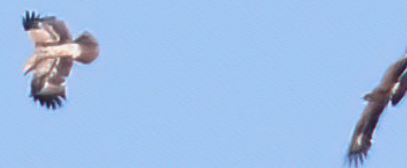
Google, 2025: Internetsøgning juni 2025. Specifikke artikelsøgninger efter førstegangsfund, hvor der er søgt efter "Pernis ptilorhynchus", "Crested Honey Buzzard" eller "Oriental Honey Buzzard" og "first record". www.google.com

Tarsiger 2025: Internetsøgning juni 2025. Fund af Tophvæsevåge uden for dens normale udbredelsesområde. www.tarsiger.com

*Kollage af fotos fra Sandklit.
Foto: Alex Sand Frich.*

Et eksklusivt par: Kejserørn og Steppeørn sammen ved Råbjerg

Af Lars Paaby

Maj måned er for mig ensbetydende med mindst ét ophold af kortere eller længere varighed på Danmarks bedste forårstræklokalitet - Skagen. Sådan har det været i mange år, og maj 2025 var ingen undtagelse. Fra slutningen af april og frem til starten af juni besøgte jeg Skagen tre gange à 4 til 12 dages varighed. Som ikke arbejdsramt pensionist kan jeg frit vælge længden på mine ophold, alt efter vejrforholdene. Er disse ugunstige for godt træk, f.eks. ved kraftige nordvestlige vinde, plejer jeg lige at se tiden an, inden jeg drager den lange vej fra København til Danmarks nordligste punkt.

Årets andet ophold i dagene 9/5-14/5 var indledningsvis præget af lune vinde fra sydøst og syd, for 12/5 at svinge mod sydvest og vest med tiltagende styrke. Erfaringsmæssigt giver dette vindskifte ofte store antal af svævetrækkere som våger og glenter over Skagen Odde, og det er her, man skal være 'på stikkerne', da det tilmed betyder optimale muligheder for en eller flere af de sjældne ørne. Dage 10-12/5 var således ingen undtagelse. Allerede om eftermiddagen lørdag 10/5 dukkede hele tre Lille Skrigeørne op på trækforsøg, nåede akkurat til Skagen by, hvorefter de alle tre returnerede mod sydvest.

Søndag 11/5 gjorde en af skrigeørnene endnu et behjertet forsøg først på eftermiddagen, og midt på eftermiddagen meldte så en 2K Steppeørn sin ankomst, men også den returnerede tre kvarter efter. Det var forårets anden fugl, altså et andet individ end den langtidstationære Steppeørn, der i knap to år havde opholdt sig forskellige steder i Nordjylland. Den fugl trak overraskende nok ud over Skagerrak mod Sverige allerede 10/4.

*Kejserørn og Steppeørn. Hvideklit. Bunken. 12.maj 2025.
Foto: Lars Paaby.*

Søndag aften sprang bomben, idet Mikkel Høgh Post fra Pælebakke Klit opdagede en mørk Dværgørn, der, efter tiltræk, gik til rast for natten i klitplantagen sydvest for Gyvelmarkerne. Dermed var der optimale muligheder for at gense ørnen mandag formiddag, når den som forventet ville gå på vingerne.

Jørgen Hulbæk Christiansen, Jan Eske Smith og jeg aftalte derfor at droppe morgenobsen på Grenen mandag 12/5 og i stedet henlægge denne til Flagbakken. Kl. 05.50 stod vi som de første klar. Der blæste en svag brise fra SV med skyfrit og smukt klart vejr. Der var overraskende mange fugle i luften, og efter en time passerede en flot adult Islom i fuld sommerdragt mod nordvest ind over Flagbakken. Det blev startskuddet til en uforglemmelig dag! Så var vi ligesom i gang!

Flere andre birdere var nu ankommet til Flagbakken, og alle spejder intenst mod sydvest. Klokkeren var lidt over 8, da Jan Eske gør os andre opmærksom på en mistænkelig rovfugl, der netop er lettet fra plantagen nær Gyvelstien. Den skruer sig op, og det står nu klart, at det er Dværgørnen, som er vågnet til dåd. Langsomt bevæger den sig mod nordøst, passerer Flagbakken på fint hold og videre ind over byen mod Grenen. Efter en rum tid returnerer den fra Grenen og passerer hen over Stokmilen mod sydvest. Hen på eftermiddagen gør den et nyt trækforsøg, og det samme gør søndagens Steppeørn. Efter en rum tid ude over Grenen/Reservatet, returnerer begge ørne, først Dværgørnen, der passerer Flagbakken på tæt hold, siden Steppeørnen, der langsomt kæmper sig mod SV op imod den nu friske vestlige vind. Klokkeren er ca. 15.25, da den passerer hen over Flagbakken på drømmehold.

*Dværgørn. Flagbakken. 12. maj 2025.
Lars Paaby*

Da jeg ankommer kl. 16:30, står Conny allerede i vejsiden på Råbjergvej ud for sidevejen Hjortevej ved sommerhuskvarteret syd for hedeområdet Hvideklit og Bunken Klitplantage. Vi går straks i gang med at scanne luftrummet for rovfugle, men ud over et par Musvåger og en Rød Glente er der ikke meget at se på den totalt skyfri himmel, præget af en del varmemflimmer.

Klokken ca. 16.40 spotter jeg en mistænkelig ørn i flimmeret langt mod nord, der langsomt arbejder sig mod SV i den friske vestenvind, men det kan dog ret beset lige så godt være en Havørn. Efter en rum tid er den kommet så tæt på, at jeg nu kan se, at det rent faktisk er Steppeørnen, og jeg klargør mit kamera. Jeg genfinder ørnen i scopet, men til min overraskelse ser jeg, at der nu ligger to ørne sammen højt på himlen. Der er ret markant størrelsesforskel, og mens jeg udpeger ørnene for Conny, udbryder jeg, at den store til venstre er Steppeørnen og den lille må være gårsdagens Lille skrigeørn, alternativt den Dværgørn, der tidligere på dagen havde gjort trækforsøg over Skagen. Ørnene begynder at kredse tæt sammen, men hvad er nu det? Den store fremviser en helt lys gulbrun fjerdragt og en stor hvid overgump og bagryg. Så er sagen klar! Med bankende hjerte råber jeg til Conny: "Den store er sgu da en ung KEJSERØRN!" Den 'lille' ørn viser sig samtidigt at være Steppeørnen med sit distinkte brede hvide undervingebånd! Hvilket eksklusivt par!!! Klokken er da 16.50.

Efter at have fotodokumenteret ørnene, melder skiftevis Conny og jeg dem ud på Zello-gruppen 'Skagen Birding' (kl. 16.51 og 16.53), og Rasmus Strack, der har lyttet med, er så venlig at melde den ud på BirdAlarm hjemme fra Vallensbæk (jeg sender dog en opfølgning ud på BirdAlarm kl. 17.23). Hurtigt indfinder lokale Jens Kirkeby sig som den første, netop som Kejsørnen langsomt arbejder sig op mod vinden parallelt med Råbjergvej. Flere støder til, og snart holder 15-20 biler i vejsiden. I de følgende minutter hersker nærmest tumultagtige scener, hvor de tililende forsøger at få et glimt af ørnen. Både Conny og jeg forsøger samtidigt at ringe til Alex Sand Frich, der jo som nævnt sover til middag i sommerhuset i det nærliggende Lodskovvad, men Alex hører ikke opkaldene, da hans mobil er sat på lydløs. En yderst

*Kejsørørn. Hvideklit, Bunken. 12. maj 2025.
Foto: Lars Paaby*

kritisk situation, da Alex manglede Kejsørørn fælt på sin DK-liste! Jens Kirkeby tilbyder endog at køre ned til sommerhuset og banke ham op! Men inden søde Jens når at køre, kommer jeg dog igennem til Alex, der netop er vågnet og via beskederne og de ubesvarede opkald har erfaret, hvad der er i gære. Så er det afsted i en vis fart! Men nu kan Yvonne ikke finde sin kikkert, og Yvonne råber til Alex, at han bare skal køre. Men nej, hun skal med, og kikkerten må være et sted i huset. De følgende minutter er præget af panisk ledning både ude i haven og indendørs, indtil Alex pludseligt opdager, at han har både sin egen og Yvannes kikkert om halsen! Heldigvis når begge tidsnok frem til at få set ørnen godt.

Kejsørørnen taber højde og går flere gange ned til rast i området omkring Milesørerne, men til sidst tager den højde og krydser Råbjergvej ved Råbjerg Kirke klokken 17.50. Den glider videre mod syd ind over Troldkær med en Gråkrage efter sig, for til sidst at forsvinde lavt ind over Råbjerg Plantage kl. 17.55, måske til rast eller overnatning her?

Så vidt jeg ved, fik de fleste fremmødte (med få undtagelser) set ørnen. Der var i hvert fald mange glade mennesker!

Dagen efter, tirsdag den 13/5, valgte Alex, Yvonne og tilrejste Erik Enevoldsen at henlægge morgenbisen til en klittop i Lodskovvad Mile ved den vestlige del af Bunken Klitplantage i håb om at gense Kejsørørnen. Og missionen lykkedes, idet ørnen kl. 08.35 lettede fra sin overnatningsplads i Råbjerg Plantage, tog højde og fortsatte i aktiv flugt mod SV. Siden er den ikke set

igen. Erik var glad - det var hans første i Danmark.

Som det fremgår af mine fotos, er der tale om en ret ung fugl - sandsynligvis 2K - med lyst gulbrun (sandfarvet) hoved, krop og vingedækfjer på både over- og underside og mørkt stribet bryst. Mørkt brune hale- og svingfjer med lys kile på tre inderste håndsvingfjer. På oversiden ses udover stor hvid overgump og bagryg et smalt hvidt bånd langs spidserne af stor dækfjer og lidt hvidt i håndroden. Et stort individ, iøjnefaldende større end Steppeørnen.

Dokumentation i form af beskrivelse og fotos af Kejsørørnen er forelagt og godkendt af Sjældenhedsudvalget. Det skulle hermed være Skagen Oddens 9. godkendte fund af Kejsørørn med følgende fordeling (alle trækforsøgende fugle, der returnerede):

1971: 31/5 imm.
1983: 14/6 2K+.
1985: 3/6 imm.
1989: 25/5 2K.
2002: 24/5+3/6 2K.
2003: 27/6 2-3K.
2005: 24/4-26/4 2K.
2021: 16/6-17/6 3K.
2025: 12/5-13/5 2K.

Derudover foreligger der to fund af undslupne Kejsørørne med læderstropper fra 1973 og 1976.

Ny art for landet – Cettisanger i Skagen

Af Simon Sigaard Christiansen, forstander for Skagen Fuglestation

27/5 kl. ca. 6.30 blev Danmarks første Cettisanger fanget ved Kabeltromlen på Grenen, mens morgens ringmærkning under Statens Naturhistoriske Museum var i gang. Spejlnettene var denne morgen aktiveret kl. 4. Der var ikke de store mængder af fugle på de første runder, men man kunne alligevel mærke, at der var kommet lidt småfugle til i løbet af natten med arter som Kærsanger, Havesanger, Grå Fluesnapper, Munk, Gulbug og en enkelt Broget Fluesnapper. Desuden rastede der tre Rødrygget Tornskade og en syngende Karmindompap.

Kort efter starten på en runde ved nettene, kom Lucas Corneliussen tilbage fra de nordlige net med en pose og store koffein-øjne. Sådan nogle øjne, hvor der kun kunne være tale om noget godt i dén pose. Han kom frem til mig og sagde, at det var en Cettisanger, som han netop havde taget ud af et net. Jeg tog et hurtigt kig på fuglen. Det var det jo tydeligvis. Jeg lagde den tilbage i posen og mærkede hurtigt et par andre fugle,

Glade birdere ved Kabeltromlen, 27. maj 2025.

Foto: Simon S. Christiansen.

der hang i poser ved bordet, inden jeg meldte Cettisangeren ud på alamsystemerne. Nede i læ ved vores lille telt fik fuglen ring på, og den blev målt, vejlet og dokumenteret. Herefter foretog vi en kort fremvisning ved Kabeltromlen, inden den blev sluppet fri ved teltet og med fart på, fløj ind i et pilekrat og forsvandt.

Cettisangeren var i god stand med en kampvægt på 12,0 gram (fedtscore 4). Vingelængden var 57 mm. Fuglen blev bestemt til en hun grundet en rugeplet og en vingelængde i den korte ende. Ifølge "Handbook of The Birds of the Western Palearctic" (Cramp 1992) er det kun hunner, der ruger hos denne art. Rugepletter anlægges hormonelt, så en fugl med rugeplet behøver ikke at ligge på rede, hvilket denne formentlig ikke har

gjort. Først når rugepletten er helt rynket, kan man gå ud fra, at en fugl sandsynligvis har været på rede. Det er sket flere gange før, at sjældne småfugle på afveje har vist første stadier af rugeplet.

Fuglens alder bestemtes til 2K, da vingen havde både juvenile og postjuvenile fjer. Små, mellemste og de inderste fire store dækfjer var i kontrast til de yderste seks juvenile store dækfjer.

Cettisanger 2K hun, 27. maj 2025.

Foto: Andrew Jacobs.

Der er tre underarter af Cettisanger. Nominatformen *ssp. cetti* der yngler i Europa, *ssp. orientalis* der yngler i Tyrkiet, Levanten og Kaukasus og *ssp. albiventris* der yngler i Centralasien. Sidstnævnte er den lyseste form med en koldere brun overside, og denne underart er større end de andre to. *Ssp. orientalis* ligger sig farvemæssigt mellem de to andre underarter og er på størrelse med nominatformen. Fundet fra Skagen drejer sig sandsynligvis om nominatformen, men det er svært helt at udelukke *ssp. orientalis* kun på udseendet. I Nordvesteuropa findes der et enkelt fund fra Sverige af *ssp. albiventris* bekræftet med DNA-analyse. Det var en han ringmærket i Älvviken, Södermanland 8-20/6 2007 (Raritetkommittén, BirdLife Sverige 2024).

At der nu endelig kom Cettisanger til Danmark har ligget i kortene i over et halvt århundrede. I 1920'erne begyndte arten at ekspandere mod nord fra det sydligste Frankrig op til det sydligste Bretagne, og i 1932 kom det første fund nord for Seinen lidt sydøst for Paris. Første fund i Belgien er dateret tilbage til 1962, og kun to år senere blev arten konstateret

ynglende. Grænsen til Holland blev passeret i 1968. I 1961 findes det første engelske fund fra Hampshire, og fra 1971 voksede antallet af engelske fund støt fra fem fugle i 1971 til minimum 48 i 1974, heraf halvdelen i regionen Kent. Første ynglefund blev konstateret i 1973 (Bonham & Robertson 1975). I en opgørelse i 2016 blev den britiske population opgjort til 2450 territorier med syngende hanner (Woodward et.al 2020). Første godkendte fund i Irland er fra 2001.

Allerede i 1961 kom det første fund af Cettisanger til Tyskland i Rheinland-Pfalz (Bonham & Robertson 1975), og i 1975 var der et ynglefund nær Langelsheim i det sydligste Niedersachsen (Becker, P. 1975). Der gik herefter mange år, før arten igen blev fundet ynglende i 2015. Siden da har den etableret sig med en fast bestand, som stadig spreder sig. I 2025 blev der observeret syngende hanner fra knap 100 lokaliteter med en koncentration i regionerne grænsende op til Holland, men også med fund længere mod øst, bl.a. det første fund for Brandenburg-regionen. I 2014 var der et efterårsfund på Sylt helt tæt på Danmark.

Den hollandske bestand blev i 2022 opgjort til 4314 territorier (Boele et.al. 2023). Polen havde sit første fund af arten i 2025 kun to dage efter fuglen i Skagen, hvor en fugl blev observeret i den nordlige del af landet. Året inden var der et førstefund for Letland, da en fugl blev ringmærket ved Pape Bird Ringing Station. Sverige har i alt fire fund af arten, det første tilbage i 1977, og det seneste ved Trelleborg i 2025. Der er endnu ingen fund i Norge.

Efter fundet i Skagen gik der ikke mange måneder, før de næste danske fund dukkede op. 3-6/11 blev en fugl observeret på Grønningen ved Blåvand, og 14-15/11 var der en fugl ved Ribe Østerå. Områder, der ligger noget nærmere ynglebredelsen end Skagen. Artens fortsatte ekspansion og de første danske fund vidner om et øget potentiale for en ny dansk ynglefugl i en måske ikke alt for fjern fremtid.

Tak Jakub Szukstul for oplysninger om polske og lettiske fund og til Simon Kiesé for oplysninger om arten i Tyskland.

Referencer:

Becker, P. (1975). Erster Brutnachweis des Seidensängers, *Cettia cetti* (Temm.), für Deutschland. Vogelkundliche Berichte aus Niedersachsen 7: heft 3.

Boele, A., Vergeer, J.W., Bruggen, J.V., Goffin, B., Kavelaars, B., Kooijmans, J.L., Koffijberg, K., Kleunen, A.V., Schoppers, J., Turnhout, C.V., & Jansen, D. (2023). Broedvogels in Nederland in 2022. Sovon-rapport 2023/40

Bonham, P. F., & Robertson, J. C. M. (1975). The spread of the Cetti's Warbler in north-west Europe. Brit. Birds 68: 393-408.

Cramp, S. (1992). Handbook of The Birds of the Western Palearctic volume.VI. University Press, Oxford.

Raritetskommittén, BirdLife Sverige (2024). Raritetskatalogen. birdlife.se/rk/raritetskatalogen (17/3 2026)

Woodward, I., Aebischer, N., Burnell, D., Eaton, M., Frost, T., Hall, C., Stroud, D.A. & Noble, D. (2020). Population estimates of birds in Great Britain and the United Kingdom. British Birds 113: 69-104.

Rugeplet på maven af Cettisangeren, 27. maj 2025.

Foto: Tue Baaner.

Cettisanger 2K, Grenen, 27. maj 2025.

Foto: Knud Pedersen.

Blå Glente - et tilbageblik på det første fund

Af Lars H. Mortensen

Blå Glente, Grenen, 29. marts 1998.

Foto: Knud Pedersen.

Blå Glente er en rovfugl med en relativt kort historie i Skagen og dermed også i Danmark, da landets første fund af arten blev gjort netop i Skagen.

Denne artikel omhandler primært dette første fund af en fugl, jeg var så heldig at finde. Artens videre forekomst i Skagen og landet som helhed vil til sidst blive kort beskrevet.

Vi skal tilbage til 29/3 1998. Det var mit første forår som fastboende i Skagen, og jeg var selvfølgelig meget spændt på, hvad det mon ville kaste af sig af spændende fugeoplevelser, nu hvor man ligesom var i Skagen hele tiden. Jeg havde dog ikke i min vildeste fantasi forestillet mig det, der skulle vise sig at ske på denne vejrmæssigt ret kedelige gråvejrsdag sidst i marts.

Jeg var gået en lang tur inde fra byen og ud i Nedermoste, videre gennem Reservatet og ud til Ellekrattet for til sidst at gå ud mod Grenen. Det mest ophidsende på turen var, så vidt jeg husker, min første Gransanger og Hedelærke det år. Det skulle imidlertid snart ændre sig. Jeg går på Sandormesporet, cirka der hvor man begynder at kunne se stranden og havet, da jeg uden kikkert spotter en mindre rovfugl, der

kommer trækkende aktivt over klitrækken, fra vest mod øst. Jeg finder den hurtigt i håndkikkerten og får et chok, da jeg med det samme kan se, at det er en Blå Glente!

Jeg kender arten rigtigt godt fra det sydlige Afrika, hvor jeg har boet i en periode, så jeg var slet ikke i tvivl om, hvilken art jeg stod overfor. Således var jeg også klar over, at dette her var en ny art for landet og vist ikke en af de mest ventede nye arter for landet, på det tidspunkt. Det skulle for øvrigt vise sig, at fundet var det første af Blå Glente i Skandinavien.

Nå, men tilbage til Grenen, hvor jeg står mutters alene, uden kamera selvfølgelig, og observerer landets første Blå Glente flyve forbi mig, blot for at fortsætte ud mod den åbne strand, og så sker det der bare ikke må ske! Den fortsætter gud hjælpe mig ud mod Grenens spids og videre ud over havet med kurs mod Sverige!

Jeg husker tydeligt de tanker, der løb gennem hovedet på mig, mens jeg iagttog den trækkende glente fylde mindre og mindre ude over det store hav. Jeg ville gå

et hårdt forår i møde, hvor jeg igen og igen skulle forsvare denne vilde solo-observation af en fuglear, som kun de færreste anså som mulig at se i Danmark. Jeg nåede også at forestille mig, at jeg blandt fugle kiggerne resten af mit liv ville blive kaldt "Glenten" eller "Den Blå" eller noget i den stil.

Nå, men alt imens jeg stod med disse lidt mørke tanker, skete der noget med den forsvindende fugl ude over bølgerne. Den fortrød - den vendte simpelthen om og fløj nu målrettet tilbage mod land. Pyha, katastrofescenariet med en solo-observation af en udtrækkende Blå Glente var foreløbigt afløst. Men hvad ville der mon nu ske med den? Efter hvad der følte som en evighed, kom den smukke lille rovfugl endelig i land og fløj nu ind over det, der dengang blev kaldt "Den nye strandeng", hvor den nu stod og musede, og til min, og sikkert også glentens, store glæde, fangede den hurtigt en mus. Fuglen fløj nu et lille stykke ind i Reservatet, hvor den satte sig i toppen af et grantræ for at fortære den nyfangede mus. Nu fik jeg endelig chancen for at begynde at sprede det glade budskab til andre birdere.

Nu er vi jo en del år tilbage i tiden, og internettet var stadigvæk i sin tidlige barndom, så tjenester som BirdAlarm, Birdspot og Zello eksisterede ikke endnu, men jeg havde, for min første månedsløn efter jeg var flyttet til Skagen, købt mig noget, der hed en mobiltelefon. På det tidspunkt var det de færreste danskere, der havde sådan et monstret, men flere af de mest ivrige birdere havde set fidusen i, at man nu kunne ringe sammen og dele nyheder, imens man stadig var ude i felten. Nu behøvede man ikke længere at spurte hjem til fastnettelefonen eller hen til den nærmeste telefonboks, for at lave et opkald til noget der dengang hed Fuglelinjen. Det var en båndoptager, hvorpå man kunne indtale en besked med relevante detaljer om den sjældne fugl, man nu måtte have set. Båndoptageren blev så, mindst én gang i døgnet, aflyttet af en administrator, som lagde nyhederne ud på Fuglelinjen, der var en overtakseret telefonlinje, som alle interesserede kunne ringe op til for at få de hotteste nyheder. Overskuddet fra Fuglelinjen gik til fuglebeskyttelsesarbejde.

Nå, men tilbage på Grenen begyndte jeg nu at ringe til de lokale fuglekiggere, som forhåbentligt hurtigt kunne komme ud og se den rastende fugl. Jeg husker, at den

første mand, jeg får fat i, er meget cool og siger noget i retningen af "Fedt, jeg kommer med det samme". Han fortalte mig senere, at han som lovet var kommet meget hurtigt ud af huset og afsted, men efter kort tid på cyklen synes han godt nok, det var noget fodkoldt, hvorefter han opdagede, at han var kommet afsted i strømpesokker.

Den næste på min ringeliste forholdt sig naturligt nok lidt skeptisk til min observation og spurgte, om jeg nu var sikker på det!? Han havde gæster på besøg, og de sad netop ved et veldækket frokostbord, så det var vel lidt ubelejligt med sådan en nyhed lige midt i maden, men hele selskabet kom dog pludselig med på fugletur, og de fik alle set den sjældne fugl.

En tredje af de lokale, jeg fik ringet til, var tydeligt noget chokeret over at høre nyheden om glenten, da han forvirret svarede "Hvad er det du siger? Jamen, hvad er det du siger?"

Disse udbrud illustrerer nok egentlig meget godt, hvordan mange danske ornitologer reagerede på nyheden om, at en Blå Glente havde fundet vej til landet. En art som selv på dens nærmeste ynglepladser i Spanien og Sydfrankrig var meget fåtallig og svær at få at se.

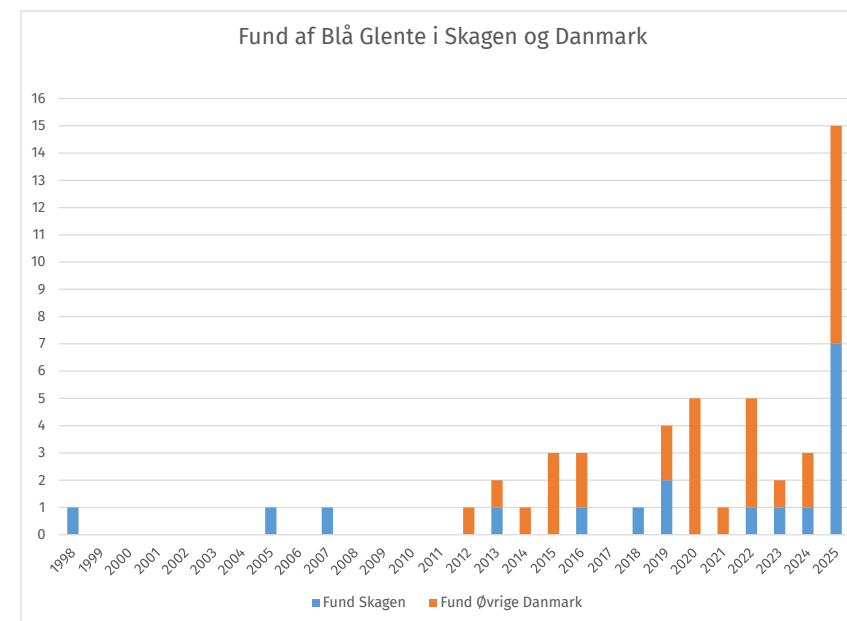
Ude på Grenen var min lettelse ganske betydelig, da den første stakåndede birder ankom (nu med sko på) og begejstret kunne udbryde "Yes! Blå Glente". Nu var der ikke længere tale om en solo-observation, og jeg kunne begynde at nyde det hele på en lidt mindre stressende måde.

Glenten blev i området resten af dagen, så en hel del jyske birdere nåede at se fuglen på førstedagen. Jeg husker især en enkelt bil som gjorde en helt særlig entre, da den kom drønende ud af Sandormsporet med damp væltende op fra kølerhjelm. Det var lidt af et syn. Det skal dog bemærkes, at det på den tid var lovligt at køre i bil ude på Grenen. Men om hastighedsgrænserne har været overholdt på vejen til Skagen er nok mere tvivlsomt.

Den Blå Glente blev lagt i seng ude i Reservatet, og de mange folk, der kørte mod Skagen i løbet af natten, blev næste morgen og formiddag belønnet med fine observationer af glenten, inden den senere på dagen valgte at trække mod syd igen.

Efter dette første fund af Blå Glente i Danmark skulle der gå syv år, før arten igen blev observeret i landet, også denne gang i Skagen. Herefter ses arten mere regelmæssigt i Danmark, og fra 2012 er der næsten årlige observationer, og i flere af årene gøres der endda flere fund.

I efteråret 2025 gjorde et par Blå Glenter sågar yngleforsøg i landet, så det skal blive spændende at følge med i, om arten med tiden bliver en fast ynglefugl herhjemme, noget jeg vist godt kan tillade mig at påstå, at ingen fuglekigger havde forestillet sig, da den første Blå Glente dukkede op for snart tredive år siden.

Danske fund af Blå Glente i henholdsvis Skagen og det øvrige Danmark. Fund af fugle der er set i Skagen, men fundet andetsteds inden er medtaget under Skagen i grafen.

Blå Glente, Grenen, 19. maj 2025. Foto: Knud Pedersen.

Status for Natravne: Bestandsudvikling, trækveje og ny forskning

Af Lars Bo Jacobsen

Den danske natravnebestand har ligget stabilt på omkring 600 par i de seneste 40 år (Jensen og Jacobsen 1996, Vikstrøm et.al. 2020). Der er dog sket en forskydning af bestanden mod nordvest, og i dag findes ynglefuglene især i plantagerne syd for Skagen og fra Tranum Klitplantage og videre mod vest igennem Thy. Natravnen findes kun i åbne plantager, hvor der er tørre, åbne områder med nogle træer og små buske, som f.eks. skovlysninger eller nyplantet skov. Den danske natravnebestand er i dag helt og holdent afhængig af den driftsform, der vælges for skovene og hederne.

De nordjyske Natravne har i flere omgange været genstand for forskellige forskningsprojekter. For eksempel startede Københavns Universitet et projekt i 2010, hvor Natravnenes vinterkvarter blev fundet ved hjælp af lysloggere. En Ph.D. studerende fra Hasselt

Universitetet i Belgien var i 2015 med til fangst og ringmærkning i Tranum Klitplantage, hvor hun tog blodprøver samt en masse mål på Natravnene. Morfometrisk data (måling og analyse af form, størrelse og struktur af organismer) fra nordjyske Natravne var også med i et projekt, hvor man undersøgte Bergmanns regel (tilpasning til at mindske varmetab i kolde omgivelser) på de tre natravnearter Eastern Whip-poor-will og Common Nighthawk fra Amerika og Europæisk Natravne.

Ringmærkning af Natravne kræver en speciel indsats, hvor man bruger playback (om natten) i de plantager, hvor de yngler, så der ringmærkes generelt få Natravne hvert år. Skagen Fuglestation har igennem en årrække

Mærkning af Natravne forberedes i Skagen Klitplantage, 2. juli 2025.

Foto: Pauline Nähring.

fanget Natravne på Skagen Odde og har derigennem indsamlet morfometrisk data løbende. Data fra Skagen Fuglestation var en del af datasættet, der lå til grundlag for undersøgelsen af Bergmanns regel.

Natravn 1K, ringmærket Det Grå Fyr, 16. august 2025.

Foto: Skagen Fuglestation.

I perioden 2018–2025 er der ringmærket totalt 81 Natravne omkring Skagen. Heraf er 43 mærket på yngleplads (38 ex. i Skagen Klitplantage og 5 ex. i Ålbæk Klitplantage). Siden 2022 er der foretaget målrettet fangst af arten i Fyrhaverne ved Det Grå Fyr. Her er der mærket totalt 35 Natravne i sensommeren, i den periode hvor fuglene bevæger sig afsted på efterårstræk. De resterende tre individer er mærket ved Jennes Sø og Kabeltromlen på Grenen under den kontinuerlige fangst af småfugle.

Blandt disse fugle er det to gange sket, at en Natravne er genfanget på en anden lokalitet, end hvor den blev mærket. Således er en 2K han, mærket i Skagen Klitplantage 12/7 2022, blevet genfanget i Fyrhaverne 6/8 2023, og en 2K hun, mærket i Fyrhaverne 10/8 2023, er genfanget 1/7 2025 på yngleplads i Skagen Klitplantage.

Natravnens vinterkvarter

Svenske undersøgelser har vist, at Natravnenes træk til vinterkvarteret i Afrika ser ud til at være synkroniseret med månens faser. De forlader landet fra sidst i juli og frem til og med september. Efterhånden som månen aftager i den periode, begynder de på deres træk. Afrejsen topper omkring 11 dage efter en fuldmåne. Nogle gange kan en hel lokal population tage af sted på én gang. Selv om det samme fænomen ikke er undersøgt i Danmark, må det formodes, at det også forholder sig sådan her.

Hvor de danske Natravne opholdt sig om vinteren var ukendt i mange år. Men da vi fik redskaber som lysloggere på kun 1,1 gram, kunne vi følge deres træk til vinterkvarteret. På Københavns Universitet startede vi i 2010 et projekt, hvor vi satte lyslogger på 24 natravnehanner i Tranum og Hjørdemål Klitplantage i Nordjylland.

Udover overvintringsområderne, fandt vi for første gang vigtige stopover sites for arten (områder hvor de raster i mere end fem dage). Det er et område, hvor Natravnene har standset deres træk og raster og samler kræfter, inden en større "forhindring" eller barriere skal krydses. Det kan f.eks. være Middelhavet, Sahara, men også den centralafrikanske tropiske regnskov var en barriere. Det var lidt overraskende, at de undgår regnskoven, i betragtning af den høje insektressource, der må være tilgængelig i et sådant område. Et stopover site kan også blive brugt lige efter, at de har krydset en større barriere. De havde længere ophold på mere end fem dage, to eller tre gange om efteråret og tre gange om foråret.

En Natravne får ring på i Skagen Klitplantage, 2. juli 2025.

Foto: Skagen Fuglestation.

I efteråret stoppede Natravnene deres træk i det sydøstlige Europa/nordlige Afrika. Her raster de i gennemsnit 19 dage. De ankom til Sahel, Østafrika i starten af oktober og blev der i gennemsnit 16 dage, hvorefter de fortsatte til Centralafrika, hvor de ankom sidst i oktober og blev der i gennemsnit 13 dage. Herefter fortsatte de til deres overvintringsområde, som er i de kratdominerede græsarealer i DR Congo, Angola og det nordlige Namibia/Botswana. Her blev de i gennemsnit i 148 dage. I foråret havde de et stop i Vestafrika på i gennemsnit 24 dage og i Nordafrika på i gennemsnit 12 dage.

Natravn laver et loop træk/sløjfe-træk i urets retning. De tog en mere vestlig rute på forårstrækket i forhold til efterårstrækket. Den mere vestlige rute om foråret har den fordel, at der blæser en stabil nordgående vind i Vestsahara mod Sydeuropa, kaldet Scirocco-vinden, og den medvind er energibesparende for nordtrækkende fugle.

Vi kan se at Natravnene følger regntiden i Afrika. De kan drage fordel af at fouragere i områder, hvor insekter bliver talrige efter det daglige, kraftige regnskyl. Natravnene tilbagelagde 200-500 km om dagen, og hele rejsen frem og tilbage er i gennemsnit på over 16.000 km (Jacobsen et al. 2017).

Bergmanns regel

Bergmanns regel er et økogeografisk princip, der siger at pattedyr og fugle i kolde klimaer generelt er større end deres beslægtede arter i varmere egne. Dette skyldes, at en større krop har et mindre overfladeareal i forhold til volumen, hvilket reducerer varmetabet. Flere hypoteser er opstået for at forklare Bergmanns regel. Reglen gælder dog ikke altid, og der findes undtagelser, hvor nordlige arter er mindre. At afdække mekanismerne bag Bergmanns regel er kompliceret hos trækfugle, da mange bruger mere end halvdelen af året i vinterkvarteret. Hypotesen stammer fra 1847.

Alle tre natravnearter Eastern Whip-poor will og Common Nighthawk fra Amerika og Europæisk Natravn udviste Bergmannske mønstre i kropsstørrelse, hvilket gav det første bevis på, at natravne følger Bergmanns regel.

Bredde- og længdegrad korrelerede stærkt med miljømæssige variable og trækafstand. Derfor omfatter

disse geografiske variable sandsynligvis mange faktorer, der påvirker kropsstørrelsen hos Natravnene. Den nuværende undersøgelse er blandt de første, der bruger sporingsdata fra individuelle fugle til at forstå, hvordan miljømæssige pres gennem årscyklussen er relateret til kropsstørrelse (Skinner et al. 2025).

Natravnene er blevet mindre

Et interessant resultat blev fundet, da Natravnedata fra flere lande i Europa blev analyseret. Det viste sig, at Natravnene siden 1970'erne er blevet mindre. Nogle trækfugle bliver mindre som følge af den globale opvarmning, fordi en mindre krop gør det lettere for dem at komme af med overskydende varme og overleve i et varmere klima og er en reaktion på stigende temperaturer. Mindre fugle klarer sig bedre, når forårstemperaturerne stiger. Fænomenet er registreret hos flere fuglearter. Der blev derfor ikke brugt data fra Natravne, der var fanget før midt i 1970'erne i undersøgelsen af Bergmanns regel (Skinner et al. 2025).

Litteratur

Jacobsen LB, Jensen NO, Willemoes M, Hansen L, Desholm M, Fox AD, Tøttrup AP, Thorup K (2017) Annual spatiotemporal migration schedules in three larger insectivorous birds: European Nightjar, Common Swift and Common Cuckoo. *Anim Biotelemetry* (2017) 5:4 DOI 10.1186/s40317-017-0119-x

Jensen, N. O., & Jacobsen, L. B. (1996). Ynglebestanden af Natravn *Caprimulgus europaeus* i Danmark, 1992-95. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr*, 90, 93-98.

Skinner, A. A., Korpach, A. M., Åkesson, S., Bakermans, M. H., Bayne, E. M., Benson, T. J., Boano, G., Brigham, R. M., Christiansen, S. S., Conway, G. J., Davy, C. M., Evens, R., Fraser, K. C., Harrison, A. L., Hedenström, A., Henderson, I. G., Honkala, J., Jacobsen, L. B., Lathouwers, M., ... Knight, E. (2025). Environmental and Geographic Conditions on the Breeding Grounds Drive Bergmannian Clines in Nightjars. *Journal of Biogeography*, 52(10), Article e15176. <https://doi.org/10.1111/jbi.15176>

Vikstrøm, T., Moshøj, C. M., m.fl. (2020). Fugleatlas - de danske ynglefugles udbredelse 2014-2017. *Dansk Ornitologisk Forening*.

Orkidé-markerne ved Hulsig

Af Knud Pedersen, medlem af Skagen Fuglestations bestyrelse

Max Laubstein, Nathan Delmas, Rita M. Delucco - frivillige fra Skagen Fuglestation på orkidé-tælling i juli 2022. Foto: Knud Pedersen.

På opfordring fra Danmarks Naturfredningsforening og Nordjyllands Amt blev 1.244 ha af Hulsig og Råbjerg Hede i 2000-2003 erhvervet og sikret for eftertiden af Aage V. Jensens Fonde.

Naturtypen på Hulsig Hede og Råbjerg Hede betegnes som atlantisk klithede. Den atlantiske klithede hører til Europas sjældneste og mest truede naturtyper, hvor især tilgroning med selvsåede nåletræer, dræning, tørvegravning og hedelandbrug har været en voksende trussel.

Nu bevares og forbedres alle klithedens værdifulde og sårbare naturtyper og levesteder for dyr og planter i Hulsig og Råbjerg Hede ved gennemgribende naturpleje med bl.a. rydning af træopvækst, afgræsning

og genskabelse af naturlig vandstand. Områderne er fredet og indgår i samme EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde. Det indebærer, at der skal tages særligt hensyn til truede planter og dyr, og at de sårbare naturtyper skal sikres mod negative påvirkninger.

Fra kartoffelmarker til blomstrende orkidé enge

Langt størstedelen af Aage V. Jensen Naturfonds arealer på Hulsig Hede udgøres af den sjældne naturtype - atlantisk klithede. Et særligt areal på ca.42 ha skiller sig dog ud i forhold til naturtypen atlantisk klithede. Det ligger nord for Tornbakkerimmen og afgrænses mod vest af hovedvejen mellem Skagen og Hulsig og mod øst af jernbanen til Skagen. Under den tidligere ejer Frede Gårdlund i Hulsig blev det lavtliggende område drænet og opdyrket. Arealerne blev herefter anvendt til kartoffeldyrkning gennem en årrække op til salget til Aage V. Jensens Naturfond i

2000. Herefter er arealerne overgået til udyrkede marker/enge med afgræsning af kvæg i perioden juli til november. Afhængig af nedbørsforholdene i de enkelte år kan markerne i perioder være meget fugtige - især i vinterhalvåret og det tidlige forår.

I årene efter overtagelsen blev det ret hurtigt klart, at en uønsket tilgroning af især pil og birk kunne være en trussel mod det åbne landskab og de gode leveforhold, som var opstået for både fugle- og plantelivet. Fuglearter som Trane, Storspove, Vibe, Rødben, Dobbeltbekkasin m.fl. benyttede markerne til fouragering og/eller yngleplads. Ved besøg i juni og juli kunne der gennem årene også konstateres, at der fandtes gode bestande af orkidéerne Bakke-gøgelilje, Purpur-gøgeurt og Plettet Gøgeurt. Især bestanden af den rødlistede Bakke-gøgelilje var af en størrelse, som var helt enestående i Danmark. Ved rødliste-vurderingen i 2019 blev den kategoriseret som næsten truet (NT).

Monitering af orkidéerne.

Naturrådet for Hulsig Hede besluttede derfor at følge udviklingen af bestandene af de tre arter orkidéer med henblik på at optimere naturplejen til gavn for bestandene og den øvrige flora og fauna. Fra og med sommeren 2000 er der foretaget systematiske tællinger af blomstrende orkidéer i juni - juli. Det optimale tidspunkt for tællingerne varierer lidt fra år til år afhængig af vejrholdene, som styrer blomstringstiden for de enkelte arter. Kulminationen for blomstringen af de tre arter varierer også med Purpur-gøgeurt som den tidligste efterfulgt af Bakke-gøgelilje og Plettet Gøgeurt.

De otte fenner blev opdelt i bælte-transekter på ca. 25 meters bredde og fordelt på de enkelte tællere. Transekterne blev gennemgået til fods, og de blomstrende planter af de tre arter - Bakke-gøgelilje, Plettet Gøgeurt og Purpur-gøgeurt - blev talt omhyggeligt ved hjælp af klik-tællere. Det har været en tidskrævende og mandskabsmæssig krævende opgave, men lokale frivillige og frivillige fra Skagen Fuglestation har ydet en stor og afgørende indsats for at tællingerne har kunnet gennemføres i årene 2000 til 2025. Til en tælling af samtlige otte fenner bruges ca. 45 persontimer.

Ved optællingerne blev markerne delt op i otte delområder (fenner). Placeringen og afgrænsningen af de enkelte fenner fremgår af kortet herunder.

Bakke-gøgelilje.
Foto: Knud Pedersen.

Tabel 1.

Udviklingen i bestandene af de tre arter orkidéer i årene 2000-2024, hvor samtlige otte fenner er blevet optalt. Tallene er afrundede tal.

År/orkidéer	Bakke-Gøgelilje	Plettet Gøgeurt	Purpur-Gøgeurt	Sum alle arter
2020	5.000	1.850	1.850	8.700
2021	11.200	5.700	3.500	20.400
2022	21.000	11.000	1.070	33.070
2023	37.250	8.990	2.910	49.150
2024	8.630	12.900	1.370	22.900
Gennemsnit 2020-24	16.600	8.100	2.100	26.800

At de blomstrende bestande af orkidéer kan svinge meget fra år til år ses tydeligt i tabellen. Årsagerne til svingningerne i bestandene er flertydige. Orkidéerne har et tæt samspil med mikroorganismer i jordbunden - især i forbindelse med spiring. Særlige vejrforhold kan have forskellig effekt på mikroorganismene og dermed orkidéerne. Mere tydelig og langvarig negativ betydning har tilgroning, og det er i modsætning til vejrforholdene en faktor, som vi kan styre gennem den rigtige naturpleje.

Udfordret naturpleje

Naturplejen på orkidé-markerne har gennem de seneste 25 år primært været udført ved ekstensiv afgræsning af kreaturer. Typisk har mellem 30 og 50 køer med kalve græsset på markerne i juli-november undtagelsesvis også i maj-juni. Enkelte år er der foretaget mekanisk slåning af arealerne i sensommeren eller om efteråret. Efterfølgende er det slåede plantemateriale blevet fjernet. Dette skete senest i august 2021, og som det fremgår af tabel 1 havde slåningen efterfølgende en meget positiv effekt på bestanden af orkidéer. Fra og med 2024 er der igen sket en kraftig tilgroning af markerne med gråpil, birk, lysesiv og bjerg-rørhvane, og kreaturafræsningen har i sig selv ikke kunnet holde den uønskede opvækst nede. Bestanden af især Bakke-gøgelilje er gået markant tilbage siden topåret 2023 med 37.250 blomstrende planter til 8.630 i 2024.

I 2025 blev optælling kun delvist gennemført på de otte fenner, idet høj vegetation i store dele af området vanskeliggjorde færdsel til fods, og der samtidig var tidsmæssige begrænsninger. I stedet foretoges tællinger på de fire fenner, som gennem årene husede de største bestande af orkidéer. Resultatet var endnu et år med markant tilbagegang i takt med den øgede tilgroning.

F.eks. faldt antallet af Bakke-gøgelilje på de fire fenner fra 8.280 i 2024 til 3.240 i 2025.

Yderligere kan vi nu konstatere, at fuglearterne Trane, Storspove, Vibe, Rødben m.fl. som var tilknyttet de åbne fugtige arealer med lav vegetation er forsvundet fra området.

Naturrådet, som rådgiver Naturfonden om driften, har derfor anbefalet, at den utilstrækkelige kreaturafræsning suppleres med regelmæssig mekanisk slåning af arealerne. Forsøgsmæssig afgræsning med heste er også en mulighed, da heste er mere effektive afgræssere i forhold til pil, birk m.m.

Plettet Gøgeurt.
Foto: Knud Pedersen.

Oktober 2021.
Kombinationen af græsning og periodevis slåning sikrer en kort og lysåben vegetation, som er den bedste naturpleje på orkidé-markerne.
Foto: Knud Pedersen.

Kødkvæg af forskellige racer udfører den primære naturpleje på orkidé-markerne. Bemærk den høje plantevækst på trods af græsningen.
Foto: Knud Pedersen.

Besøg orkidé-markerne ved Hulsig

Selvom man for nuværende kan konstatere en tilbagegang i biodiversiteten på orkidé-markerne ved Hulsig, er stedet stadig absolut et besøg værd. Et besøg i perioden fra midten af juni til midten af juli vil helt sikkert være en rigtig god oplevelse i forhold til antallet af blomstrende orkidéer af de tre arter Bakke-gøgelilje, Purpur-gøgeurt og Plettet Gøgeurt. Området huser også en fin bestand af sommerfugle, som det er værd at fordybe sig i.

Adgang til markerne er lettest fra nord, hvor man kan parkere ved landevejen og følge en markvej ind til den nordligste fenne (fenne 4) med den største bestand af Purpur-gøgeurt og Bakke-gøgelilje. Fra markvejen ved fenne 4 kan man fra nord gå ind i kreaturhegnet og følger man vesthegnet mod syd, vil man passere de bedste områder for orkideer og sommerfugle. Langt

den største bestand af Plettet Gøgeurt finder man i den sydvestlige del af fenne 2. Andre muligheder er adgang til området fra syd fra Hulsig ad Tornbakkevej til Tornbakkerimmen eller fra enden af Hulsigvej ved landevejen.

For at få den fulde oplevelse af mængden af orkideer er det nødvendigt at forcere kreaturhegnene. Undgå at færdes på den fenne, hvor kreaturerne (køer med kalve) aktuelt opholder sig.

For de specielt fugleinteresserede er Tornbakkerimmen et rigtig godt observationssted om foråret for rovfugletrækket over Skagen Odde. Fra ryggen af Tornbakkerimmen har man et meget flot udsyn mod nord over orkidé-markerne og hele Hulsig Hede. Fra Tornbakkerimmen kan man både følge rovfuglenes udtræk mod nordøst og returtrækket mod sydvest.

Moth-trapping

By Hanelie Sidhu, frivillig ved Skagen Fuglestation

In summer, when there is not much bird migration, it is peak season for moths and butterflies.

Pebble Hook-Tip (Birkeseeglvinge).
Foto: Hanelie Sidhu.

With their huge species richness, a large morphological and ecological diversity, as well as their function as ecosystem indicators, moths are a highly fascinating group and simply beautiful (Macdonald et al., 2015).

More than 2500 species of Lepidoptera (butterflies and moths) have been found in Denmark. The majority of them are nocturnal moths (Statens Naturhistoriske Museum, n.d.).

Elephant Hawk Moth (Dueurtsværmer) and its caterpillar. Foto: Hanelie Sidhu.

With their great variety in size, colour and wing patterns, the majority of them are relatively easy to identify using both identification apps and literature.

During my stay at Skagen Fuglestation from mid-June to mid-August, I had two UV-light traps in the yard of the bird observatory with the light on during 32 nights. In total, I caught, photographed and afterwards released alive 247 different moth species. 148 of these were bigger macro moths, and 99 were mostly small micro moths.

Among the numerous documented species of moths, there are also some real 'eye-catchers' that never fail to impress even experienced observers. For example, the Swallow-tailed Moth (Natsvalehale), Garden Tiger (Brun Bjørn), Elephant Hawk Moth (Dueurtsværmer), Small Elephant Hawk Moth (Lille vinsværmer), Pebble Hook-Tip (Birkeseeglvinge) and many other beauties.

The most well-known migratory moth species: The Silver Y (Gammaugle).
Foto: Hanelie Sidhu.

The Toadflax Brocade (Kappeugle) is listed as vulnerable species on the Danish Red List.
Foto: Hanelie Sidhu.

The moth community included several well-known migratory species that regularly occur in the coastal region of northern Denmark, as the widespread *Autographa gamma* (Gammaugle) and *Agrotis ipsilon* (Ypsilonugle). These common moth species have a fascinating migration behaviour. They are breeding continuously throughout the year. The individuals migrating to northern Europe in the spring are offspring of individuals that breed throughout the winter in the Mediterranean area. There are one or two generations of moths in northern Europe before their offspring return south in autumn (Alerstam et al., 2011; Hasler, 2019).

foodplant, the Common Juniper (Almidelig ene) (Arter.dk, 2025; Waring & Townsend, 2017).

Often underestimated are the micro moths. Among these, I had seven catches with under 100 records in Denmark (Arter.dk, 2025). This does not necessarily mean that they are rare species, but it shows the limited interest and insufficient recording of micro-moths.

The species with the fewest – only 13 - records in Denmark was *Athrips pruinosa*, a moth that is rarely recorded as an adult but more often as larvae on its foodplant, the Creeping Willow (Krybende pil) (Nuß, 2013).

Also, *Brachmia inornatella* is a poorly recorded species, feeding on Common Reed (Almindelig siv).

By far the most colourful of these rarely observed micro moths is *Clepsipallidana*, a species associated with sandy soils with grassy and shrubby vegetation.

Overall, it was exciting every day to check the traps. The high species richness reflects the great ecological value of the Skagen area, which we appreciate so much, making this beautiful place so unique.

There were no rare vagrants and rarities among the macro moths that came to the light traps. Nevertheless, three macros have fewer than 500 records in Denmark (Arter.dk, 2025):

The species caught with the fewest records in Denmark was the Toadflax Brocade Moth (Kappeugle). It is listed as a vulnerable species on the Danish Red List (Arter.dk, 2025). I was happy to have it even five times at the light between the end of June and mid-August.

Another not-so-common species was the Small Grass Emerald (Grøn Lyngmåler). It is a local and declining moth in northern Europe, found in damp heath and mosses. As well as the Chestnut-coloured Carpet (Gråbrun Bladmåler), a rather patchy and locally distributed species, which depends on its larval

The Small Grass Emerald (Grøn Lyngmåler), a local and declining species in northern Europe.
Foto: Hanelie Sidhu.

Only 13 observations in Denmark: *Athrips pruinosa*.
Foto: Hanelie Sidhu.

References

Alerstam, T., J.W. Chapman, J. W., J. Bäckman, A.D. Smith, H. Karlsson, C. Nilsson, D.R. Reynolds, R.H.G. Klaassen, & J.K. Hill 2011: Convergent patterns of long-distance nocturnal migration in noctuid moths and passerine birds. – Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences, 278(1721), 3074–3080. <https://doi.org/10.1098/rspb.2011.0058>

Arter.dk. 2025: Arter. – <https://arter.dk>

Hasler, G. 2019 (October): 20191021-Wanderfalter.

Macdonald, D. W., R.E. Feber & T. Merckx 2015: Wildlife Conservation on Farmland. Managing for Nature on Lowland Farms. Edited by Landscape-scale conservation of farmland moths.

Nuß, M. 2013: Insekten Sachsen - *Athrips pruinosa*. – <https://www.insekten-sachsen.de/pages/TaxonomyBrowser.aspx?ID=437293>

Statens Naturhistoriske Museum, n.d.: CITRONSOMMERFUGL-GONEPTERYX RHAMNI.

Waring, P., & M. Townsend 2017: Field Guide to the Moths of Great Britain and Ireland: Third Edition. – Paul Waring, Martin Townsend - Google Books. https://books.google.de/books?hl=en&lr=&id=G6PeDQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Warning+and+Townsend+Macromoth&ots=1kkgVWPkX9&sig=houlRIHnhlWJbfOror-ZRw44Do&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

The most colourful of the micros with under 100 records: *Clepsipallidana*.
Foto: Hanelie Sidhu.

The Year at The Bird Observatory

Årets oplevelser set med assistenternes øjne

Red. af Niels Eriksen, formand for Skagen Fuglestations bestyrelse

Gennem hele sæsonen skriver assistenterne dagbøger og mange læser med fra dag til dag på Skagen Fuglestations hjemmeside. Denne artikel kan betragtes som et resumé af dagbøgerne og fortæller med assistenternes eget sprog highlightene fra marts til og med december.

Throughout the season, the assistants (volunteers) write daily reports and many 'followers' read these reports on the Skagen Bird Observatory website. This article can be considered a summary of the diaries and tells the highlights from March to December in the assistants' own language.

March

By Janna Ouedraogo

March means beginning of the season at Skagen Fuglestation. This year's season started with four motivated volunteers - Roman, Cora, Lukas and me - living together in a lighthouse and counting birds the whole morning. We were soon accomplished by Rasmus, Mara and Chris who stayed for a longer time

plus Olli and Ragnar who came by for some days.

In the first weeks, we spent our mornings out together at Worlds End 3 for the migration count. We made the agreement that everyone who saw a lifer had to bake a cake. That was very nice as it brought us many cakes. One bird, we were all waiting for, was the Steppe Eagle (Steppeørn). It was resting not far south of Skagen and every day with better weather we kept our eyes open to find it. Unfortunately, it did not show up in March. However, besides daily of up to two King Eiders (Kongeederfugl) and Glaucous Gulls (Gråmåge), one of the many birding highlights was the Shag (Topskarv)! At this morning, Rasmus spotted a flock of 31 Shags (Topskarv). The biggest flock ever reported in Denmark. We were so excited that morning.

Sometimes, it was very cold out at Worlds End 3, but with winter suits and hand warmers we managed to

Volunteers prepare for new ringing tracks.

Photo: Skagen Fuglestation.

brave the cold. With these, the seats and the good station scopes it often still felt like luxury birding. Besides birdwatching, we were occupied preparing for the beginning of the ringing season. This meant cutting net lanes, setting up the nets and reading about moult. Ringing started in the middle of March and our first bird in the net was a female Blackbird (Solsort).

Sometimes, the weather did not allow the standardized migration counts. At a few days, the wind slowed down and the consequence was fog in the whole area. On such days, Roman and I did fog-counts. We made a competition who could find more bird species from inside the house (lighthouse included). At one of these days, Cora, Roman and I walked up to the tower. There, we were surprised by the sun shining in our faces- we were above the fog and really enjoyed the view. For some other days we had snow and ice around. We rode our bikes through the snow to Flagbakken and watched out for raptors. There was snow on the beach, snow on the road and in the bushes. The atmosphere was very nice there and we could see two Cranes (Trane) and Buzzards (Musvåge).

Some nights, we were out for night catching. One night, the catchers were around some horse fields and spotted Woodcocks (Skovsneppe). During this time, Rasmus and I had an exciting table tennis match, another main activity of this March. When the others got back, they told us the story of agent Simon rolling under a fence - but he was not fast enough for the Woodcocks so we had no bird to ring.

We also spent some time teaching each other our languages. There we learned funny words as Vink (Finch in Dutch) or Schmetter Schlag (German word for a smash in table tennis) and how to pronounce Ride (Kittiwake) in Danish.

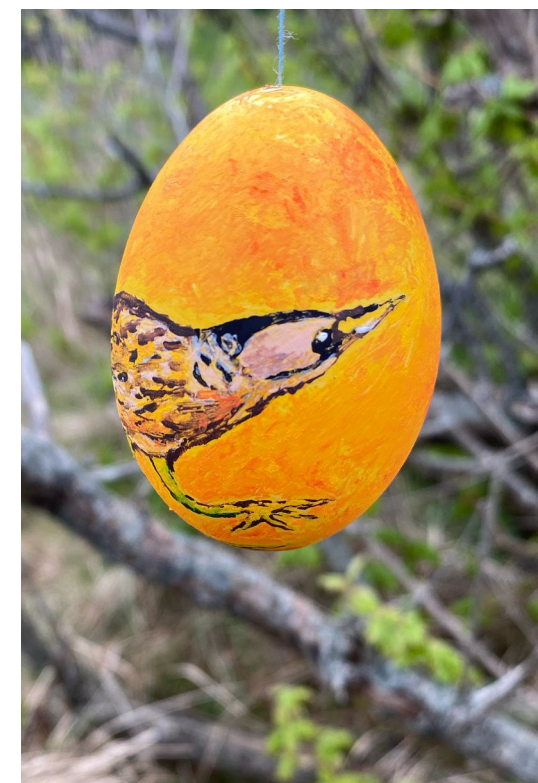
The month and with that my time in Skagen ended with a campfire in the lighthouse garden. The March was filled with nice birds, fun group activities and lots of learning.

April

By Rasmus Matthiesen-Juhl

Where to begin? April was a very nice and "hyggelig" month at Skagen Fuglestation. The snow melted, and

the sun started shining again. The sun made it possible for us to bike downtown to get ice creams a couple of times. The 1st of April is the day of April Fool's pranks. Simon made us think that we were going to Frederikshavn where a dead Sperm Whale (Kaskelothval) suddenly appeared. Our task was to assist the people down there, and we had to wear a lot of fun clothes. I can guarantee you that Simon is already planning his next April Fool's prank. April is also the month of the yearly "blowing eggs" (puste æg) tradition at Skagen Fuglestation. It was a fantastic evening, and we painted some really beautiful eggs. I painted an Alpine Swift (Alpesejler), but everyone mistook it for a Barn Swallow (Landsvale) or even a Golden Eagle (Kongeørn). The other guys painted some beautiful eggs - myself, not so much.

Easter is celebrated by painting blown eggs, here with a Bittern.

Photo: Skagen Fuglestation

The ringing at Kabeltromlen was disappointing in terms of numbers. We only managed to get about 500 birds. On the other hand, there was a good migration of birds of prey and several rarities visited Grenen. We were delighted to see visits from Black-winged Kite (Blå Glente), Steppe Eagle (Steppeørn), Booted Eagle (Dværgørn) and Lesser Spotted Eagle (Lille Skrigeørn).

We had a highschool class visiting us at the ringing station at Verdens Ende 3. I told them about why we count the birds and how we do it. They were also very curious about rare birds, and luckily we found the Black-winged Kite (Blå Glente) a few days before, so we could show them some very nice pictures Knud Pedersen took. The Black-winged Kite of course got celebrated with a nice glass of champagne and a delicious cake back at the station.

May

By Lucas Corneliussen

May in Skagen is when migration is at full volume, and 2025 felt especially charged, driven by strong west winds that stayed with us throughout the month. The wind shaped everything for the majority of the month. On days when it changed, both the “obs” and ringing produced brilliantly as birds simply appeared where they weren’t supposed to be. Between morning observations, CES mornings, and a steady stream of visitors, the month carried the classic Skagen feeling that any day could turn historic.

It did, immediately! May 1 delivered an Oriental Honey Buzzard (Tophvsevåge), the first record for Denmark. The station atmosphere flipped from routine to electric, and the sighting set the tone for what followed: a month where “rare” stopped feeling rare. Two days later, May 3 brought the “Battle of Towers,” a day of friendly competition between the various Scandinavian bird observatories, where we ended with an impressive 81 species.

Skagen in May is also as much about people as birds. The month was full of strong teamwork and constant motion around the station—Cora Köberle, Tue Baaner, Simon Sigaard Christiansen, Andrew Jacobs, Rasmus Matthiesen-Juhl, Viggo Larsen, Hans, Jeppe Overgaard and Jørgen Hulbæk, Olli Lilja, Janna Ouedraogo, Lisa Vergin, and Lauren Homan, alongside myself. A French film crew arrived as well, turning ordinary station moments into scenes and reminding us how unique this place looks from the outside. Nets in the dunes, scopes on the horizon, everyone running on early mornings and adrenaline.

Raptors became a defining theme. Black-winged Kites (Blå Glente) were present on many days, even producing multiple individuals, giving us repeated chances to watch them hover above the landscape. Even more surreal was the run of “big” eagles: Lesser

Morning atmosphere at the Kabeltromlen – ringed birds are released.

Photo: Skagen Fuglestation.

Spotted Eagle (Lille Skrigeørn), Imperial Eagle (Kejserørn), Steppe Eagle (Steppeørn), Booted Eagle (Dværgørn), and others that the raptor watching into constant double-checking and repeated “are you on it!?” calls down the line.

CES also began this month and meant relentless early wakeups, a steady grind that always paid off in experience and rhythm, even when sleep was in short supply. Mid-month brought one of the biggest single-day numbers: May 10’s Bird Race reached 142 species, a sprint of logistics, fast decisions, and constant communication. Then on May 19, we logged a high count of Hawfinch (Kernebidder) 153, a day that felt like Skagen showing off.

The back end of the month stayed busy beyond the birds. Naturmødet in Hirtshals added a broader conservation energy. Towards the end of the month, a Cetti’s Warbler (Cettisanger) was caught on May 27, a first for Denmark, just days before the Skagen Fuglefestival. The month closed with the Skagen Fuglefestival on May 30, a fitting finish for a May defined by movement, rare birds, and the feeling that the station was at the center of something larger than itself.

June

By Cora Cöberlie

June is not a month most birders think of when they’re on the lookout for rare birds. For most of Denmark, they might be correct about that, but Skagen is a little special. We bid farewell to the vast majority of our southern visitors disembarking the birding rollercoaster that embodies Skagen. As mentioned in the last month report, May was an amazing and record-breaking month, but that didn’t stop June from standing out in its own ways.

On June 1st, we volunteers exclaimed “We like June, June is good.” It was a gross oversimplification of how we felt about the first day of the true summer season, and what we had ahead of us. I’ll start with some of the rarer birds in our ringing programme: On this day, we caught both Greenish Warbler (Lundsanger), a fourth for the station, and Common Rosefinch (Karmindompap). Throughout the month, we also caught another Blyth’s Reed Warbler (Buskrørsanger),

the fourth for the bird observatory, just a week after the one in May and Siberian Chiffchaff (Sibirisk Gransanger). Catching rare birds like these ones are really cool for us ringers, but more importantly scarcely caught birds provide us with great scientific opportunity to study wing formulae, moulting, plumage, and even taking DNA samples.

Some of these less common birds mentioned are usually caught annually, but for species caught so infrequently at Skagen we can count them on one hand, it’s fair to ask the question why we are now catching more of these species now than in previous years? There are a few reasons, down to changes in the climate and particularly, specific wind patterns that blew vagrants in our direction. In any given season, it’s also expected that many vagrant passerines go by unnoticed as they, either, don’t fly into our nets or are simply just silent as vagrants tend to be. For us to catch one is edging on extreme luck.

Though we did have our fair share of excitement in June, there was also lots of downtime to fill as the seasonal projects came to a pause. We the volunteers went back through all of the data from the season and verified it, corrected it so it could be published. We also used the spare time to brush up on our moulting strategies, especially for more difficult species such as Lesser Whitethroat (Gærdesanger). While we could, we also spent lots of time going to Grenen and Nordstrand for some night catching. We focused mostly on Common Ringed Plover (Stor Prøstekrave), of which we ringed a record number of chicks and adults for the observatory. We hoped that later on in the season, a survival rate for chicks reared on the beaches near Skagen could be calculated.

Overall, though June is generally considered a quiet month by many Danish birders, the volunteers and local birders and twitchers of Skagen knew very well that the month of June could bring a few decent surprises, as well as chances to start up pet projects for the station to fill up our time,

*Ringling of Barn Owls south of Skagen
Photo: Skagen Fuglestation*

July

By Hanelie Sidhu

Half of July is outside the standardized ringing and counting season, which gave us the opportunity for some excursions and other activities. The first of July was a rather full day, with a short ringing session in the morning, we closed the nets rather early because Jørgen took us on a butterfly excursion to some good areas south of Skagen. I think the highlight was an egg-laying Alcon Blue (Ensiablåfugl), a rather early one, it was the first day in the season, that the species was recorded in the area. Maybe we found the first for the year. In the evening, we went for our first Nightjar catching of the year at Sandmilen. It was a successful night, with six new birds and one recapture from 2023!

Other activities in July were counting orchids with Inge and Knud, and several ringing trips: We ringed Barn Owls (Slørugle) from nestboxes of two farms south of Skagen and tagged Kestrels (Tårnfalk) with ICARUS tags. We were also allowed to ring Common Swift (Mursejler) chicks from nestboxes at Tues house! Hanelie had two moth traps outside, and we caught

quite a lot of species. Early summer is the high season for moths.

July brought some more highlights as a ringed Common Scoter (Sortand), Ringed Plover (Stor Præstekrave) chicks, which we caught and ringed, young Bluethroats (Blåhals) in the nets, the first ringed Storm Petrels (Lille Stormsvale) of the year, a Surf Scoter (Brilleand) on the sea and bread on the stick over a campfire with the Desholm family.

*Evening fun with guests and twist bread in Fyrhaven
Photo: Skagen Fuglestation*

The team changed quite a bit in July, as Cora, Tue, and Andrew from the spring team left, while Hanelie, who had arrived at the end of the spring season, stayed over the summer. For some weeks during July, Pauline and Emma stayed at the bird observatory before the autumn team slowly arrived. First Rose and at the end of the month also Sarah and Markus.

August

By Rosemary Fricke

We successfully turned the observatory into a quasi 24/7 station in August, starting off strong with a couple of Nightjars (Natravn) in the net just after midnight on the 1st of the month. We took this as a good omen, since it would be the first of many nights (approximately 1/3 of the total August nights) where we attempted to catch birds in the dark! When weather conditions were good, this meant setting up nets with speakers for both Nightjars (Natravn) in the wooded patch and Storm-petrels (Stormsvale) on the beach, the latter of which was successful in breaking the record for numbers caught in a season (4)! As well as this we took up the opportunity of increasing wader migration to go out with a hand net and torch to catch unsuspecting shorebirds resting on the beach. This was successful in unexpected ways, once with a Common Tern (Fjordterne), and another with a House Sparrow (Gråspurv). We also managed to convince Lars Bo Jacobsen to take us to Jerup for our most successful session, catching waders of the month, made extra dramatic by lightning over the sea while we worked. Keeping tabs on Great Snipe (Tredækker) observations being made on DOFBasen, we made the call to head down south in the last week of the month to fields where the snipe overnight, spotting a few on the first night and catching one (with professional help!) on the second!

During the day, both daily migration watch, and ringing were in full swing too at the observatory and work often involved a surprising amount of networking (haha!). More precisely, we spent spare time sewing nets up to be reused after normal wear, as well as incidents like a deer running through them (?!). We also rejigged the round setup at Kabeltromlen, clearing reeds and vegetation for a few new net locations. This month also marked the final CES visit to Cormorant Lake for the season, so after a strong day resulting in

72 new birds, we took down the nets, and brought back the equipment to the station.

*Ringling record, Long Tailed Tit.
Photo: Skagen Fuglestation*

In a marked difference to month preceding, life in the lighthouse was full, literally, with volunteers seemingly multiplying at the beginning of August. At our peak there were eight of us volunteers bustling about birding and working from the observatory every day, as well as visitors sometimes sleeping at Simon's home that would come to join in. Even in busy times, we were always having fun, even managing to fit in some games, a couple of movie nights, as well as an afternoon bowling session!

In a place like this, no day was ever the same, and no better way can this be demonstrated than by looking at the thousands of observations and records we've made, of the season moving along at its daily pace, that is to say, at the pace of the birds we see, flying into autumn.

September

By Sarah Partridge

September started off with a full crew changeover, except for me (Sarah). This month we said goodbye to some wonderful friends and welcomed some fantastic people, including our new long-term volunteers - Amira, Miles, Florian, and Gabriel - who were all new to the station. The start of the month brought slightly colder and wetter weather and some of our activities were cut short by rain. We insisted on continuing to open the Storm Petrel (Stormsvale) nets well into September, a bit late for these birds, and our determination was not rewarded as we did not catch a

single one in September, although we did see some very cool moths in our home-made moth traps. Some nighttime hand-catching excursions did prove successful, with one highlight being the flightless Red-throated Loon (Rødstrubet Lom). The nights grew longer, sometimes dimly lit with timid appearances of Aurora, and we were all happy to have some extra sleep with the later sunrises.

The shorter days brought more and more excitement at the ringing and migration counts, as many new species were appearing in larger flocks, ramping up autumn migration. The seawatching experts and the more experienced ringers happily exchanged knowledge as the ringing and counting teams changed every day. As the sun grew weaker and dragged itself along lower in the sky, the Fyr team remained productive as ever and maintained our routines, swimming every day in the cold sea, climbing the tower to watch many vibrant sunsets, and spending our evenings cozily in the apartment, cleaning our optics and studying the library books. We shared some meals with very friendly guests, including a kosher feast to celebrate Rosh Hashana.

Volunteers on a trip to Milesøerne with Simon S. Christiansen.

Photo: Skagen Fuglestation.

The crew enjoyed many birdwatching outings, with one particularly memorable afternoon at Råbjerg Mile. By the end of September, we had seen and trapped so many amazing birds, and we had all become very close with each other at Det Grå Fyr. We passed a very happy month of learning so much, being amazed by beautiful birds, and forming strong friendships with some of the most interesting, caring, and fun people I have ever known.

Sunrise at Worlds End in October.

Photo: Skagen Fuglestation.

October

By Florian Hatt

October in Skagen started with some rather calm and sunny days, which meant we could open the nets consistently and were busy ringing Blue Tits (Blåmejse). The Buckthorn bushes inland of Verdens Ende III were still full of Reed Buntings (Rørspurv), which gave us the hope of finding a rarer bunting. Indeed, we managed to hear and record a call of a Little Bunting (Dværgværling)! Besides birding, we also had time to do some bird-themed pumpkin carving, and the result then decorated the main courtyard outside the shop for the rest of October.

The international Euro Birdwatch was just around the corner, but the weather forecast was looking very bad. Stormy weather and rain prevented birds from migrating, so we could only count birds resting from the lighthouse in the afternoon. However, on the day after the storm had passed, there was a significant migration of passerines. Over the whole day, we ringed a stunning total of 742 new birds at Kabeltromlen! The big number was mostly made up of Goldcrests (Fuglekonge), which formed over half of all birds in the nets. Together with the ringing at Jennes Sø (129 birds) we got a total of 871 individuals; the most ever ringed on a single day in Skagen!

After that day, everyone was too tired to go night catching in the evening, but we did go out on other nights and were able to ring several Jack Snipes (Enkeltbekkasin) and Woodcocks (Skovsneppe). We also had time to do some gull watching in the harbour and checked for rare species but without success.

Some special tasks included two “Fulmar Walks”. This involved walking from Gammel Skagen to Grenen and collecting dead Fulmars (Mallebuk) for a study on marine plastic. We were only successful on the second walk where we collected one Fulmar (Mallebuk) and even a Little Auk (Søkonke). Another fun task was the NOVANA Count - Denmark’s national waterbird count, where we counted all the resting waterbirds at different locations around Skagen. Not on this day but a very nice waterbird was a resting White-billed Diver (Hvidnæbbet Lom) in breeding plumage not that far from the shore some days later. We also had a big day of auk migration, with over 10,000 Razorbills (Alk) in one morning!

Waxwings on the move in October.

Photo: Skagen Fuglestation.

But we did not only see many nice birds in Skagen, we also went to Frederikshavn to see the long staying Kentish Plover (Hvidbrystet Præstekrave). We were also delighted by the arrival of many Waxwings (Silkehale). But the biggest highlight for many Skagen birders was undoubtedly the Dusky Warbler (Brun Løvsanger) that we were able to catch and ring at Kabeltromlen. Other exciting eastern rarities were Siberian Chiffchaffs (Sibirisk Gransanger) and a Pallas's Leaf Warbler (Fuglekongesanger)!

November

By Miles Scheuering

In November, the weather got colder and the tourists left, but the good birds continued. There were several late Western House Martins (Bysvale) that occurred through the first half of the month. On 2 November one was seen at the migration count along with a Grey Phalarope (Thorshane). In addition to the rare birds, we also enjoyed good numbers in the ringing, with 200 Blue Tits (Blåmejse) ringed at Kabeltromlen on 3 November. On 4 November, Florian spotted a 1K Glaucous Gull (Gråmåge) loafing on the beach during the migration count at Worlds End 3.

We had our last volunteer change of the season, János Schadl arrived on 5 November, and Mara Glane left on 9 November (we were very sad to see her go). János wasted no time upon arriving, he found a Pallid Swift (Gråsejler) at Nordstrand on his first full day! The individual was incredibly confiding, swooping just over the heads of the observers and providing stunning, up-close views. On 7 Nov, Florian found a Richard’s Pipit (Storpiber), but Anton Møbjerg Toft, our DOF Ung intern, left after his “Praktik” week. We greatly enjoyed having him here and showing him around the station! A late Garden Warbler (Havesanger) was ringed at Kabeltromlen on 8 November, and later that day a Yellow-browed Warbler (Hvidbrynet Løvsanger) was found at Nedermose. Originally reported as a Hume’s Leaf Warbler (Himalaya-sanger), Florian proved prophetic when he proclaimed “good, then we can find humes on our own.” Just two days later, on the evening of 10 November, Florian found a Hume’s at Stald Grenen! After missing the Dusky Warbler (Brun Løvsanger) caught in the ringing, Simon found his own at Nedermose on 9 November. In addition to the Hume’s on 10 November, Amira officially received her C-license for ringing, and we caught a gorgeous Water Rail (Vandrikse) at Kabeltromlen. Rain set in for several days, but on 13 November, Florian, János, and Amira persevered to do complete a migration count and ended up seeing a diver (Lom) grand slam! This consists of all expected diver species other than Pacific Diver (Stillehavslom) (Red-throated Diver [Rødstrubet Lom], Black-throated Diver [Sortstrubet Lom], Great Northern Diver [Islom], and White-billed Diver [Hvidnæbbet Lom]).

János was the first to don a boiler suit on 14 November, and within a few days almost everyone was wearing them. Though guests dwindled this month, we enjoyed several visits from Lise's family and friends, including Mathilde Lundt Larsen, Lise's girlfriend. Her and Lise made a delicious banana cake for Lise's birthday on 18 November, one of several tasty cakes we enjoyed this month (also: apple galette, pumpkin pie, and chocolate torte). Florian and János spotted three Smew (Lille Skallesluger) during the migration count at Nordstrand on 19 November, the only ones seen at Skagen this fall. Knud Pedersen spotted a pod of orcas (Spækhuggere) during the migration count at Worlds End 3 on 21 November, and the whole crew was able to see them. Other mammalian highlights this month included a polecat (Ilder) spotted by Amira at Batterivej on 16 November, and an otter (Odder) I spotted at Flagbakken on 20 November.

*Sea snails are collected for environmental analysis.
Photo: Skagen Fuglestation.*

After carefully timing the tides and weather, we collected sea snails for researchers from Aarhus University from the rocks near the lighthouse. November 27 was the American holiday Thanksgiving, so we put together a feast to celebrate. As the season wound down, we still enjoyed good totals at the migration count, including 1200 Kittiwakes (Ride) and 2300 Razorbills (Alk) on 21 November, 2000 Kittiwakes and 2000 Razorbills on 22 November, 394 Red-throated Divers and 3 Cranes (Trane) on 29 November, and 760 Red-throated Divers and 1397 Guillemots (Lomvie) on 30 November.

December

By Amira Neuseibeh

Whilst we volunteer (Florian, János, Lise, Miles and Amira) only remained in Skagen for the first week of December, we tried to fit in as much birdwatching as possible, alongside all the cleaning and sorting that needed to be done. The standard observation and ringing periods had ended but we still went out seawatching whenever the weather was good. A highlight was breaking the record Autumn high count for Guillemots (Lomvie) at World's End 3 with 2497 migrating past in four hours on the 1st of December.

Simon also took us on a fun day out to visit lots of the harbours and beaches in the area as an end of Autumn season treat. Florian and János gave presentations about identifying small and large gulls the night before so that we were all extra prepared to spot any rare gulls which might be lurking within the gull flocks. Unfortunately, no Iceland (Hvidvinget) or Glaucous Gull (Gråvinget Måge) appeared but we enjoyed spotting the big flocks of geese and twitching the Kentish Plover (Hvidbrystet Præstekrave) in Frederikshavn in the last 10mins of daylight. It was such a fun day overall with so many different species (59 in total!) including a variety of waders, lots of Little Grebe (Lille Lappedykker) and two Kingfishers (Isfugl) which are all birds we rarely see in Skagen.

We also made sure to get in the Christmas mood. I collected a small tree from the woods to have as our Christmas tree, and it took center stage in the living room where we decorated it with shiny paper stars and fairy lights. It was lovely hosting a Christmas party in the lighthouse where we invited all the local birdwatchers, feasted on traditional Danish Gløgg and Æbleskiver, and played some games.

Some impressive teamwork meant that the cleaning and sorting of the observatory was much less painful and much more efficient than we expected. We had a relaxing final few days with a trip to the bakery, the harbour for some gulling and some walks to our absolute favorite observation spot at World's End 3. What a brilliant Autumn it has been, with the most terrific people, and in the most fantastic place!

DOF UNG ramte plet med april-lejr i Skagen

Af Frederik Busk

April, april, den gør hvad den vil

Væbnet med kikkerter, teleskoper og kameraer drog godt 40 unge håbefulde fuglekiggere mod Skagen mandag den 14. april. I år blev der satset på aprils tidligere og mere massive fugletræk, end det som typisk kendetegner Skagen i maj, hvor DOF UNG normalvis drager på forårslejr. Et sats som skulle vise sig at bære gode fugle med sig. Allerede på toget mod Skagen Station steg forventningerne til de næste fem dage, da en Blå Glente, en Skagen - i april - specialitet, blev rapporteret syd for Skagen ved Hulsig Hede. Med

husly i Rævehytten og to udlejede huse, kunne vi gå i seng og drømme om, at selvsamme fugl ville kunne opleves udtrækkende fra Grenen næste morgen. Tirsdagen bød på action fra start, da den Blå Glente blev genfundet ved dagry af de første DOF UNG'ere på vej mod Nordstrand. Gudskelov var udlejningscyklerne hentet i løbet af ankomstdagen forinden, og selv de knap så morgenfriske kunne få glæde af fuglen som musede, i en lang periode frem og tilbage lige nord for Batteriskoven. Tænk sig, dagen havde peaket, og klokken var ikke engang 7. Herefter

Der observeres fra Flagbakken.

Foto: Jakob Jensen Ræbild

*Dværgørn lys form, Batterivej, 17. april 2025.
Foto: Torben Nielsen.*

tog de fleste på, hvad der reelt havde været på programmet, nemlig en morgenobs, inden at vi omkring middag søgte mod dels Pælebakke Klit og Flagbakken. En godkendt start på turen, som udover Blå Glente også bød på mange Sorte Glenter, Fiskeørne og kærhøge. Onsdag blev sparket i gang med morgenobs fra Grenen med blandt andet Gråmåge, Spækhugger og udtrækkende rovfugle, hvor også flere fik set eller genset den Blå Glente. Dagen afsluttedes med et talrigt rovfugletræk fra Flagbakken, blandt andet med en tidlig Lærkefalk, Dværgfalk og Vandrefalk. Om torsdagen var der ingen som kunne have gættet, at dagen ville ende med at blive turens højdepunkt. En tæt tåge havde lagt sig i løbet af natten, og fra morgenobsen på Nordstrand kunne man næsten ikke se havet til sidst. Alt tegnede på en hviledag, men en håndfuld trodsede udsigterne over middag i håb om en ketchup effekt fra Flagbakken senere på dagen. Det skulle vise sig at være klogt. I løbet af eftermiddagen væltede det ind med rovfugle, og det var svært at holde styr på både trækkende og returtrækkende individer. Heriblandt en fugl på vej vest om Flagbakken som først blev kaldt som Fiskeørn, så Fjeldvåge, indtil Jens

proklamerede, at fuglen havde hvide vinger med sort bagkant! Hele flokken sprintede mod nordsiden af bakken, hvor en lysfarvet Dværgørn sås i en stor skrue med rovfugle over Gl. Skagen. Fuglen blev meldt over Zello og nydt af mange, også da den heldigvis kom på returtræk og fløj sydover mod Hulsig Hede. En fantastisk oplevelse, som blev fejret med pizza på Flagbakken, som traditionen foreskriver. Da turlisten blev gjort op lørdag, kunne vi se tilbage på en fantastisk tur med imponerende 156 arter.

*Uden mad og drikke duer heltene ikke.
Foto: Amanda Johannisson.*

DOF Nordjylland på Skagen Fuglefestival

Af Gitte Holm, formand for DOF Nordjylland

En grå og let halvvåd majmorgen omkring kl. 07.00 sætter jeg mig ind i min kassebil. Den er pakket til bristepunktet. Bag i bilen ligger en pavillon, borde, stole, udstoppede fugle, roll-ups, bannere og et væld af brochurer – og ikke mindst det vigtigste: en madrass. Jeg skal nemlig overnatte i bilen.

Destinationen er årets Fuglefestival i Skagen, hvor et hold står klar til at hjælpe med at bygge vores stand på Skagen Fuglestations standplads. Naturbutikken bliver vores nærmeste nabo, og snart er scenen sat for endnu en begivenhedsrig festival fyldt med gode oplevelser, glade mennesker og spændende fugle.

Det går hurtigt med opbygningen. På under en time står pavillonen klar, og bordene bliver fyldt med materialer, som engagerede frivillige og bestyrelsesmedlemmer kan dele ud af med lind hånd. Her ligger foldere med vejledning til at bygge redekasser i mange forskellige udgaver, foldere om fuglesang og om de fugle, der hvert år trækker hele vejen til Afrika. Der er også materialer målrettet børn – blandt andet om otte fugle, der er gode at lytte til, og otte fugle, der er gode at holde øje med i naturen. Og selvfølgelig vores egen folder, der fortæller om DOF

Nordjyllands lokalafdeling og de mange aktiviteter, vi tilbyder medlemmerne.

Nu er vi klar til tre hyggelige festival dage, hvor fuglevenner i alle aldre mødes, udveksler historier, deler viden og – ikke mindst – taler om fugle.

I løbet af formiddagen dukker folkene bag årbogen Nordjyllands Fugle op. De står klar til at uddele deres nye årbog til abonnenter og andre interesserede, og også årbogen fra Skagen Fuglestation finder vej til bordet i vores stand.

Vi har også et godt tilbud med til festivalens gæster - mulighed for at blive medlem af DOF til halv pris det første år. Det giver mange gode snakke i løbet af dagene, og også nye medlemmer, der får lyst til at være en del af fuglefællesskabet.

Da festivalen var slut, og standen igen var pakket sammen, gik turen hjemad i den samme kassebil – nu med lidt ekstra bagage: gode oplevelser fra tre hyggelige dage i fuglenes tegn.

Klar til åbning af Skagen Fuglefestival.

Foto: Knud Pedersen.

Fra gæst til medspiller

Af Karen Marie og Søren Leth-Nissen

En morgen ved Kabeltromlen

Klokken er lidt over elleve ved Kabeltromlen. Ringmærkningen er slut for i dag, og de unge frivillige er gået tilbage til stationen for at indtaste data. Karen Marie og jeg bliver siddende lidt endnu i vores campingstole. Vi har været oppe siden klokken halv fire og er trætte på den gode måde. For en time siden kom en voksen Havørn lavt ind over klitten og slog brat op, da den opdagede os. Nu sidder vi bare og nyder stilheden.

Pludselig dukker to Havørne op over os. De flyver i samme retning, men kredser samtidig rundt om hinanden og forsøger at gribe fat i hinandens ben. Et øjeblik låser de klørerne og styrter ned, før de slipper og fortsætter. Den slags øjeblikke er svære at forklare for andre, men de forklarer meget godt, hvorfor vi bliver ved med at vende tilbage til Skagen.

Første møde med fuglestationen

Vi er to fuglekiggere fra København, som nu på sjette år er taknemmelige for at få lov til at bo en uge eller to i gæstelejligheden i Det Grå Fyr i Skagen. Da vi første gang satte kursen mod Skagen i 2020, var vi både spændte og lidt nervøse. Vi følte os bestemt ikke særlig kloge på fugle, og selv om vi havde læst stationsforstander og naturformidler Simon S. Christiansens informationsbrev flere gange, havde vi svært ved at forestille os, hvordan en uge på fuglestationen egentlig ville være.

Vi havde på forhånd sagt ja til at være en del af madkollektivet med de unge frivillige i lejligheden ved siden af, og da vi ankom, blev vi modtaget med varm mad og invitation til aftenmødet.

Aldersbestemmelse af Kvækerfinke ifm. ringmærkning ved Kabeltromlen. Rosa Hicks og Karen Marie Leth-Nissen, 27. september 2024.

Foto: Søren Leth-Nissen.

Aftenmødet

Aftenmødet er stationens daglige samlingspunkt. Her gennemgår Simon og de frivillige dagens observationer og planlægger næste dags aktiviteter. Vejrudsigten spiller en stor rolle. Kan der ringmærkes? Hvor skal der laves træktællinger? Hvem går hvor? Simon fordeler rollerne, så både ringmærkning og observationsposter er bemandede. Her har gæsterne også deres chance. Man kan melde ind, hvad man gerne vil være med til næste dag og tilbyde hjælp til praktiske opgaver. For som gæst opdager man hurtigt, at man faktisk kan bidrage.

Små opgaver gør en forskel

I sæsonen har stationens frivillige rigtig travlt. De åbner net før solopgang, ringmærker og tæller fugle efter videnskabelige protokoller, indtaster data, reparerer udstyr, skriver blog og holder guidede ture. Her kan gæster hjælpe med mange små ting - et lift til stationen, en tur efter indkøb, ekstra madlavning eller andre praktiske opgaver. Behovet varierer fra hold til hold. Nogle gange er det kørsel, andre gange madlavning eller bloghjælp. For os er det en god måde at give lidt tilbage på, for vi får meget ud af at være en del af fællesskabet.

Spurvehøg ringmærkes ved Kabeltromlen, 16. september 2025.

Foto: Søren Leth-Nissen.

Batmobilen

Allerede på vores første uge kørte Simon os rundt i sin sorte Ford Mondeo – af de unge frivillige døbt “Batmobilen” – ud til steder, vi aldrig selv ville have fundet. “Det er ofte på de grimme steder,” sagde han, “at man ser fugle, man ikke ser hver dag.” En dag standsede han pludselig bilen og bad os kigge ud over landskabet. Vi så ingenting. Karen Marie spurgte forsigtigt, hvordan fuglen så ud. Simon beskrev den, så vi kunne forstå det, men vi så stadig ikke noget. Vi kørte videre. Pludselig bremsede Simon, satte bilen i bakgear og rullede tilbage til præcis samme sted. Og dér, øverst på en lille busk, sad vores første Sortstrubet Bynkefugl og sang.

Den blå tønde

En anden morgen stod Søren med kikkerten og var sikker på, at han havde fundet en Fjeldvåge. Men han havde taget fejl flere gange i løbet af ugen og tøvede derfor lidt. Simon kiggede længe i teleskopet og sagde så roligt: “Det er en blå tønde. Skyldet op i klitterne. Jeg kan godt forstå, du ser den som en fugl.” Der blev ikke grin. Det, der kunne have været en pinlig situation, blev i stedet en læringsituation.

En Stenpikker i laboratoriet

En forsommeraften havde to af de frivillige sat en lille fælde op bag fyret i håb om at fange en Stenpikker. En gik i fælden, og vi fik lov at gå med i laboratoriet for at ringmærke, fotografere og registrere fuglen. De to unge frivillige var tydeligt begejstrede – ikke fordi de havde “fanget noget”, men fordi de fik lov at arbejde med fuglen og registrere den korrekt. Da fuglen blev sat fri bag fyret, løb de - begejstrede over oplevelsen - rundt i græsset og fulgte den med blikket.

At blive en del af arbejdet

Da vi kom første gang, kunne vi knapt kende forskel på en Duehøg og en Tårnfalk. Søren købte et kamera for at kunne dokumentere fuglene og identificere dem hjemme ved køkkenbordet. Billederne var ikke imponerende i starten, men de hjalp. Med tiden er kameraet blevet et vigtigt redskab til at dokumentere observationer, og nogle gange kan billederne også bruges på stationens blog.

Karen Marie er siden begyndt at uddanne sig som ringmærker og deltager nu i ringmærkning både i Skagen og i København. At gå ud før solopgang i

waders og åbne nettene ved Kabeltromlen, høre fuglene vågne og tage runderne for at se, om der sidder fugle i nettene, er noget helt særligt. Fuglene bliver taget forsigtigt ud, ringmærket, målt og vejret, og alle data noteres præcist. Det er små øjeblikke, men de bliver til viden, som forskere senere kan bruge til at forstå fuglenes træk.

Derfor vender vi tilbage

Fuglene var det, der trak os til Skagen første gang. Med årene er det også blevet fællesskabet – med de unge frivillige, med Simon og med de mange mennesker omkring stationen – som gør, at vi bliver ved med at vende tilbage. Hver gang vi kører mod nord, glæder vi os til endnu en uge i Det Grå Fyr.

Stenpikker, Sælbunkereren, 17. september 2025.
Foto: Søren Leth-Nissen.

From Guest to Contributor

For several years we have had the privilege of staying in the guest apartment at Skagen Bird Observatory for one or two weeks at a time. When we first arrived in 2020 we were enthusiastic but inexperienced birdwatchers. Through daily interaction with the station staff and volunteers we gradually gained insight into the work carried out at the observatory. Participating in ringing sessions, migration observations and evening meetings gave us a deeper understanding of how systematic monitoring contributes to research on bird migration. The atmosphere at the station is characterised by cooperation, patience and respect for both birds and people. Over time our role changed. We arrived as guests but gradually became more involved in the life around the observatory. Karen Marie has since begun training as a licensed bird ringer, and photography has become an important way for us to document our observations. For us, the weeks at Skagen Bird Observatory combine learning, nature experiences and a strong sense of community.

Ringmærkning ved Kabeltromlen.

Leona Gottschalkson, Simon S. Christiansen, Karen Marie Leth-Nissen og Hanelie Sidhu.
16. maj 2022.
Foto: Søren Leth-Nissen.

Mit forår på Skagen Fuglestation

Af Tue Baaner, frivillig på Skagen Fuglestation

Rødrygget Tornskade efter ringmærkning,
Foto: Andrew Jacobs.

Der findes steder, hvor naturen taler højere end mennesker, Skagen Fugle-station er ét af dem. I foråret 2025 tilbragte jeg tre uforglemmelige måneder som frivillig feltassistent på Danmarks nordligste punkt, hvor fugletrækket er så levende, at selv stilheden fyldes med vingeslag. Sammen med unge fra hele verden blev jeg en del af et fællesskab, der hver dag stod op før solen for at møde naturens rytme med teleskoper, net og nysgerrighed.

Her vil jeg tage dig med bag kulisserne på ringmærkningens præcision, træk-optællingen og de øjeblikke, hvor en sjælden fugl i hånden kan få hjertet til at slå lidt hurtigere. For Skagen Fuglestation er ikke bare et sted – det er en oplevelse, en læring og en kærlighedserklæring til fuglene og deres rejse.

Fugle helt tæt på

Den første fugl du får i hånden, glemmer du aldrig, min var en 1K Club-winged Manakin fra tågeskovene i Ecuador. Alligevel blegner minderne om eksotiske fugle og farverige fjer i kontrast til dem om en lille, grå, forpjusket og aldeles ordinær af udseende fugl, dog utrolig sjælden!

Ringmærkning på Grenen giver en enestående mulighed for at komme tæt på fugletrækket – tættere end noget andet sted i landet. Du vil undervejs bidrage til uundværlig dataindsamling, samtidig med at ens egne kompetencer vokser til højder, man næppe kunne drømme om. Under opholdet oplevede jeg stor personlig udvikling, og de erfaringer og viden, jeg tog med videre, er guld værd. Ikke nok med, at man hver dag har privilegiet til at arbejde med alle de forskellige fugle, lige fra sangere til rovfugle, så kan det også ske, som det gjorde for mig, at du en dag finder dig selv stående med en meget sjælden fugl i hånden.

Efter mange tidlige morgener, hvor vi havde været oppe længe, før solens første stråler kom frem over horisonten, skete der noget helt utroligt. Vi fangede og ringmærkede Danmarks første Cettisanger. Den glæde og spænding, der brusede gennem holdet og de tilstedeværende, var helt magisk. Når man ringmærker på Skagen Fuglestation, går drømme i opfyldelse.

Træk optælling ved Verdens Ende

Mens ringmærkningen foregår tæt på jorden, foregår trækoptællingen med blikket rettet mod himlen. Skagen anses oftest som et "birders paradise." Det skyldes alle de tusindvis af fugle, der hvert år lægger vejen forbi Grenen på ruten mod deres yngle- eller overvintringspladser. Skagen spiller altså, grundet sin geografiske placering, en central rolle i fuglenes årlige træk. Det betyder, at Grenen er et oplagt sted at monitere trækket for os fugleentusiaster.

Hvis du en forårs- eller efterårsmorgen skulle bevæge dig ud mod spidsen af Grenen og kigger op i klitterne, vil du se de frivillige fra Skagen Fuglestation sidde hævet over terrænet med teleskoper peget ud over havet. Det er netop her, ved Verdens Ende, at den daglige optælling af trækfugle foregår. Hver morgen bliver hver eneste fugl, der passerer Verdens Ende, skrevet ned med angivelse af, hvilken retning den fløj. Derigennem kan man sammenligne med data fra foregående år og danne sig et overblik over de enkelte arters udvikling samt det samlede antal af trækfugle.

Træktælling ved Verdens ende.

Foto: Tue Baaner.

Når de første solstråler rammer dine kinder, og store flokke af finker bevæger sig i himmelrummet over dig, føles det som at træde ind i et eventyr. Fugletrækket i Skagen er en oplevelse ud over det sædvanlige, og noget enhver natur-interesseret burde have på sin bucket-liste. For det handler om mere end bare fugle. Her får man lov til at opleve naturens cyklusser fra forreste række, hvor en usynlig kraft og et løfte om varmere vejr trækker fuglene mod nord, og vi får æren af at følge deres rejse.

Midt i denne strøm af liv kan man også være heldig at få et nyt kryds i bogen. Det var i hvert fald tilfældet for mig. For mellem de store flokke af våger, finker og Sortænder gemmer der sig ofte overraskelser – fugle, man som ung fuglekigger, kun har drømt om at se.

Min første morgen som observatør står stadig klar i min hukommelse. Der var stille, bølgerne vuggede, og tusindvis af Sortænder lå til rast, og blandt dem svømmede de to smukkeste Konge-ederfugle. Vores fokus gik dog hurtigt fra vand til himmel, da en Blå Glente brød frem fra de skiftende skyer. Minder der brænder sig fast i ens sind for evigt.

Blå glente, Grenen 2025.

Foto: Tue Baaner.

Sammen om fuglene

Sjældne fugle og tidlige morgner er ikke det eneste du som frivillig på Skagen Fuglestation kommer til at opleve. I min tid på stationen oplevede jeg, hvordan vi frivillige blev knyttet tæt sammen, og der opstod et fællesskab, som ikke kan findes andre steder.

Som ung fuglekigger kan det være udfordrende at finde andre jævnaldrende med samme interesse. Fuglestationer er en oplagt måde at danne relationer med andre ligesindede unge på. Her får man muligheden for at udveksle erfaringer, historie og interesser med mennesker fra hele Verden, og de relationer, der bliver dannet, kan være livslange.

Naturen og fugle er efter min mening bedst nydt sammen. Oplevelser er altid sjovest, når man deler dem med andre. Derfor er det fantastisk, at man på Skagen Fuglestation altid kan værre sammen om de vilde observationer og de nogle gange meget kolde morgener.

Skagens skjulte skatte

Som jeg allerede har nævnt, er Skagen området helt fantastisk, når det kommer til at kigge på fugle. Derfor var det også svært ikke at tage ud igen, når de daglige opgaver var ovre. Om turen gik til Flagbakken eller til spidsen af Grenen, gav disse ture rod til en helt masse gode oplevelser og observationer. I hede- og rørskovsområdet omkring fyret begav vi os oftest ud på eventyr med kikkert i hånden. Her kunne vi både se rovfugle på træk, og ved stranden fandt vi sjældne måger og andre havfugle. I rørskovene observerede vi Drosselrørsanger, Lille Rørsanger og Buskrørsanger, så det var altid spændende at komme afsted, da man aldrig vidste, hvad der ventede én derude.

På hederne omkring Skagen kunne man luske sig rundt mellem hugorme og rådyr på jagt efter diverse fugle. Oftest så vi lavt flyvende ugler og kærhøge, og det var ikke unormalt, at det var Steppehøgen, der gled rundt mellem de lave klitter. I de små buske sad tornskaderne på udkig. Vi så både Stor Tornskade og Rødrygget Tornskade, men den dag, hvor vi så Rødhovedet Tornskade jage insekter i aftenlyset, kan nok næppe toppes.

Pomeransfugl, Kandestederne 2025.

Foto: Tue Baaner.

Flagbakken var også en af de steder, vi oftest besøgte. Her sad vi især med søgende teleskoper og blikket rettet mod skyerne. Rovfugletrækket er netop her helt i top, og vi så både Steppørn, Dværgørn og Lille Skrigørn i området. Et par af de frivillige blev også belønnet for deres ihærdighed med en fantastisk observation af en Kejserørn. Meget kan man sige, men sjældne rovfugle finder man flest af i Skagen.

En af de oplevelser, der virkelig gjorde et indtryk på mig, var mødet med den smukke Pomeransfugl. Det var en fugl, vi havde snakket meget om på stationen, så da der kom en melding ud på Zello, skulle vi bare afsted.

Vi fandt fuglen fouragerende på en mark i det sene eftermiddagslys, og efter at have tilbragt et par minutter med at betragte den fascinerende fugl, satte jeg mig i kanten af marken med kameraet klar og ventede, og som det oftest sker, kommer det gode til dem, der venter. Fuglen kom efter lidt tid helt ind på få meters afstand. Det var en af de vildeste oplevelser at få lov til at nyde fuglen så tæt på. Så er det jo også altid lidt federe, når kameraet er med.

På jagt efter øjeblikke

Selvom meget af tiden blev brugt i Skagen, kunne vi ikke lade være med at se, hvilke eventyr der gemte sig andre steder, og mange af turene gik også væk fra stationen.

En af turene gik ned i landet til området omkring Lille Vildmose. Vi var på udkig efter en lang række forskellige arter, og som altid lykkedes det at se nogle, mens andre ikke var til at finde. Kirkeuglen var dog en af de arter, vi fandt, og sikke en oplevelse. Det er en speciel følelse at se sådan en fugl. Glæden over observationen er overvældende, dog blandet med en vis tristhed over den udvikling bestanden har set og håbet om, at vi stadig har dem i landet om nogle år.

En anden tur gik over havet til Hirsholmene, hvor vi besøgte den lokale ringmærker og blev introduceret til hans vigtige arbejde med ynglekolonierne på øen. Derudover brugte vi tid på at udforske og kortlægge øens småfugle samt nyde synet af de smukke Tejster, der yngede mellem stenene på molen. Der falder en ro over sjælen, når solen går ned over et stille hav til lyden af Tejsternes fløjtende kald.

Når man virkelig har fugl på hjernen, render man på et tidspunkt ind i et problem. Der er simpelthen ikke timer nok på en dag. Løsningen - vi bruger natten.

Naturen kan føles som en helt anden verden, når mørket har sænket sig. Dufte og lyde bliver amplificeret, og hjertet kan slå lidt hurtigere.

Lyden af ugler, ræv og hjort følger os gennem skoven, da vi går igennem mørket med spejlnet på ryggen. Natravne er nattens mission. Deres umiskendelige lyd drager os til lysninger, hvor vi sætter nettene op. Der går ikke længe, før jeg står med en fugl i hånden, der minder om ingen anden. Så unik og fascinerende, at man i mørket kan blive helt i tvivl om, hvad der er virkeligt.

I en tid fuld af eventyr og fugle jagtede vi sammen de uforglemmelige øjeblikke.

Tejst, Hirsholmene 2025.

Foto: Tue Baaner.

Tre måneder - tusind minder

Når jeg ser tilbage på mit ophold på Skagen Fuglestation, er det ikke kun fuglene, jeg husker. Det er fællesskabet og de øjeblikke, hvor naturen tog pusten fra os. Det var tre måneder fyldt med læring, venskaber og oplevelser, der har formet mig både som fuglekigger og som person.

Fuglene flyver videre, og det gør vi også. Men en del af os bliver, i ringmærknings-data, trækoftællinger og i sindet af dem, vi delte oplevelserne med. Skagen Fuglestation er ikke kun et sted, man besøger. Det er et sted, man tager med sig videre.

Nu er der kun et spørgsmål tilbage: **Ses vi ved Verdens Ende?**

Gråkrager, Grenen 2025.

Foto: Tue Baaner.

